

ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ
ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

Γ.Ε.Μ.Η. 057659404000
(πρώην ΑΡ.Μ.Α.Ε. 27948/06/Β/92/11)

ΕΤΗΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ
2016

για τη χρήση
που έληξε την 31^η Δεκεμβρίου 2016
(1^η Ιανουαρίου – 31^η Δεκεμβρίου 2016)

Σύμφωνα με τα
Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς
& το άρθρο 4 του Ν. 3556/2007

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2017

Η ετήσια οικονομική έκθεση εγκρίθηκε από το Δ.Σ. της "ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ Α.Ε." την 27^η Απριλίου 2017 και έχει αναρτηθεί στο διαδίκτυο στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.euroconsultants.gr

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

A. ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	4
B. ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	5
Γ. ΕΚΘΕΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ - ΛΟΓΙΣΤΗ	28
Δ. ΕΤΗΣΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ 2016.....	30
Δ1. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΟΜΙΛΟΥ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	31
Δ2. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΟΜΙΛΟΥ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	32
Δ3. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ ΟΜΙΛΟΥ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ.....	33
Δ4. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΟΜΙΛΟΥ	34
Δ5. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	35
Δ6. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ ΟΜΙΛΟΥ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	36
Δ7. ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ	37
1. Γενικές πληροφορίες	37
2. Βάση κατάρτισης των Οικονομικών Καταστάσεων	37
2.1 Βάση κατάρτισης των Οικονομικών Καταστάσεων	37
2.2 Συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας	37
3. Περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών	40
3.1 Ενοποίηση	40
3.2 Μετατροπή ξένου νομίσματος	42
3.3 Αναγνώριση Εσόδων	43
3.4 Ενσώματα Πάγια περιουσιακά στοιχεία	44
3.5 Άυλα περιουσιακά στοιχεία	45
3.6 Απομείωση αξίας περιουσιακών στοιχείων	47
3.7 Απαιτήσεις από πελάτες.....	47
3.8 Χρηματοοικονομικά μέσα	48
3.9 Ταμιακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	50
3.10 Μετοχικό Κεφάλαιο	50
3.11 Δανειακές υποχρεώσεις	51
3.12 Μισθώσεις	51
3.13 Κρατικές επιχορηγήσεις.....	52
3.14 Παροχές στο προσωπικό	52
3.15 Προβλέψεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις	53
3.16 Τρέχων και αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος	54
3.17 Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία ταξινομημένα ως κρατούμενα προς πώληση	55
3.18 Κέρδη / (Ζημίες) ανά μετοχή.....	56
3.19 Μερίσματα	56
4. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις της Διοικήσεως	57
5. Νέα πρότυπα, ερμηνείες και τροποποίηση υφιστάμενων προτύπων.....	60
5.1 Πρότυπα και Διερμηνείες υποχρεωτικά από την 1 ^η Ιανουαρίου 2016	60
5.2 Πρότυπα και Διερμηνείες υποχρεωτικά για μεταγενέστερες περιόδους και δεν έχουν εφαρμοστεί νωρίτερα από την Εταιρεία	63

6.	Πληροφόρηση κατά τομέα	68
7.	Λοιπά Έσοδα	72
8.	Λοιπά Έξοδα	72
9.	Αποσβέσεις	73
10.	Κόστος μισθοδοσίας	73
11.	Χρηματοοικονομικό κόστος	74
12.	Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα	74
13.	Φόρος εισοδήματος	75
14.	Κέρδη / (Ζημίες) ανά μετοχή.....	82
15.	Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία.....	82
16.	Άυλα περιουσιακά στοιχεία.....	85
17.	Επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρείες	88
18.	Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες	91
19.	Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	96
20.	Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	98
21.	Πελάτες	99
22.	Λοιπές απαιτήσεις	101
23.	Ταμιακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	102
24.	Μετοχικό κεφάλαιο, υπέρ το άρτιο και ίδιες μετοχές	102
25.	Αποθεματικά εύλογης αξίας.....	105
26.	Λοιπά αποθεματικά	108
27.	Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	108
28.	Υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις	111
29.	Προβλέψεις για παροχές στους εργαζομένους	112
30.	Λοιπές προβλέψεις.....	113
31.	Επιχορηγήσεις περιουσιακών στοιχείων	114
32.	Προμηθευτές.....	115
33.	Λοιπές υποχρεώσεις	116
34.	Βραχυπρόθεσμα δάνεια	116
35.	Χρηματοοικονομικά στοιχεία - Εύλογη αξία.....	117
36.	Γνωστοποιήσεις συνδεδεμένων μερών	117
37.	Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου	119
38.	Δεσμεύσεις και ενδεχόμενες απαιτήσεις – υποχρεώσεις	122
39.	Μερίσματα	124
40.	Γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς.....	124
Ε. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 10 ΤΟΥ Ν. 3401/2005.....		126

A. ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

(σύμφωνα με το άρθρο 4, παρ. 2 του Ν. 3556/2007)

Τα κατωτέρω μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Αωνύμου Εταιρείας «**ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ**» :

- 1) Πάρις Κοκορότσικος, Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου και Διευθύνων Σύμβουλος
- 2) Ευστάθιος Ταυρίδης, Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου και Διευθύνων Σύμβουλος
- 3) Ανέστης Κερεμλόγλου, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, ειδικά προς τούτο ορισθείς από το Διοικητικό Συμβούλιο,

Υπό την ιδιότητά μας,

ΔΗΛΩΝΟΥΜΕ ΟΤΙ

α. εξ' όσων γνωρίζουμε, οι συνημμένες ατομικές και ενοποιημένες Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας και του Ομίλου της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2016 και για τη χρήση από 1^η Ιανουαρίου 2016 έως την 31^η Δεκεμβρίου 2016, οι οποίες καταρτίστηκαν σύμφωνα με τα ισχύοντα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, απεικονίζουν κατά τρόπο αληθή τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού, την καθαρή θέση και τα αποτελέσματα χρήσεως της «ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ», καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο.

β. εξ' όσων γνωρίζουμε, η συνημμένη Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, απεικονίζει κατά τρόπο αληθή την εξέλιξη, τις επιδόσεις, την οικονομική θέση της Εταιρείας «ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ», καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο, συμπεριλαμβανομένης της περιγραφής των κυριοτέρων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζουν.

Θεσσαλονίκη, την 27-4-2017

Οι Δηλούντες

Ο πρόεδρος του Δ.
Συμβουλίου και Διευθύνων
Σύμβουλος

Ο Αντιπρόεδρος του Δ.
Συμβουλίου και Διευθύνων
Σύμβουλος

Το μέλος

Πάρις Κοκορότσικος
ΑΔΤ.: ΑΚ 880014

Ευστάθιος Ταυρίδης
ΑΔΤ.: ΑΗ 177920

Ανέστης Κερεμλόγλου
ΑΔΤ.: Χ 232248

**Β. ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
της «ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ»**

**επί των ενοποιημένων και ατομικών Οικονομικών Καταστάσεων
της χρήσης από 1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2016)
(σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4, του Ν. 3556/2007)**

Κύριοι Μέτοχοι,

Σας υποβάλλουμε, σύμφωνα με το Νόμο και το Καταστατικό της Εταιρείας, την Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου για τη χρήση (01/01/2016 – 31/12/2016), η οποία καταρτίστηκε σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 136 του Κ.Ν. 2190/1920, τις διατάξεις του άρθρου 4 του Ν. 3556/2007 καθώς και τις κατ' εξουσιοδότηση του ίδιου Νόμου εκδοθείσες εκτελεστικές αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.

Σκοπός της Έκθεσης είναι η ενημέρωση των επενδυτών για :

- i. Τις χρηματοοικονομικές εξελίξεις, τα αποτελέσματα, τη συνολική πορεία της Εταιρείας και του Ομίλου κατά τη διάρκεια της χρήσης 2016 καθώς και τις μεταβολές που επήλθαν.
- ii. Τα σημαντικά γεγονότα που έλαβαν χώρα κατά τη διάρκεια της χρήσης 2016 όσο και μετά τη λήξη αυτής και μέχρι την ημερομηνία σύνταξης της παρούσας Έκθεσης.
- iii. Τις προοπτικές εξέλιξης.
- iv. Τους κινδύνους και αβεβαιότητες που ενδέχεται να αντιμετωπίσει η Εταιρεία και ο Όμιλος.
- v. Την Εταιρική κοινωνική ευθύνη.
- vi. Τις συναλλαγές που έγιναν μεταξύ της Εταιρείας και των συνδεδεμένων με αυτήν προσώπων.
- vii. Την Εταιρική διακυβέρνηση

B1. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ

Τα σοβαρά προβλήματα που αντιμετώπιζε η Ελληνική οικονομία τα τελευταία επτά χρόνια, συνεχίστηκαν και στο 2016 με αποτέλεσμα την αρνητική έκβαση στην χρηματοοικονομική κατάσταση και απόδοση των Ελληνικών εταιριών και έχουν εντείνει την οικονομική αβεβαιότητα στο μεσοπρόθεσμο οικονομικό και επιχειρησιακό περιβάλλον της χώρας.

Το περιβάλλον που δραστηριοποιείται ο Όμιλος δεν θα μπορούσε να παραμείνει ανεπηρέαστο από αυτή τη δυσμενή εσωτερική οικονομική συγκυρία με αποτέλεσμα ο κλάδος να αντιμετωπίσει σοβαρά προβλήματα τα τελευταία χρόνια και ειδικότερα τον τελευταίο χρόνο του 2016 ο οποίος είναι από τους δυσμενέστερους ιστορικά για τον κλάδο. Όλα αυτά λαμβάνουν χώρα σε ένα κλάδο

συμβουλευτικό που βρίσκεται «πίσω» από όλες τις γραμμές των υποχρεώσεων του Δημοσίου αλλά και από τη μοναδική προοπτική άμεσης ανάκαμψης της οικονομίας, τα κεφάλαια του νέου ΕΣΠΑ. Η επιτάχυνση της απορρόφησης των κονδυλίων του ΕΣΠΑ που ολοκληρώθηκε το 2015 και η έναρξη του νέου προγράμματος 2014-2020 παραμένουν οι βασικές προϋποθέσεις για μία νέα επανεκκίνηση της οικονομίας και διατήρηση ή και περαιτέρω βελτίωση των οικονομικών μεγεθών του Ομίλου - απαιτούν πιστή εφαρμογή του προγράμματος και των υποχρεώσεων του Δημοσίου αναφορικά με διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις της Ελληνικής Οικονομίας, που όμως έχουν σημειώσει πολύ μεγάλη καθυστέρηση λόγω των πολιτικών και οικονομικών εξελίξεων.

Πρωταρχικός στόχος του Ομίλου και της Εταιρείας είναι η διασφάλιση και διατήρηση της πιστοληπτικής ικανότητας με αποδεκτούς οικονομικούς δείκτες με σκοπό την αδιάκοπη υποστήριξη της ομαλής λειτουργίας του και τη συνέχιση της δραστηριότητας του εξασφαλίζοντας μελλοντικές ικανοποιητικές αποδόσεις για τους μετόχους και προσωπικό.

Τα οικονομικά αποτελέσματα του Ομίλου και της Εταιρείας εμφανίζονται συνοπτικά στον παρακάτω πίνακα:

	Ποσά εκφρασμένα σε €				Μεταβολή	
	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ		Ο ΟΜΙΛΟΣ	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ
	01.01- 31.12.2016	01.01- 31.12.2015	01.01- 31.12.2016	01.01- 31.12.2015		
Κύκλος Εργασιών	2.607.096,01	4.933.935,37	971.565,03	2.531.935,86	-47,16%	-61,63%
Μικτά κέρδη	(750.470,85)	1.117.611,81	(1.006.847,29)	442.986,74	-167,15%	-327,29%
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων	(1.913.201,99)	323.281,85	(1.762.071,06)	(73.688,59)	-691,81%	2291,24%
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων	(3.031.371,85)	(309.674,66)	(2.843.863,72)	(818.956,94)	878,89%	247,25%
Κέρδη / (ζημιές) μετά από φόρους	(2.725.955,55)	(802.347,29)	(2.594.718,02)	(1.136.405,80)	239,75%	128,33%

➤ **Κύκλος εργασιών**

Αναφορικά με την εξέλιξη του κύκλου εργασιών της Εταιρείας για το 2016 σημειώθηκε μείωση της τάξεως του -61,63% από € 2.532 χιλιάδες το 2015 σε € 972 χιλιάδες το 2016. Ο κλάδος των συμβουλευτικών υπηρεσιών που είναι συνδεδεμένος και έχει - παραδοσιακά - σημαντική «έκθεση» σε έργα του Δημοσίου, τα οποία αποτελούν και τη βάση του κύκλου εργασιών του, παρουσίασε μειωτικές τάσεις λόγω:

- της συνεχιζόμενης ήδη για έβδομη χρονιά οικονομικής κρίσης
- του γεγονότος ότι στη χρήση 2016 οι διαγωνισμοί και οι αναθέσεις έργων καθυστέρησαν με συνέπεια να έχει καθυστερήσει και η εκτέλεση νέων έργων.

Η μείωση του κύκλου εργασιών είναι αντίστοιχη, σε μικρότερο βαθμό όμως, -47,16 % στον Όμιλο με τις πωλήσεις να μειώνονται στις € 2.607 χιλιάδες έναντι € 4.934 χιλιάδων το 2015.

➤ **Κόστος πωλήσεων**

Το κόστος πωλήσεων μειώθηκε επίσης (κατά 12,02% για τον Όμιλο και κατά 5,29% για την Εταιρεία) αλλά όχι στον αντίστοιχο βαθμό με τη μείωση του κύκλου εργασιών καθώς μέρος των λειτουργικών εξόδων της Εταιρείας είναι σταθερά. Επίσης, το κόστος πωλήσεων επηρεάζεται και από τη φύση των έργων καθώς απαιτούν διαφορετικό «μείγμα» εσωτερικών ή εξωτερικών «πόρων» (υπεργολάβους) ενώ σημαντικό ρόλο έπαιξε και ο έντονος ανταγωνισμός που οδήγησε σε ανάληψη έργων με μικρότερο περιθώριο κέρδους.

➤ **Μικτά Κέρδη**

Ως αποτέλεσμα της μεγαλύτερης μείωσης του κύκλου εργασιών σε σχέση με το κόστος πωλήσεων, τα Μικτά Κέρδη του Ομίλου γύρισαν αρνητικά σε € -750 χιλιάδες το 2016 από € 1.118 χιλιάδες το 2015.

Κατ' αντιστοιχία τα Μικτά Κέρδη της Εταιρείας μειώθηκαν από € 443 χιλιάδες το 2015 σε € -1.007 χιλιάδες το 2016.

➤ **Λοιπά έσοδα**

Τα λοιπά έσοδα μειώθηκαν σε επίπεδο Ομίλου στις € 326 χιλιάδες έναντι € 574 χιλιάδων το 2015. Η μείωση αυτή είναι κατά κύριο λόγο αποτέλεσμα της μείωσης των ληφθεισών επιχορηγήσεων και της έλλειψης νέων επιδοτούμενων έργων λόγω των γενικότερων συνθηκών της Ελληνικής οικονομίας όπως έχει επεξηγηθεί ανωτέρω.

Τα αντίστοιχα έσοδα της Εταιρείας παρουσιάζουν και αυτά μείωση και διαμορφώνονται στις € 262 χιλιάδες έναντι € 378 χιλιάδων το 2015.

➤ **Έξοδα διάθεσης**

Τα έξοδα διάθεσης μειώθηκαν στον Όμιλο, από € 718 χιλιάδες το 2015 σε € 660 χιλιάδες το 2016 και στην Εταιρεία από € 447 χιλιάδες το 2015 σε € 393 χιλιάδες το 2016, ως αποτέλεσμα της μείωσης των πωλήσεων αλλά και της συνεχούς αναδιοργάνωσης και προσπάθειας για έλεγχο και μείωση των εξόδων.

➤ **Έξοδα διοίκησης**

Αντίστοιχα, τα έξοδα διοίκησης μειώθηκαν στον Όμιλο στα € 654 χιλιάδες για το 2016 από € 764 χιλιάδες το 2015. Για την Εταιρεία η μείωση ανήλθε σε 16% περίπου, από € 451 χιλιάδες το 2015 σε € 379 χιλιάδες το 2016.

Γενικότερα, θα πρέπει να σημειωθεί ότι στη χρήση 2016 συνεχίστηκε η αναδιοργάνωση των τμημάτων και του προσωπικού της Εταιρείας με συνέπεια τη περαιτέρω μείωση των λειτουργικών της εξόδων.

➤ **Λοιπά έξοδα**

Τα Λοιπά Έξοδα του Ομίλου αυξήθηκαν σε €390 χιλιάδες έναντι €157 χιλιάδων το 2015 και της Εταιρείας σε €371 χιλιάδες από €115 χιλιάδες το 2015. Ο βασικός λόγος της αύξησης αυτής είναι η αύξηση των προβλέψεων για Λοιπές Απαιτήσεις από €26 χιλιάδες το 2015 σε €252 χιλιάδες το 2016 στον Όμιλο και από €24 χιλιάδες σε €252 χιλιάδες το 2016 στην Εταιρεία.

➤ **Κέρδη προ τόκων φόρων και αποσβέσεων (EBITDA)**

Το συνδυαστικό αποτέλεσμα όλων των ανωτέρω επηρέασε τα ενοποιημένα κέρδη προ τόκων, φόρων και αποσβέσεων (EBITDA) τα οποία ανήλθαν σε € -1.913 χιλιάδες το 2016 έναντι € 323 χιλιάδων το 2015 για τον Όμιλο και σε € -1.762 χιλιάδες το 2016 έναντι € -74 χιλιάδων το 2015 για την Εταιρεία.

➤ **Κέρδη προ φόρων**

Ο συνδυασμός α) της μείωσης του κύκλου εργασιών β) της μείωσης του μικτού κέρδους και γ) η διενέργεια προβλέψεων για απομείωση συμμετοχών (€ 733 χιλιάδες) οδήγησε την Εταιρεία να παρουσιάσει σημαντικές ζημίες προ φόρων € 2.844 χιλιάδων έναντι ζημιών € 819 χιλιάδων του 2015.

Αντίστοιχα ο Όμιλος παρουσιάζει το 2016 ζημίες € 3.031 χιλιάδες έναντι ζημιών € 310 χιλιάδων του 2015 κυρίως ως αποτέλεσμα των ζημιών της μητρικής Εταιρείας.

➤ **Καθαρά κέρδη μετά από φόρους**

Στα αποτελέσματα μετά από φόρους ο Όμιλος παρουσίασε ζημίες € 2.726 χιλιάδων έναντι ζημιών € 802 χιλιάδων το 2015 και αντίστοιχα η Εταιρεία ζημίες € 2.595 χιλιάδων έναντι ζημιών € 1.136 χιλιάδων του 2015.

➤ **Δάνεια – Χρηματοοικονομικό Κόστος**

Η προσπάθεια του Ομίλου συνεχίσθηκε με στόχο τη διατήρηση του δανεισμού σε σταθερά επίπεδα συγκριτικά με το 2015 όπως και την εξυπηρέτησή τους. Έτσι ο συνολικός τραπεζικός δανεισμός (μακροπρόθεσμος, βραχυπρόθεσμος και υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις) του Ομίλου το 2016 μειώθηκε ελαφρά κατά 50 χιλ. ευρώ και ανέρχεται στα € 4,45 εκατ. έναντι € 4,5 εκατ. την 31/12/2015 και της Εταιρείας σε € 3,8 εκατ. όπως και την 31/12/2015.

Το χρηματοοικονομικό κόστος του Ομίλου για το 2016 μειώθηκε σε € 266 χιλιάδες έναντι € 310 χιλιάδων το 2015 και της Εταιρείας σε € 221 χιλιάδες έναντι € 243 χιλιάδων το 2015. Η μείωση στο κόστος δανεισμού οφείλεται στη μείωση του μέσου ύψους δανεισμού όπως και στη μείωση των περιθωρίων των επιτοκίων.

➤ Ταμειακά διαθέσιμα

Τα ταμειακά διαθέσιμα σε επίπεδο Ομίλου και Εταιρείας την 31/12/2016 ήταν € 367 χιλιάδες και € 24 χιλιάδες αντίστοιχα έναντι € 648 χιλιάδων και € 61 χιλιάδων την 31/12/2015.

➤ Χρηματοοικονομικοί Δείκτες

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	4.137.382,54 = 44,80%	5.757.354,79 = 46,40%	2.511.103,29 = 33,98%	3.598.961,87 = 36,15%
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	9.235.813,31	12.407.901,75	7.388.866,43	9.956.748,73
Πάγια στοιχεία Ενεργητικού	5.098.430,77 = 55,20%	6.650.546,96 = 53,60%	4.877.763,14 = 66,02%	6.357.786,86 = 63,85%
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	9.235.813,31	12.407.901,75	7.388.866,43	9.956.748,73
Ίδια Κεφάλαια	934.206,72 = 11,25%	3.300.001,95 = 36,23%	375.931,70 = 5,36%	2.581.558,76 = 35,00%
Σύνολο Υποχρεώσεων	8.301.606,59	9.107.899,80	7.012.934,73	7.375.189,97
Σύνολο Υποχρεώσεων	8.301.606,59 = 89,88%	9.107.899,80 = 73,40%	7.012.934,73 = 94,91%	7.375.189,97 = 74,07%
Σύνολο Ιδίων Κεφαλ. + Υποχρεώσεων	9.235.813,31	12.407.901,75	7.388.866,43	9.956.748,73
Ίδια Κεφάλαια	934.206,72 = 10,12%	3.300.001,95 = 26,60%	375.931,70 = 5,09%	2.581.558,76 = 25,93%
Σύνολο Ιδίων Κεφαλ. + Υποχρεώσεων	9.235.813,31	12.407.901,75	7.388.866,43	9.956.748,73
Κυκλοφορούντα περιουσ. Στοιχεία	4.137.382,54 = 74,71%	5.757.354,79 = 102,41%	2.511.103,29 = 56,33%	3.598.961,87 = 84,10%
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	5.537.832,24	5.621.967,50	4.457.685,18	4.279.415,29

➤ Εναλλακτικοί δείκτες μέτρησης απόδοσης (ΕΔΜΑ)

Ο μόνος εναλλακτικός δείκτης μέτρησης που χρησιμοποιεί ο Όμιλος είναι τα λειτουργικά αποτελέσματα προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων (EBITDA).

Ο Όμιλος ορίζει το μέγεθος EBITDA ως τα κέρδη / (ζημίες) από λειτουργικές δραστηριότητες προσαρμοσμένα για συνολικές αποσβέσεις (ενσώματων και άυλων περιουσιακών στοιχείων) και εξαιρουμένης της επίδρασης των αποσβέσεων επιχορηγήσεων παγίων και συμμετοχών και των απομειώσεων ενσώματων και άυλων περιουσιακών στοιχείων. Ο τρόπος υπολογισμού του εν λόγω δείκτη παρατίθεται ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01 - 31.12.2016	01.01 - 31.12.2015	01.01 - 31.12.2016	01.01 - 31.12.2015
(Ζημίες) / Κέρδη από Λειτουργικές Δραστηριότητες	(2.129.795,93)	53.173,89	(1.887.329,02)	(192.295,02)
Αποσβέσεις ενσώματων περιουσιακών στοιχείων	162.401,09	172.635,17	129.249,26	141.103,63
Αποσβέσεις άυλων περιουσιακών στοιχείων	68.190,34	105.569,63	10.006,19	15.599,64
Αποσβέσεις επιχορηγήσεων συμμετοχών	-	(10.156,25)	-	(10.156,25)
Αποσβέσεις επιχορηγήσεων παγίων	(24.897,15)	(27.940,59)	(24.897,15)	(27.940,59)
Απομείωση ενσώματων περιουσιακών στοιχείων	10.899,66	-	10.899,66	-
Απομείωση άυλων περιουσιακών στοιχείων	-	30.000,00	-	-
	(1.913.201,99)	323.281,85	(1.762.071,06)	(73.688,59)

➤ Μέρισμα

Ως αποτέλεσμα των σωρευμένων ζημιών από προηγούμενες και την τρέχουσα χρήση, η Εταιρεία δεν έχει τη δυνατότητα διανομής μερίσματος.

B2. ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

α) Σημαντικά γεγονότα κατά τη διάρκεια της χρήσης 2016

Αποφάσεις της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της 22/6/2016

Στις 22 Ιουνίου 2016 πραγματοποιήθηκε η Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Εταιρείας, όπου λήφθηκαν οι παρακάτω αποφάσεις:

1. Ενέκρινε **ομόφωνα** τις Ατομικές και Ενοποιημένες Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της εταιρικής χρήσης 2015 και τις σχετικές Εκθέσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών.
2. Αποφάσισε **ομόφωνα** την απαλλαγή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών από κάθε ευθύνη αποζημίωσης για τα πεπραγμένα της χρήσης 2015.
3. Αποφάσισε **ομόφωνα** την έγκριση των αμοιβών που καταβλήθηκαν στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου για την χρήση 2015 ποσού 165.167,15€
4. Προενέκρινε **ομόφωνα** την καταβολή των αμοιβών των μελών του διοικητικού Συμβουλίου για τη χρήση του 2016 μέχρι του συνολικού (μικτού) ποσού των 213.000,00€ όπως επίσης και την παράταση των συμβάσεων εργασίας τους.
5. Εξέλεξε **ομόφωνα** για τον έλεγχο της χρήσης του 2016 των οικονομικών καταστάσεων και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων την Εταιρία Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών Ksi Greece μέλος της KS International Λεωφ. Κηφισίας 62 & Πρεμετής Τ.Κ.151 15 Μαρούσι με αριθμό μητρώο ΣΟΕΛ 171 και ειδικότερα ως Τακτικό Ορκωτό Ελεγκτή Λογιστή τον κ. Γεώργιο Νίκου του Νικολάου με αριθμό μητρώου 21841 και ως αναπληρωματικό Ορκωτό Ελεγκτή Λογιστή τον κ. Δημήτριο Παπάζη του Τριαντάφυλλου με αριθμό μητρώου 22381.
6. Παρείχε **ομόφωνα** άδεια κατ' άρθρο 23 παρ. 1 Κ.Ν. 2190/1920 στα μέλη του Δ.Σ. και σε Διευθυντές της εταιρείας να μετέχουν στα Δ.Σ. ή στη διοίκηση άλλων συνδεδεμένων ή μη συνδεδεμένων κατά την έννοια του άρθρου 42 παρ. 5 ε' του Κ.Ν. 2190/1920 εταιρειών που επιδιώκουν παρεμφερείς σκοπούς.
7. Ενημερώθηκε σχετικά με τις από 14.1.2016 και 2.3.2016 αποφάσεις του Δ.Σ. για την αντικατάσταση δύο παραιτηθέντων μελών του Δ.Σ. τα οποία αντικαταστάθηκαν από ισάριθμα νέα μέλη Δ.Σ. σύμφωνα με το καταστατικό και τον κ.ν.2190/1920 και ενέκρινε **ομόφωνα** τις πράξεις αυτές.
8. Ενέκρινε με **πλειοψηφία 85,42%** των ψήφων που εκπροσωπήθηκαν στην Γ.Σ. (μέτοχοι που εκπροσωπούσαν **14,58%** των ψήφων που εκπροσωπήθηκαν στην Γ.Σ. ψήφισαν κατά) την παροχή αδειάς για την αγορά από την εταιρία μέχρι επτακοσίων ενενήντα χιλιάδων (790.000) ιδίων μετοχών ήτοι ποσοστό μικρότερο του 10% του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της εταιρίας με κατώτατη τιμή απόκτησης το ένα ευρώ (1,00€) ανά μετοχή και ανώτατη τιμή απόκτησης τα πέντε ευρώ (5,00€) ανά μετοχή. Η χρονική περίοδος εντός της οποίας επιτρέπεται η αγορά των ως άνω ιδίων μετοχών άρχεται από την 1η Ιουλίου 2016 και λήγει την 30η Ιουνίου 2018 ήτοι συνολικό χρονικό διάστημα 24 μηνών. Η αγορά των ιδίων μετοχών θα γίνεται με σκοπό την ελεύθερη και χωρίς χρονικό όριο διακράτηση τους και την μελλοντική ανταλλαγή τους με μετοχές άλλης ή άλλων εταιριών στα πλαίσια της

επιχειρηματικής στρατηγικής της εταιρίας σύμφωνα με την Απόφαση 1/503/13.3.2009 του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και το άρθρο 16 του ν.2190/1920.

9. Ενέκρινε **ομόφωνα** την παροχή εξουσιοδότησης προς το Δ.Σ. για την διερεύνηση των δυνατοτήτων πραγματοποίησης εξαγορών και συγχωνεύσεων και την παρουσίαση των αποτελεσμάτων σε επόμενη Γ.Σ. η οποία και θα αποφασίσει επ' αυτών.
10. Ενέκρινε με **πλειοψηφία 85,42%** των ψήφων που εκπροσωπήθηκαν στην Γ.Σ. (μέτοχοι που εκπροσωπούσαν **14,58%** των ψήφων που εκπροσωπήθηκαν στην Γ.Σ. ψήφισαν κατά) την τροποποίηση του θεσπισμένου από την Γ.Σ. της 22.6.2015 προγράμματος διάθεσης μετοχών σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 13 παρ. 13 του κ.ν.2190/1920 προς τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και το προσωπικό της καθώς και των συνδεδεμένων με αυτή εταιριών το οποίο θα υλοποιηθεί με την έκδοση νέων μετοχών ονομαστικής αξίας 0,60€ και θα έχει διάρκεια 5 ετών (από 30.6.2016 μέχρι 30.6.2021). Θα χορηγηθούν κατ' ανώτατο όριο συνολικά 795.500 δικαιωμάτων (κατ' ανώτατο όριο 159.100 δικαιώματα ανά έτος) με τιμή διάθεσης ανά δικαίωμα η οποία θα είναι η μέση χρηματιστηριακή τιμή των τελευταίων είκοσι εργασίμων ημερών προ της ημερομηνίας διάθεσης των δικαιωμάτων προς τους δικαιούχους. Παρασχέθηκε εξουσιοδότηση προς το Δ.Σ. για τον επακριβή ονομαστικό καθορισμό των δικαιούχων και για την ρύθμιση λοιπών λεπτομερειών.
11. Παρασχέθη γενική ενημέρωση για τις τελευταίες εξελίξεις σχετικά με την δραστηριότητα και τα επιχειρηματικά σχέδια της εταιρίας.

β) Σημαντικά γεγονότα μετά τη λήξη της χρήσης μέχρι την ημερομηνία σύνταξης της παρούσας Έκθεσης

Δεν υπήρξαν γεγονότα μεταγενέστερα των Οικονομικών Καταστάσεων που να αφορούν την Εταιρεία και τον Όμιλο για τα οποία να επιβάλλεται από τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς είτε αναφορά είτε διαφοροποίηση στα κονδύλια των Οικονομικών Καταστάσεων.

B3. ΣΤΟΧΟΙ – ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Η μεγάλη αβεβαιότητα που υπάρχει τα τελευταία χρόνια για την κατάσταση της Ελληνικής οικονομίας, η παρατεταμένη ύφεση και η καθυστέρηση στην προκήρυξη νέων έργων δυσχεραίνει οποιοσδήποτε μελλοντικές προβλέψεις. Επιπρόσθετα, η κυκλοφορία διάφορων και ακραίων σεναρίων για την ομαλότητα και το μέλλον της Ελληνικής οικονομίας μας οδηγούν στην αποφυγή οποιασδήποτε ουσιαστικής πρόβλεψης. Έτσι ο στρατηγικός στόχος του Ομίλου δεδομένης της συνεχιζόμενης αβεβαιότητας στις αγορές εστιάζεται στη διαχείριση των κινδύνων ρευστότητας και την ανάπτυξη σχεδίου για την άμβλυση των αρνητικών επιπτώσεων καθώς και για την διατήρηση και ενίσχυση ταυτόχρονα της θέσης του Ομίλου στην Ελλάδα και στο εξωτερικό παρέχοντας υπηρεσίες υψηλού επιπέδου. Η Διοίκηση του Ομίλου έχει προβεί από τις αρχές του 2015 σε ενέργειες για την προσαρμογή του Ομίλου στο δυσμενές οικονομικό περιβάλλον, λαμβάνοντας όλα τα αναγκαία μέτρα (αναδιοργάνωση τμημάτων και προσωπικού) για μείωση και εξορθολογισμό του κόστους λειτουργίας της Εταιρείας, αναδιάρθρωση τραπεζικού δανεισμού, εκμετάλλευση στοιχείων του ενεργητικού της που θα επιφέρουν ωφέλειες και δεν θα διαταράξουν την ομαλή λειτουργία του Ομίλου με απώτερο στόχο τη βιωσιμότητα, διατήρηση και ανάπτυξη των οικονομικών μεγεθών του.

Στις σημερινές οικονομικές συνθήκες, η πραγματικότητα είναι ότι οι συνέπειες από την αβεβαιότητα που επικρατεί στην ελληνική αγορά δεν έχουν ακόμη και δεν μπορούν πλήρως να αποσαφηνιστούν και εκτιμηθούν. Οι παραπάνω συνθήκες αβεβαιότητας σε συνδυασμό με τη συνεχιζόμενη καθυστέρηση έναρξης των προγραμμάτων είναι απόλυτα φυσιολογικό να επηρεάσουν αρνητικά την λειτουργία της Εταιρείας όπως και τις χρηματοοικονομικές της επιδόσεις. Ενώ είναι δύσκολο να προβλεφθεί επακριβώς αυτή η αρνητική επίδραση, ο στρατηγικός στόχος της διοίκησης παραμένει η δραστηριότητα της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχισθεί ομαλά. Με την υπόθεση ότι οι διαδικασίες της διαπραγμάτευσης και αξιολόγησης στα πλαίσια του προγράμματος δημοσιονομικής προσαρμογής της Ελληνικής οικονομίας και τα πακέτα διάσωσης θα λάβουν χώρα σε σύντομο χρονικό διάστημα, η Διοίκηση της Εταιρείας πιστεύει ότι οι κίνδυνοι από αυτή την αβεβαιότητα και χρονική διάρκεια είναι «διαχειρίσιμοι» και αντιμετωπίζονται από την Εταιρεία με ένα συνδυασμό πράξεων και ενεργειών. Λαμβάνοντας υπόψη τη συνεχιζόμενη αστάθεια των τελευταίων ετών, τα κλαδικά προβλήματα και την καθυστέρηση στη χάραξη ενός μακροπρόθεσμου στρατηγικού σχεδιασμού για την ανάπτυξη της χώρας θα πρέπει να αναφερθεί ότι η Διοίκηση του Ομίλου είναι πολύ συγκρατημένα αισιόδοξη για την περαιτέρω ανάπτυξη των δραστηριοτήτων του παρά το γεγονός ότι υπάρχουν για το επόμενο διάστημα των τουλάχιστον έξι (6) ετών, που αφορούν την νέα προγραμματική περίοδο 2014 - 2022 πλήθος έργων συμβουλευτικών υπηρεσιών που θα δικαιολογούσαν περαιτέρω αισιοδοξία.

Η Διοίκηση θα συνεχίσει να επιμένει και εκτιμά ότι με βάση τα συγκριτικά πλεονεκτήματα, την εμπειρία και την υπάρχουσα θέση του Ομίλου στην αγορά μέρος από τα έργα αυτά όταν θα ξεκινήσουν θα ανατεθούν στον Όμιλο.

1. Το νέο ΕΣΠΑ, το οποίο σταδιακά έχει ξεκινήσει περιέχει σημαντικούς πόρους εκ των οποίων ένα μεγάλο μέρος αφορά έργα συμβουλευτικής, έργα για την καταπολέμηση της ανεργίας και φτώχειας, νέας επιχειρηματικότητας, όπου η Εταιρεία έχει αναπτύξει εξειδίκευση και εμπειρία. Η Εταιρεία αναμένει ότι θα αναλάβει ένα μέρος αυτών των έργων λόγω:
  - i. Της αναγνωσιμότητας και της σοβαρότητας που της προσφέρει το γεγονός ότι είναι η μοναδική στον Ελληνικό χώρο Εταιρεία του είδους της, η οποία είναι εισηγμένη στο Χ.Α.
  - ii. Της συσσωρευμένης εμπειρίας εκτέλεσης εξαιρετικά δύσκολων και πολύπλοκων έργων.
  - iii. Της αλλαγής, προς όφελός της, των συνθηκών του ανταγωνισμού τον οποίο αντιμετωπίζει στους διαγωνισμούς στους οποίους συμμετέχει, καθώς είναι συχνότατο το φαινόμενο λόγω της οικονομικής κρίσης οι ανταγωνιστές να μην είναι σε θέση να συμμετέχουν στους σχετικούς διαγωνισμούς.
2. Ο χώρος της συμβουλευτικής σε θέματα επιχειρηματικότητας και καινοτομίας έχει αυξημένη ζήτηση ιδίως τώρα στην περίοδο της οικονομικής κρίσης καθώς με βάση τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την υλοποίηση των όρων του Μνημονίου το Ελληνικό Δημόσιο έχει αυξημένες ανάγκες λήψης Συμβουλευτικών υπηρεσιών (σύμβουλος αποκρατικοποιήσεων, συγχώνευσης οργανισμών, κατάργησης οργανισμών κ.λπ.). Η εφαρμογή των συμβάσεων προβλέπει πολλές συμβουλευτικές υπηρεσίες και παρέχει στην Εταιρεία σημαντικές ευκαιρίες.
3. Υπάρχουν τεράστιες ανάγκες αναδιοργάνωσης των Ελληνικών επιχειρήσεων λόγω της οικονομικής κρίσης και ύφεσης. Η Εταιρεία με στοχευμένες ενέργειες και εξειδικευμένο προσωπικό είναι έτοιμη να αναλάβει σημαντικά έργα.
4. Η Εταιρεία έχει επενδύσει σε μάρκετινγκ και σε εξειδικευμένο προσωπικό το οποίο στοχεύει σε νέες δυναμικές αγορές του εξωτερικού. Τα ανωτέρω αποτελούν χώρους υπηρεσιών όπου ο Όμιλος «Ευρωσύμβουλοι Α.Ε» έχει και προϋπηρεσία αλλά και συγκριτικό πλεονέκτημα λόγω της ήδη υπάρχουσας παρουσίας που διαθέτει στο εξωτερικό.
5. Η Εταιρεία συνεχίζει να βρίσκεται σε τακτικές επαφές με τις συστημικές τράπεζες και στοχεύει με πολύ συγκεκριμένες ενέργειες στην ανάληψη διαχείρισης προβληματικών δανείων πελατών των τραπεζών.

Ήδη παρόλη τη μεγάλη καθυστέρηση που έχει παρουσιασθεί στην κλάδο λόγω της παρατεταμένης μεταβατικής περιόδου άνω των 24 μηνών, έχουν ξεκινήσει οι σχετικές διαδικασίες για τη σταδιακή προκήρυξη νέων έργων για το νέο κοινοτικό πλαίσιο στήριξης. Η Εταιρεία από αρχές του έτους συμμετέχει σε πολλούς διαγωνισμούς προϋπολογισμού άνω των € 5 εκ και προβλέπεται ότι στο επόμενο χρονικό διάστημα θα συνεχίσει εντατικά να συμμετέχει σε νέους διαγωνισμούς. Η Διοίκηση εκτιμά ότι θα υπογράψει νέες συμβάσεις στο δεύτερο εξάμηνο του έτους οι οποίες αναμένεται να εξασφαλίσουν επαρκώς τη δραστηριότητα του Ομίλου για τα επόμενα χρόνια.

Σε κάθε περίπτωση το κρίσιμο για την εξέλιξη της δραστηριότητας του Ομίλου είναι το ύψος των νέων συμβολαίων που θα υπογράψει στα επόμενα δυο έτη για να εξασφαλίσει δραστηριότητα και ομαλή λειτουργία για τα επόμενα έτη. Η Εταιρεία έχει ακόμη ανεκτέλεστο ύψος συμβάσεων 3,2 εκατομμυρίων €, έχει όγκο προς υπογραφή συμβάσεων περίπου €1 εκ ενώ συμμετέχει και σε Διαγωνισμούς σε εξέλιξη και προτάσεις που προσεγγίζουν τα € 5 εκ. Με βάση τα ανωτέρω και με την προϋπόθεση ότι θα ξεκινήσει άμεσα η υλοποίηση των προγραμμάτων η λειτουργία της Εταιρείας και του Ομίλου θα είναι διασφαλισμένη για τα επόμενα έτη.

Αξίζει να αναφερθεί ότι η Εταιρεία έχει ήδη συνάψει 3 συμβάσεις πλαίσιο με τραπεζικά ιδρύματα (2 στην Ελλάδα και ένα στο εξωτερικό) για την παροχή ολοκληρωμένης υπηρεσίας υποστήριξης των πελατών των εν λόγω τραπεζών για την συμμετοχή τους τόσο στα προγράμματα του νέου ΕΣΠΑ όσο και στον νέο Αναπτυξιακό/Επενδυτικό νόμο.

Ήδη στο Α' Τρίμηνο του 2017 έχουν υπογραφεί συμβάσεις ύψους € 593 χιλιάδων και αναμένεται η ροή των νέων συμβάσεων να αυξηθεί στο Β' εξάμηνο του 2017.

Η Διοίκηση του Ομίλου παρακολουθεί καθημερινά και στενά τις τρέχουσες εξελίξεις και ανάλογα προσαρμόζει τους βασικούς πυλώνες του στρατηγικού τριετούς σχεδίου της. Ο βασικός στόχος είναι η έγκαιρη και προληπτική αντιμετώπιση των αρνητικών συνεπειών της συνεχόμενης κρίσης και η δημιουργία παράλληλα των επιχειρηματικών ευκαιριών που θα προσδώσουν αξία στον Όμιλο, στους μετόχους και στο προσωπικό.

B4. ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΚΑΙ ΑΒΕΒΑΙΟΤΗΤΕΣ

1. Κίνδυνος ρευστότητας

Η παρατεταμένη οικονομική κρίση που οδήγησε σε σημαντική μείωση του κύκλου εργασιών και η δύσκολη θέση που έχουν βρεθεί τα τραπεζικά ιδρύματα στην Ελλάδα έχει ως αποτέλεσμα τη δυσκολία πρόσβασης σε νέες πιστώσεις για τον Όμιλο.

Η Εταιρεία παρακολουθεί τις ανάγκες ρευστότητας σε καθημερινή βάση και σε κυλιόμενη περίοδο ενός, δυο και τριών μηνών. Η Διοίκηση του Ομίλου αναγνωρίζοντας την ύπαρξη του κινδύνου ρευστότητας έλαβε και λαμβάνει πρόσθετα μέτρα για την ελαχιστοποίηση του. Συγκεκριμένα:

α) Αναδιοργάνωση τμημάτων, μείωση προσωπικού και εξόδων.

β) Η Εταιρεία μετά από διαπραγματεύσεις με τις συνεργαζόμενες τράπεζες αναδιάρθρωσε υφιστάμενα δάνεια μειώνοντας σημαντικά το μηνιαίο χρεολύσιο και τα περιθώρια επιτοκίων καθώς και τις προμήθειες με στόχο την βελτίωση της ταμειακής της ρευστότητας.

γ) Η Εταιρεία στα πλαίσια της στρατηγικής της να απεμπλακεί από συμμετοχές σε εταιρείες που δεν συνάδουν με το βασικό αντικείμενο της, θα αξιοποιήσει αυτά τα στοιχεία του ενεργητικού της για την αντιμετώπιση και βελτίωση της ταμειακής της ρευστότητας.

δ) Αν και τα ανωτέρω επαρκούν για την κάλυψη των κινδύνων ρευστότητας, η μητρική Εταιρεία δύναται περαιτέρω να προβεί σε κάλυψη ρευστότητας με την εκχώρηση σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, συμβάσεων πελατών της.

ε) Η Διοίκηση της Εταιρείας στα πλαίσια της ενίσχυσης της ρευστότητάς της σκοπεύει να προτείνει στην επόμενη Τακτική Γενική Συνέλευση νέα αύξηση μετοχικού με καταβολή μετρητών.

Αναφορικά με τη ρευστότητα, αξίζει να σημειωθεί ότι οι περισσότεροι πελάτες εξυπηρετούν τα υπόλοιπά τους με ρυθμό πολύ καλύτερο από αυτόν του παρελθόντος λόγω της ανάγκης για αυξημένη απορρόφηση στο ΕΣΠΑ.

Τέλος, θα πρέπει να σημειωθεί ότι με βάση την ιστορική πορεία του στην ελληνική και εξωτερική αγορά, ο Όμιλος χάρει μεγάλης αξιοπιστίας έναντι των τραπεζών, συνεργατών και προμηθευτών.

2. Συναλλαγματικός κίνδυνος

Συναλλαγματικός είναι ο κίνδυνος διακύμανσης της αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων, των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων εξαιτίας των αλλαγών στις συναλλαγματικές ισοτιμίες. Δεδομένου ότι η πλειοψηφία των συναλλαγών, των υπολοίπων αλλά και των δανειακών

υποχρεώσεων του Ομίλου είναι σε ευρώ, η έκθεση σε συναλλαγματικούς κινδύνους κρίνεται ασήμαντη.

3. Κίνδυνος επιτοκίου

Ο Όμιλος επιδιώκει την επίτευξη της βέλτιστης σχέσης μεταξύ του κόστους δανεισμού και των πιθανών επιπτώσεων στα κέρδη και τις ταμειακές ροές που μπορεί να επιφέρουν οι μεταβολές των επιτοκίων. Πολιτική του Ομίλου είναι να παρακολουθεί διαρκώς τις τάσεις των επιτοκίων καθώς και τις χρηματοδοτικές του ανάγκες. Όλες οι συμβάσεις των δανειακών υποχρεώσεων της Εταιρείας έχουν συναφθεί σε Ευρώ και υπόκεινται σε κυμαινόμενο επιτόκιο. Σε κάθε περίπτωση ενόψει του ότι ο δανεισμός της Εταιρείας είναι συνδεδεμένος με το Euribor, η μείωση ή αύξησή του έχει άμεσο θετικό ή αρνητικό αντίκτυπο στις χρηματοοικονομικές δαπάνες της Εταιρείας και του Ομίλου. Αύξηση ή μείωση κατά 1% του Euribor αυξάνει ή μειώνει το χρηματοοικονομικό κόστος του Ομίλου και της Εταιρείας ως ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2016	2015	2016	2015
Επίδραση στα αποτελέσματα προ φόρων	44.466,75	44.964,00	38.114,59	37.850,16

4. Πιστωτικός Κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος συνίσταται στην πιθανότητα κάποιος αντισυμβαλλόμενος να προκαλέσει στην Εταιρεία οικονομική ζημία εξαιτίας της αθέτησης των συμβατικών του υποχρεώσεων.

Η μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο, κατά την ημερομηνία αναφοράς, είναι η λογιστική αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων της Εταιρείας.

Ο Όμιλος δεν έχει σημαντική συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου έναντι των συμβαλλόμενων μερών λόγω της ευρείας πελατειακής βάσης. Ο πιστωτικός κίνδυνος των πελατών αξιολογείται από κάθε Εταιρεία του Ομίλου με βάση την καθιερωμένη πολιτική και τις σχετικές διαδικασίες. Η ενηλικίωση των υπολοίπων των πελατών και η χρηματοοικονομική τους κατάσταση παρακολουθείται από τους Υπευθύνους των έργων και τη Διοίκηση / Νομικούς Συμβούλους αντίστοιχα. Στην παρούσα φάση ο Πιστωτικός κίνδυνος έχει ελαχιστοποιηθεί. Η συντριπτική πλειοψηφία των έργων που υλοποιούνται είναι ενταγμένα στο ΕΣΠΑ, με απολύτως διασφαλισμένους πόρους, και ο όποιος κίνδυνος δημιουργείται από την καθυστέρηση στην υλοποίηση, παραλαβή και πληρωμή τους λόγω της γραφειοκρατίας του Ελληνικού Δημοσίου. Και στον τομέα όμως αυτό η ανάγκη για ταχύτερη απορρόφηση των σχετικών κονδυλίων του ΕΣΠΑ λόγω της επικείμενης λήξης του προγράμματος έχει οδηγήσει στην ελαχιστοποίηση των προαναφερθέντων καθυστερήσεων.

5. Λειτουργικός Κίνδυνος

α) Γενικοί κίνδυνοι

Ο κύριος λειτουργικός κίνδυνος προήρχετο από την πιθανότητα καθυστέρησης, ειδικά στην Ελλάδα, ενεργοποίησης των προγραμμάτων και έργων που αφορούν τον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα και σχετίζονται με τις δραστηριότητες της Εταιρείας.

Παρόλη την καθυστέρηση λόγω της παρατεταμένης μεταβατικής περιόδου που έχει εισέλθει η χώρα στους τελευταίους δεκαπέντε μήνες, ακόμη υπάρχει συγκρατημένη αισιοδοξία στη Διοίκηση του Ομίλου για το γεγονός ότι τα κονδύλια του ΕΣΠΑ είναι αυτά που άμεσα μπορούν να εκταμιευθούν για την ώθηση της ελληνικής οικονομίας και ως αποτέλεσμα ο ρυθμός απορρόφησης του ΕΣΠΑ αναμένεται να αρχίσει να αυξάνεται σε μεγαλύτερους ρυθμούς έως τα τέλη του έτους.

β) Κίνδυνοι από τη δραστηριότητα στο εξωτερικό

Αξίζει να αναφερθεί ότι στη θυγατρική Εταιρεία EUROCONSULTANTS INTERNATIONAL, στην οποία ανήκουν οι περισσότερες θυγατρικές εταιρείες του εξωτερικού, η συνολική λογιστική τους αξία δεν ξεπερνά τις 400 χιλιάδες ευρώ. Ο κίνδυνος από τις εταιρείες του δικτύου του εξωτερικού ελαχιστοποιείται από το γεγονός ότι η μητρική Εταιρεία ενσωματώνει τους ενδεχόμενους κινδύνους από την μείωση της αξίας των συμμετοχών προβαίνοντας στις ανάλογες προβλέψεις απομείωσης. Οι προσδοκίες για την επόμενη φάση ανάπτυξης του Ομίλου βασίζονται εν πολλοίς και στην επιτυχή αναδιοργάνωση του ανωτέρω δικτύου με συνεργασίες στην Αίγυπτο και Ρουμανία. Η Διοίκηση του Ομίλου αναμένει θετική συνεισφορά στον κύκλο εργασιών και στα αποτελέσματά της για την επόμενη 5ετία από χώρες του δικτύου όπως τη Βουλγαρία, Κροατία και την Κύπρο, οι οποίες υλοποιούν προγράμματα με χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

γ) Κίνδυνοι από επενδυτικές συμμετοχές

Μια από τις δραστηριότητες της ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ αποτελεί και η επένδυση σε υποδομές ανάπτυξης καινοτομικής επιχειρηματικότητας καθώς και σε νέες καινοτόμες επιχειρήσεις με διεθνείς προοπτικές. Παράλληλα, η Διοίκηση της Εταιρείας συνεχίζει εντατικά την διαδικασία πώλησης συμμετοχών της σε εταιρείες που δεν συνάδουν με τη βασική της δραστηριότητα. Επισημαίνουμε ότι για συγκεκριμένες συμμετοχές, η Εταιρεία έχει ήδη προβεί στη διενέργεια σημαντικών προβλέψεων απομείωσης.

B5. ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ

Ο Όμιλος ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ καθημερινά είναι αντιμέτωπος με ποικίλες οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές προκλήσεις και πιέσεις οι οποίες επηρεάζουν την αποδοτικότητα του και την υπόστασή του ως μέλος του κοινωνικού γίνεσθαι. Ο Όμιλος τελευταία ενσωμάτωσε το πνεύμα της εταιρικής υπευθυνότητας και επένδυσε στην δημιουργία μίας αμφίδρομης σχέσης με το περιβάλλον στο οποίο επιχειρεί.

B6. ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΑ ΜΕΡΗ

Τα ποσά των πωλήσεων και αγορών σωρευτικά από την έναρξη της οικονομικής χρήσεως και τα υπόλοιπα των απαιτήσεων και υποχρεώσεων της Εταιρείας και του Ομίλου στη λήξη της τρέχουσας χρήσης, που έχουν προκύψει από συναλλαγές τους με τα συνδεδεμένα, κατά την έννοια του Δ.Λ.Π. 24, προς αυτά μέρη παρουσιάζονται παρακάτω :

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	1.1-31.12.2016	1.1-31.12.2015	1.1-31.12.2016	1.1-31.12.2015
Συναλλαγές με λοιπά συνδεδεμένα μέρη				
- Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών	61.665,34	68.810,44	177.745,04	134.696,98
- Αγορές αγαθών και υπηρεσιών	11.860,00	28.277,29	50.765,14	62.236,80
- Συναλλαγές και αμοιβές διευθυντικών στελεχών και μελών Διοίκησης	337.533,79	369.040,82	191.133,79	188.307,49
	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	1.1-31.12.2016	1.1-31.12.2015	1.1-31.12.2016	1.1-31.12.2015
Υπόλοιπα με συνδεδεμένα μέρη				
- Απαιτήσεις	34.401,91	58.084,18	323.008,95	282.824,79
- Υποχρεώσεις	27.361,70	39.471,26	62.438,87	77.005,89
- Απαιτήσεις από διευθυντικά στελέχη και μέλη Διοίκησης	32.033,40	39.543,05	949,00	307,50
- Υποχρεώσεις προς διευθυντικά στελέχη και μέλη Διοίκησης	64.285,42	64.002,72	32.000,46	23.132,76

Οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα της Εταιρείας με τις συνδεδεμένες με αυτήν εταιρείες, για την χρήση 1.1 – 31.12.2016, παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

31/12/2016	Πωλήσεις / Έσοδα	Αγορές / Έξοδα	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις
Θυγατρικές				
EUROCONSULTANTS BULGARIA S.A. G.S.C.	18.000,00	-	2.515,00	13.050,00
ICTV HELLAS - ΕΥΡΥΖΩΝΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ Α.Ε.	34.320,00	3.500,00	236.471,65	4.340,00
FIRST ELEMENTS EUROCONSULTANTS L.t.d.	10.453,00	32.456,52	31.696,09	5.608,23
EUROCONSULTANTS HRVATSKA D.O.O. Croatia	-	-	6.500,00	-
ΓΝΩΜΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ Α.Ε.	53.640,03	2.948,62	9.878,78	-
	116.413,03	38.905,14	287.061,52	22.998,23
Συγγενείς				
ΘΕΡΜΟΚΟΙΤΙΔΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Α.Ε.	59.059,59	4.210,00	13.958,71	260,40
LOCUS ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ Ε.Π.Ε.	-	7.650,00	10.283,20	11.679,00
EUCONS GROUP L.L.C.	-	-	-	15.422,30
ΕΛΙΞΙΣ Α.Ε.	2.272,42	-	10.160,00	-
	61.332,01	11.860,00	34.401,91	27.361,70
Κοινοπραξίες				
Κ/Ξ ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ - ΒΑΣ. ΣΥΣΜ. Α.Ε.	-	-	1.545,52	12.078,94
	-	-	1.545,52	12.078,94
ΣΥΝΟΛΟ	177.745,04	50.765,14	323.008,95	62.438,87

Οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα της Εταιρείας με τις συνδεδεμένες με αυτήν εταιρείες, για τη συγκριτική χρήση 1.1 – 31.12.2015, παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

31/12/2015	Πωλήσεις / Έσοδα	Αγορές / Έξοδα	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις
Θυγατρικές				
EUROCONSULTANTS BULGARIA S.A. G.S.C.	-	625,00	2.515,00	13.050,00
ICTV HELLAS - ΕΥΡΥΖΩΝΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ Α.Ε.	1.200,00	-	155.235,31	-
FIRST ELEMENTS EUROCONSULTANTS L.t.d.	9.804,80	18.818,84	43.946,09	10.818,84
EUROCONSULTANTS HRVATSKA D.O.O. Croatia	-	-	6.500,00	-
ΓΝΩΜΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ Α.Ε.	55.067,02	14.515,67	19.457,44	-
	66.071,82	33.959,51	227.653,84	23.868,84
Συγγενείς				
ΘΕΡΜΟΚΟΙΤΙΔΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Α.Ε.	68.625,16	7.777,29	26.887,23	-
LOCUS ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ Ε.Π.Ε.	-	14.500,00	10.283,20	18.993,00
EUCONS GROUP L.L.C.	-	6.000,00	-	18.422,30
ΕΛΙΞΙΣ Α.Ε.	-	-	10.330,00	2.055,96
ΙΑΤΡΟΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ Α.Ε.	-	-	236,00	-
REFORM Α.Ε. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ	-	-	5.643,00	-
SILK CAPITAL ΑΕΠΕΥ	-	-	246,00	-
	68.625,16	28.277,29	53.625,43	39.471,26
Κοινοπραξίες				
Κ/Ξ ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ - ΕΠΤΑ - ΕΚΕΤΑ	-	-	-	1.586,85
Κ/Ξ ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ - ΒΑΣ. ΣΥΣΜ. Α.Ε.	-	-	1.545,52	12.078,94
	-	-	1.545,52	13.665,79
ΣΥΝΟΛΟ	134.696,98	62.236,80	282.824,79	77.005,89

Τα ανοιχτά υπόλοιπα τέλους χρήσεως είναι χωρίς εξασφαλίσεις. Δεν έχουν παρασχεθεί ή ληφθεί εγγυήσεις για τις παραπάνω απαιτήσεις.

Οι πωλήσεις και αγορές που εμφανίζονται στους ανωτέρω πίνακες αφορούν την παροχή υπηρεσιών από και προς τις θυγατρικές και λοιπές εταιρείες του Ομίλου. Οι συναλλαγές της Εταιρείας με τα συνδεδεμένα με αυτήν πρόσωπα έχουν πραγματοποιηθεί υπό τους συνήθεις όρους της αγοράς και δεν υφίστανται μεταξύ της Μητρικής Εταιρείας και των θυγατρικών εταιριών ειδικές συμφωνίες ή συνεργασίες.

B7. ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Η Εταιρεία εφαρμόζει τις αρχές εταιρικής διακυβέρνησης κυρίως μέσω της υιοθέτησης κανόνων όπως αυτές ορίζονται από τη σχετική νομοθεσία: Ν. 3016/2002, Ν. 3693/2008 και Ν. 3884/2010.

1. Κώδικας εταιρικής διακυβέρνησης

Η Εταιρεία σε συνέπεια με ότι προβλέπεται στο Νόμο 3873/2010 έχει υιοθετήσει αυτοβούλως και εφαρμόζει τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης που είναι αναρτημένος στον ιστότοπο www.euroconsultants.gr της Εταιρείας.

2. Πρακτικές Εταιρικής Διακυβέρνησης που εφαρμόζει η Εταιρεία επιπλέον των προβλέψεων του νόμου

Η Εταιρεία δεν έχει υιοθετήσει πρακτικές Εταιρικής Διακυβέρνησης πέραν των όσων προβλέπονται από το Νόμο.

3. Περιγραφή των κύριων χαρακτηριστικών των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων της Εταιρείας σε σχέση με τη διαδικασία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Συστήματα Εσωτερικού Ελέγχου

Το Διοικητικό Συμβούλιο αναγνωρίζει την ευθύνη του για τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων. Προς τούτο έχει θεσπίσει συστήματα και διαδικασίες ώστε αυτές να συντάσσονται έγκαιρα και να είναι κατά τρόπο σχετικό απαλλαγμένες λαθών και αξιόπιστες. Προϋπόθεση τούτου είναι η υιοθέτηση και συντήρηση κατάλληλου Λογιστικού Συστήματος ώστε να επιτυγχάνεται προσήκουσα Λογιστική αποτύπωση των οικονομικών συναλλαγών και να διασφαλίζεται έγκυρο σύστημα Διοικητικής Πληροφόρησης.

Κύρια χαρακτηριστικά του συστήματος είναι :

- Οργανόγραμμα
- Διαχωρισμός ευθυνών
- Αλληλουχία ελέγχων και
- Διοικητική πληροφόρηση

Η Εταιρεία διαθέτει σαφές οργανόγραμμα με διακριτή ιεράρχηση και σημείο αναφοράς εκάστης θέσεως. Η περιγραφή θέσεων και αρμοδιοτήτων είναι λεπτομερής και αδιαμφισβήτητη σε βαθμό που να διευκολύνεται η περιοδική εναλλαγή προσωπικού ώστε να προλαμβάνεται ταύτιση ατόμων και αρμοδιοτήτων.

Προβλέπεται διαχωρισμός ευθυνών κατά τη διαδικασία εκτέλεσης των καθηκόντων και η υιοθετημένη αρχή ελέγχου και ανεξάρτητου επανέλεγχου προλαμβάνει λάθη και προστατεύει τα περιουσιακά στοιχεία της Εταιρείας από ηθελημένη ή αθέλητη διαρροή.

Επιδιώκεται περιοδική και έγκαιρη πληροφόρηση της Διοίκησης μέσω ενός ολοκληρωμένου συστήματος Διοικητικής Πληροφόρησης που περιλαμβάνει:

- Προϋπολογισμό – απολογισμό κατανεμημένο σε μηνιαίες περιόδους
- Ενδιάμεσες οικονομικές καταστάσεις και
- Διαχείριση αποκλίσεων μεταξύ στόχων και πραγματικότητας μέσω αναζήτησης αιτιών και εισηγήσεων αναπροσαρμογών.

Μηχανογραφικά προγράμματα

Οι Οικονομικές Υπηρεσίες υποστηρίζονται από αξιόπιστο Μηχανογραφικό Σύστημα που επιτρέπει τη δημιουργία σχολαστικής βάσης δεδομένων δημιουργώντας τις προϋποθέσεις άντλησης έγκαιρης και έγκυρης πληροφόρησης.

Εσωτερικός έλεγχος

Λειτουργεί Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου κατάλληλα στελεχωμένη με επαρκώς καταρτισμένα άτομα η οποία λειτουργεί βάσει προγράμματος με απ' ευθείας αναφορά προς το Διοικητικό Συμβούλιο. Στα πλαίσια του προγράμματος αυτού η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου επιλαμβάνεται σχολαστικής επισκόπησης των διαδικασιών σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων περιοδικά και ετησίως συμβάλλοντας στην επιδίωξη της πληρότητας και αξιοπιστίας των.

Διαχείριση κινδύνων

Μέσω περιγραφής διαδικασιών και αντίστοιχης ανάθεσης αρμοδιοτήτων και συνεχούς εποπτείας τήρησης τούτων στην καθημερινή πρακτική, η Εταιρεία ενεργεί με προληπτικό τρόπο έναντι ανεπιθύμητων καταστάσεων, διαχειριζόμενη τους κινδύνους που υφίστανται για λάθη και παραλήψεις στην χρηματοοικονομική πληροφόρηση. Στα πλαίσια αυτής της επιδίωξης έχουν θεσπιστεί και πραγματοποιούνται περιοδικές συναντήσεις των εμπλεκομένων στη σύνταξη των Οικονομικών Καταστάσεων τόσο κατά τη διάρκεια της σύνταξης όσο και με την ολοκλήρωσή τους ώστε μέσω της ανάλυσης συγκριτικών μεγεθών να εντοπίζονται και να αιτιολογούνται σημαντικές αποκλίσεις.

4. Αναφορά σε πληροφοριακά στοιχεία (γ), (δ), (στ), (η) και (θ) της παραγράφου 1 του άρθρου 10 της οδηγίας 2004/25/ΕΚ.

Οι ανωτέρω απαιτούμενες πληροφορίες έχουν αναπτυχθεί αναλυτικά στην Επεξηγηματική Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, η οποία περιλαμβάνεται στο κεφάλαιο Β8.

5. Πληροφοριακά στοιχεία για τον τρόπο λειτουργίας της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων και τις βασικές εξουσίες της καθώς και περιγραφή των δικαιωμάτων των Μετόχων και του τρόπου άσκησής τους

Η Γενική Συνέλευση είναι το ανώτατο όργανο Διοίκησης της Εταιρείας και συνέρχεται σε τακτική συνεδρία μια φορά το χρόνο έπειτα από πρόσκληση του Διοικητικού Συμβουλίου.

Μέτοχοι που αντιπροσωπεύουν το 1/20 του μετοχικού κεφαλαίου μπορούν να συγκαλέσουν Έκτακτη Γενική Συνέλευση των Μετόχων και να προσθέσουν θέματα στην Ημερήσια διάταξη.

Για τη λήψη ορισμένων σημαντικών αποφάσεων, όπως τροποποίηση του καταστατικού, συγχώνευση, κ.α. απαιτείται αυξημένη πλειοψηφία.

Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για την προετοιμασία της Γενικής Συνέλευσης και την ενημέρωση των Μετόχων ως προς τα δικαιώματά τους και ως προς τα θέματα της Ημερήσιας διάταξης. Στα πλαίσια αυτής της ευθύνης το Διοικητικό Συμβούλιο 20 ημέρες πριν τη Γενική Συνέλευση αναρτά στον ιστότοπο της Εταιρείας τις ακόλουθες πληροφορίες:

- Την ημερομηνία, τον τόπο και την ώρα της σύγκλησης της Γενικής Συνέλευσης.
- Τα θέματα της ημερήσιας διάταξης
- Τους μετόχους που έχουν δικαίωμα συμμετοχής
- Ακριβείς οδηγίες για τον τρόπο με τον οποίο οι μέτοχοι θα μπορέσουν να μετάσχουν στη συνέλευση και να ασκήσουν τα δικαιώματά τους αυτοπροσώπως ή δι' αντιπροσώπου

Στη Γενική Συνέλευση οι Μέτοχοι παρίστανται είτε αυτοπροσώπως είτε μέσω αντιπροσώπων.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, ο Διευθύνων Σύμβουλος και ο Γενικός Διευθυντής παρίστανται στη Γενική Συνέλευση, παρουσιάζουν τα θέματα της Ημερήσιας Διάταξης, απαντούν σε ερωτήσεις και παρέχουν διευκρινίσεις στους Μετόχους.

Της συνεδρίασης προεδρεύει προσωρινά ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου και Διευθύνων Σύμβουλος της Εταιρείας ενώ χρέη γραμματέα εκτελεί ο Νομικός Σύμβουλος της Εταιρείας. Μετά την επικύρωση του Πίνακα των Μετόχων που έχουν δικαίωμα ψήφου, εκλέγεται οριστικός Πρόεδρος και γραμματέας.

Οι αποφάσεις λαμβάνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου και τις προβλέψεις του Καταστατικού. Περίληψη των αποφάσεων της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων αναρτάται στον ιστότοπο της Εταιρείας.

6. Σύνοψη και τρόπος λειτουργίας του Διοικητικού Συμβουλίου και τυχόν άλλων διοικητικών, διαχειριστικών και εποπτικών οργάνων ή επιτροπών της Εταιρείας

Σύνοψη και τρόπος λειτουργίας του Διοικητικού Συμβουλίου

Η Εταιρεία διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο που δύναται να αποτελείται από επτά (7) έως δεκαπέντε (15) συμβούλους.

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας για τετραετή θητεία, που παρατείνεται αυτόματα μέχρι τη λήξη της προθεσμίας, εντός της οποίας πρέπει να συνέλθει η αμέσως επόμενη τακτική γενική συνέλευση. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου μπορούν να επανεκλεγούν.

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου την 31.12.2016 ήταν:

1. Ο κ. Πάρις Κοκορότσικος του Στέργιου, Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος
2. Ο κ. Ευστάθιος Ταυρίδης του Γαβριήλ, Αντιπρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος.
3. Ο κ. Γεράσιμος – Παύλος Καλογηράς, μη Εκτελεστικό Μέλος του Δ.Σ.
4. Ο κ. Ανέστης Κερεμλόγλου του Αντωνίου, Ανεξάρτητο μη Εκτελεστικό Μέλος του Δ.Σ.
5. Ο κ. Νικόλαος Ζαχαρής του Θωμά, Ανεξάρτητο μη Εκτελεστικό Μέλος του Δ.Σ.
6. Ο κ. Βασίλειος Σωτηρόπουλος του Γεράσιμου, μη Εκτελεστικό Μέλος του Δ.Σ.
7. Ο κ. Διονύσης Χιώνης του Παύλου, Ανεξάρτητο μη Εκτελεστικό Μέλος του Δ.Σ.
8. Ο κ. Αβρααμ Γούναρης του Κωνσταντίνου, μη Εκτελεστικό Μέλος του Δ.Σ.
9. Ο κ. Davis – Charles Wittig του David, μη Εκτελεστικό Μέλος του Δ.Σ.

1. Το Διοικητικό Συμβούλιο, αμέσως μετά την εκλογή του, συνέρχεται και συγκροτείται σε σώμα, εκλέγοντας τον Πρόεδρο και τον Αντιπρόεδρό του.

2. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να εκλέγει έναν ή δύο διευθύνοντες συμβούλους από τα μέλη του ή και μη μέλη του, καθορίζοντας συγχρόνως και τις αρμοδιότητές τους.

3. Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου διευθύνει τις συνεδριάσεις. Τον Πρόεδρο όταν απουσιάζει ή κωλύεται, αναπληρώνει σε όλη την έκταση των αρμοδιοτήτων του ο Αντιπρόεδρος και αυτόν, όταν κωλύεται, μετά από απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, ο Διευθύνων Σύμβουλος.

4. Το Διοικητικό Συμβούλιο εκλέγει και το πρόσωπο που είναι εξουσιοδοτημένο για την παραλαβή των προς την Εταιρεία κοινοποιούμενων εγγράφων.

5. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί με απόφασή του να αναθέτει την άσκηση όλων των εξουσιών και αρμοδιοτήτων του ή μέρους αυτών, όπως και την εκπροσώπηση της Εταιρείας, σε ένα ή περισσότερα πρόσωπα, μέλη του ή μη. Μπορεί επίσης να αναθέτει τον Εσωτερικό Έλεγχο της Εταιρείας σε ένα ή περισσότερα πρόσωπα μη μέλη του ή εάν ο νόμος δεν το απαγορεύει και σε μέλη αυτού. Τα πρόσωπα αυτά, εφόσον προβλέπεται από τις αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου μπορούν περαιτέρω να αναθέτουν την άσκηση των εξουσιών που τους ανατέθηκαν ή μέρος αυτών σε άλλα πρόσωπα, μέλη ή μη, του Διοικητικού Συμβουλίου. Η Εταιρεία αναλαμβάνει υποχρεώσεις και δεσμεύεται απέναντι σε οποιοδήποτε τρίτο εφόσον υπογράψει κάτω από την εταιρική επωνυμία ο Διευθύνων Σύμβουλος ή ο νόμιμος αναπληρωτής του ή άλλος σύμφωνα με τις εξουσιοδοτήσεις που κάθε φορά θα παρέχει το Διοικητικό Συμβούλιο.

Επιτροπή Ελέγχου, υπεύθυνη για την παρακολούθηση της διαδικασίας χρηματοοικονομικής πληροφόρησης, της αποτελεσματικής λειτουργίας του συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου και του συστήματος διαχείρισης κινδύνων, της ορθής λειτουργίας της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου καθώς και για την εποπτεία και την παρακολούθηση του τακτικού ελέγχου και των θεμάτων που αφορούν στην αντικειμενικότητα και την ανεξαρτησία των νόμιμων ελεγκτών. Η ως άνω Επιτροπή ορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο και στελεχώνεται από 3 μη εκτελεστικά μέλη εκ των οποίων ένα αναλαμβάνει τα χρέη του Προέδρου της Επιτροπής και τα υπόλοιπα 2 αποτελούν τα μέλη

αυτής, σύμφωνα με τις ειδικότερες προβλέψεις οι οποίες είναι αναρτημένες στον ιστότοπο www.euroconsultants.gr.

Τα μέλη της επιτροπής ελέγχου είναι:

- Νικόλαος Ζαχαρής
- Διονύσιος Χιόνης
- Ανέστης Κερεμλόγλου

Επιτροπή Υποβολής Υποψηφιοτήτων Δ.Σ. και Αμοιβών, υπεύθυνη για τη διαδικασία υποβολής υποψηφιοτήτων για εκλογή στο Δ.Σ. και για την προετοιμασία εμπειριστατωμένων προτάσεων για τον καθορισμό των αμοιβών των εκτελεστικών μελών του Δ.Σ. και των βασικών ανώτατων στελεχών της Εταιρείας. Η ως άνω Επιτροπή, επίσης ορίζεται από το Δ.Σ. και στελεχώνεται από 3 μη εκτελεστικά μέλη στην πλειονότητά τους ανεξάρτητα εκ των οποίων ένα αναλαμβάνει τα χρέη του Προέδρου της Επιτροπής και τα υπόλοιπα 2 αποτελούν τα μέλη αυτής.

Τα μέλη της επιτροπής Υποψηφιοτήτων ΔΣ και αμοιβών είναι:

- Διονύσης Χιόνης
- Βασίλειος Σωτηρόπουλος
- Ανέστης Κερεμλόγλου

7. Περιγραφή της πολιτικής σχετικά με την πολυμορφία που εφαρμόζεται για τα διοικητικά, διαχειριστικά και εποπτικά όργανα της ανώνυμης εταιρείας όσον αφορά πτυχές όπως, ενδεικτικά, η ηλικία, το φύλο ή το εκπαιδευτικό και επαγγελματικό ιστορικό των μελών, οι στόχοι της εν λόγω πολιτικής για την πολυμορφία, ο τρόπος με τον οποίο εφαρμόστηκε και τα αποτελέσματα κατά την περίοδο αναφοράς.

Η Εταιρία λαμβάνει σοβαρά υπόψη τον κανόνα αποφυγής διακρίσεων με βάση το φύλο, τα θρησκευτικά πιστεύω, τις σεξουαλικές προτιμήσεις και γενικότερα την οποιαδήποτε «διαφορετικότητα». Σήμερα τουλάχιστον 39% των απασχολούμενων σε αυτή είναι γυναίκες. Στο Διοικητικό Συμβούλιο στο παρελθόν μετείχε για μεγάλο χρονικό διάστημα μια γυναίκα, ενώ αυτό σήμερα απαρτίζεται μόνο από άνδρες. Ωστόσο, ως προς την ηλικία των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, υπάρχει αξιοσημείωτη διακύμανση, από τα 28 έως τα 66 έτη ηλικίας, με μέσο όρο ηλικίας των μελών τα 52 έτη. Ως προς το εκπαιδευτικό ιστορικό τους, όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου κατέχουν τίτλους σπουδών πανεπιστημιακού επιπέδου είτε από ελληνικά είτε από ξένα εκπαιδευτικά ιδρύματα και οι περισσότεροι κατέχουν επίσης μεταπτυχιακούς τίτλους σπουδών ή/και διδακτορικών, το γνωστικό αντικείμενο των οποίων ωστόσο χαρακτηρίζεται από πολυμορφία (σπουδές οικονομικής κατεύθυνσης, τεχνολογικής, διοίκησης επιχειρήσεων, νομικών επιστημών κλπ). Τέλος, όλα τα μέλη διαθέτουν επαγγελματική εμπειρία, προερχόμενη είτε από τη δραστηριοποίησή τους στην ελεύθερη αγορά (ιδιωτικές και πολυεθνικές εταιρείες), είτε από θέσεις που σχετίζονται με το δημόσιο τομέα είτε με την ακαδημαϊκή κοινότητα.

**B8. ΕΠΕΞΗΓΗΜΑΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΤΗΣΙΑ ΤΑΚΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ
«ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ»
(σύμφωνα με τις παραγράφους 7 και 8 του άρθρου 4 του Ν. 3556/2007)**

Παραθέτουμε παρακάτω τις αναλυτικές πληροφορίες και επεξηγήσεις που ζητούνται επ' αυτών για τη χρήση 2016 (1 Ιανουαρίου 2016 – 31 Δεκεμβρίου 2016):

1. Διάρθρωση μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας

Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας ανέρχεται σε 5.173.935 € διαιρούμενο σε 8.623.225 κοινές ονομαστικές μετοχές, ονομαστικής αξίας εξήντα λεπτών του ευρώ (0,60€) εκάστη και είναι ολοσχερώς καταβεβλημένο. Όλες οι μετοχές είναι εισηγμένες προς διαπραγμάτευση στην Αγορά Αξιών του Χρηματιστηρίου Αθηνών, στην κατηγορία Μεσαίας και Μικρής Κεφαλαιοποίησης. Οι μετοχές της Εταιρείας είναι κοινές ονομαστικές με δικαίωμα ψήφου.

2. Περιορισμοί στη μεταβίβαση μετοχών της Εταιρείας

Η μεταβίβαση των μετοχών της Εταιρείας γίνεται όπως ορίζει ο νόμος και δεν υφίστανται εκ του καταστατικού της περιορισμοί στη μεταβίβαση τους, δεδομένου μάλιστα ότι πρόκειται στο σύνολο τους για άυλες μετοχές εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών.

3. Σημαντικές άμεσες ή έμμεσες συμμετοχές κατά την έννοια των διατάξεων των άρθρων 9 και 11 του Ν. 3556/2007

Κατά την 31.12.2016 οι μέτοχοι (φυσικό ή νομικό πρόσωπο) που κατείχαν άμεσα ή έμμεσα ποσοστό μεγαλύτερο του 5% του συνολικού αριθμού των μετοχών και δικαιωμάτων ψήφου της Εταιρείας παρατίθενται στον παρακάτω πίνακα:

Ονοματεπώνυμο Μετόχου	Κατεχόμενες Μετοχές	Ποσοστό % επί του Μετοχικού Κεφαλαίου
WW INVESTMENTS LLC	1.770.562	20,53%
Πάρις Κοκορότσικος του Στέργιου	968.057	11,23%
Ευστάθιος Ταυρίδης του Γαβριήλ	953.781	11,06%
Αθανάσιος Πουλιάδης του Πούλιου	828.859	9,61%
Prime Insurance Company Limited	800.131	9,28%
Σύνολο	5.321.390	61,71%

4. Κάτοχοι κάθε είδους μετοχών που παρέχουν ειδικά δικαιώματα ελέγχου

Δεν υφίστανται μετοχές της Εταιρείας παρέχουσες ειδικά δικαιώματα ελέγχου.

5. Περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου

Δεν προβλέπονται από το καταστατικό της Εταιρείας περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου.

6. Συμφωνίες μεταξύ των μετόχων της Εταιρείας

Δεν είναι γνωστή στην Εταιρεία η ύπαρξη συμφωνιών μεταξύ των μετόχων της, ούτε προβλέπεται στο Καταστατικό της δυνατότητα συμφωνιών μετόχων που συνεπάγονται περιορισμούς στη μεταβίβαση των μετοχών ή περιορισμούς στην άσκηση δικαιωμάτων ψήφου.

7. Κανόνες διορισμού και αντικατάστασης μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και τροποποίησης του καταστατικού που διαφοροποιούνται από τα προβλεπόμενα στον Κ.Ν. 2190/20

Οι κανόνες που προβλέπει το καταστατικό της Εταιρείας για το διορισμό και την αντικατάσταση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της και την τροποποίηση των διατάξεων του καταστατικού δεν διαφοροποιούνται από τα προβλεπόμενα στον Κ.Ν. 2190/1920. Εκτός της περίπτωσης, που παρέχεται ειδικό δικαίωμα στη Μέτοχο ΠΟΥΛΙΑΔΗΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΥΨΗΛΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ και στον Αθανάσιο Πουλιάδη του Πούλιου (κάτοικο Αθηνών, οδός Αριστοτέλους, αρ. 3), εφόσον αυτός είναι μέτοχος, σύμφωνα με τις διατάξεις των παρ. 3, 4 και 5 του άρθρου 18 του ΚΝ 2190/1920 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει να διορίζουν ένα μέλος στο Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας εφόσον οποιοσδήποτε απ' αυτούς διατηρεί ποσοστό τουλάχιστον δέκα τοις εκατό (10%) στο εκάστοτε Μετοχικό Κεφάλαιο της Εταιρείας.

8. Αρμοδιότητα του Διοικητικού Συμβουλίου ή ορισμένων μελών του για έκδοση νέων μετοχών ή την αγορά ιδίων μετοχών σύμφωνα με το άρθρο 16 του Κ.Ν. 2190/20 όπως ισχύει

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 16 του Ν.2190/1920, ως ισχύει, η Εταιρεία δύναται να αποκτήσει δικές της μετοχές, μόνο μετά από έγκριση της Γενικής Συνέλευσης, μέχρι του 1/10 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, με τους ειδικότερους όρους και διαδικασίες που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 16 του Ν.2190/1920, ως ισχύει. Δεν υπάρχει αντίθετη διάταξη στο καταστατικό της Εταιρείας.

9. Σημαντική συμφωνία που έχει συνάψει η Εταιρεία και η οποία τίθεται σε ισχύ, τροποποιείται ή λήγει σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο της Εταιρείας κατόπιν δημόσιας πρότασης και τα αποτελέσματα της συμφωνίας αυτής

Δεν υφίσταται τέτοια συμφωνία.

10. Κάθε συμφωνία που η Εταιρεία έχει συνάψει με τα μέλη του Διοικητικού της Συμβουλίου ή με το προσωπικό της η οποία προβλέπει αποζημίωση σε περίπτωση παραίτησης ή απόλυσης χωρίς βάσιμο λόγο ή τερματισμού της θητείας ή της απασχόλησης τους εξαιτίας της δημόσιας πρότασης

Δεν υφίσταται οιαδήποτε συμφωνία μεταξύ της Εταιρείας και μελών του Διοικητικού Συμβουλίου αυτής ή του προσωπικού της, η οποία να προβλέπει την καταβολή αποζημίωσης σε περίπτωση παραίτησης ή απόλυσης χωρίς βάσιμο λόγο ή τερματισμού της θητείας ή της απασχόλησής τους εξαιτίας οιασδήποτε δημόσιας πρότασης.

Ο Πρόεδρος

Ο Αντιπρόεδρος

Τα μέλη

Ακριβές αντίγραφο από το βιβλίο πρακτικών Διοικητικού Συμβουλίου της Ανωνύμου Εταιρείας «Ευρωσύμβουλοι Α.Ε.» της συνεδριάσεως της 27/04/2017.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

Πάρις Κοκορότσικος

Α.Δ.Τ. ΑΚ 880014

Γ. ΕΚΘΕΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ - ΛΟΓΙΣΤΗ

Προς τους Μετόχους της Εταιρείας «Ευρωσύμβουλοι Ανώνυμη Εταιρεία Συμβούλων Ανάπτυξης και Τεχνολογίας»

Εκθεση Ελέγχου επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Ελέγξαμε τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας «Ευρωσύμβουλοι Ανώνυμη Εταιρεία Συμβούλων Ανάπτυξης και Τεχνολογίας», οι οποίες αποτελούνται από την εταιρική και ενοποιημένη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2016, τις εταιρικές και ενοποιημένες καταστάσεις συνολικού εισοδήματος, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Ευθύνη της Διοίκησης για τις Εταιρικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές καταστάσεις

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση αυτών των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις εσωτερικές δικλίδες, που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθιστάται δυνατή η κατάρτιση εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδη ανακρίβεια, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Ευθύνη του Ελεγκτή

Η δική μας ευθύνη είναι να εκφράσουμε γνώμη επί αυτών των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων με βάση τον έλεγχό μας. Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου που έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία (ΦΕΚ/Β'/2848/23.10.2012). Τα πρότυπα αυτά απαιτούν να συμμορφωνόμαστε με κανόνες δεοντολογίας, καθώς και να σχεδιάζουμε και διενεργούμε τον έλεγχο με σκοπό την απόκτηση εύλογης διασφάλισης για το εάν οι εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις είναι απαλλαγμένες από ουσιώδη ανακρίβεια.

Ο έλεγχος περιλαμβάνει τη διενέργεια διαδικασιών για την απόκτηση ελεγκτικών τεκμηρίων, σχετικά με τα ποσά και τις γνωστοποιήσεις στις εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Οι επιλεγόμενες διαδικασίες βασίζονται στην κρίση του ελεγκτή περιλαμβανομένης της εκτίμησης των κινδύνων ουσιώδους ανακρίβειας των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, που οφείλεται είτε απάτη είτε σε λάθος. Κατά τη διενέργεια αυτών των εκτιμήσεων κινδύνου, ο ελεγκτής εξετάζει τις εσωτερικές δικλίδες που σχετίζονται με την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων της εταιρείας με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την έκφραση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών δικλίδων της Εταιρείας. Ο έλεγχος περιλαμβάνει επίσης την αξιολόγηση της καταλληλότητας των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και του εύλογου των εκτιμήσεων που έγιναν από τη διοίκηση, καθώς και αξιολόγηση της συνολικής παρουσίας των ατομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε συγκεντρώσει είναι επαρκή και κατάλληλα για τη θεμελίωση της ελεγκτικής μας γνώμης.

Γνώμη

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την οικονομική θέση της Εταιρείας «Ευρωσύμβουλοι Ανώνυμη Εταιρεία Συμβούλων Ανάπτυξης και Τεχνολογίας» και των θυγατρικών της κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2016, τη χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ταμειακές τους ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Εμφαση Θεμάτων

- α) Επιστούμε την προσοχή στη σημείωση 2.2 των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, όπου αναφέρονται οι ενέργειες που έχει αναλάβει η Εταιρεία και ο Όμιλος αναφορικά με την αντιμετώπιση των επιπτώσεων από τη σημαντική μείωση του κύκλου εργασιών, των συνεχιζόμενων ζημιών σημαντικού ύψους και της αντιμετώπισης του γεγονότος ότι το σύνολο των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων της Εταιρείας και του Ομίλου υπερβαίνει σημαντικά το σύνολο των κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων. Αυτές οι συνθήκες υποδηλώνουν την ύπαρξη ουσιώδους αβεβαιότητας που μπορεί να εγείρει σημαντική αμφιβολία για την ικανότητα της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους. Η Διοίκηση έχει επικεντρώσει τις προσπάθειές της στην προσαρμογή της Εταιρείας στο δυσμενές οικονομικό περιβάλλον, λαμβάνοντας τα αναγκαία μέτρα (αναδιοργάνωση τμημάτων και προσωπικό) με στόχο την περαιτέρω μείωση και τον εξορθολογισμό του κόστους λειτουργίας, την αναδιάρθρωση του τραπεζικού δανεισμού, την εκμετάλλευση στοιχείων του ενεργητικού της και την αξιοποίηση των θετικών λειτουργικών αποτελεσμάτων των θυγατρικών που παρουσιάζουν κερδοφορία. Ενδεχόμενη απόκλιση από την εφαρμογή των εξεταζόμενων μέτρων που έχουν ληφθεί κυρίως λόγω του μη ευνοϊκού εξωτερικού οικονομικού περιβάλλοντος μπορεί να παρατείνει τα προβλήματα αυτά και να απαιτήσει περαιτέρω ενέργειες.
- β) Το σύνολο των Ιδίων Κεφαλαίων της Εταιρείας κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2016 είναι κατώτερο του 1/10 του μετοχικού της κεφαλαίου και συνεπώς συντρέχουν οι περιπτώσεις εφαρμογής των άρθρων 47 και 48 του Κ.Ν. 2190/1920.

Στη γνώμη μας δε διατυπώνεται επιφύλαξη σε σχέση με τα θέματα αυτά.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου και της Δήλωσης Εταιρικής Διακυβέρνησης που περιλαμβάνεται στην έκθεση αυτή, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 (μέρος Β) του Ν. 4336/2015, σημειώνουμε ότι:

- α) Στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνεται δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης, η οποία παρέχει τα πληροφοριακά στοιχεία που ορίζονται στο άρθρο 43ββ του Κωδ. Ν. 2190/1920.
- β) Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 43α και 107Α και της παραγράφου 1 (περιπτώσεις γ' και δ') του άρθρου 43ββ του Κωδ. Ν. 2190/1920 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31^η Δεκεμβρίου 2016.

- γ) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχό μας, για την Εταιρεία «Ευρωσύμβουλοι Ανώνυμη Εταιρεία Συμβούλων Ανάπτυξης και Τεχνολογίας» και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου.

<p>KSi Greece Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία Ορκωτών Ελεγκτών & Συμβούλων Επιχειρήσεων</p> <p>Λεωφ. Κηφισίας 62 & Πρεμετής 151 25 Μαρούσι Φράγκων 6-8. 546 26 Θεσσαλονίκη ΑΜ ΣΟΕΛ 171</p>	<p>Θεσσαλονίκη 28 Απριλίου 2017 Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής</p> <p>Γεώργιος Ν. Νίκου ΑΜ ΣΟΕΛ 21841</p>
---	--

ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

Δ. ΕΤΗΣΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ 2016

**Σύμφωνα με τα
Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς**

Δ1. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΟΜΙΛΟΥ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

	Σημ.	Ποσά εκφρασμένα σε €			
		Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		01.01 - 31.12.2016	01.01 - 31.12.2015	01.01 - 31.12.2016	01.01 - 31.12.2015
Πωλήσεις	6	2.607.096,01	4.933.935,37	971.565,03	2.531.935,86
Κόστος πωλήσεων		(3.357.566,86)	(3.816.323,56)	(1.978.412,32)	(2.088.949,12)
Μικτά κέρδη / (ζημίες)		(750.470,85)	1.117.611,81	(1.006.847,29)	442.986,74
Λοιπά έσοδα	7	325.623,30	574.256,13	262.318,66	378.004,11
Έξοδα διαθέσεως		(660.953,58)	(717.970,27)	(393.443,51)	(447.020,70)
Έξοδα διοικήσεως		(653.599,97)	(764.220,05)	(378.696,73)	(451.188,65)
Λοιπά έξοδα	8	(390.394,84)	(156.503,73)	(370.660,15)	(115.076,52)
(Ζημίες) / Κέρδη από Λειτουργικές Δραστηριότητες		(2.129.795,93)	53.173,89	(1.887.329,02)	(192.295,02)
Χρηματοοικονομικό κόστος (καθαρό)	11	(266.305,46)	(309.669,72)	(221.047,35)	(242.509,65)
Προβλέψεις Απομείωσης Θυγατρικών & Συγγενών	17+18	(88.770,00)	(5.621,29)	(188.770,00)	(384.151,27)
Προβλέψεις Απομείωσης ΧΣΔΠ	19	(544.001,25)	-	(544.001,25)	-
Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα	12	23.372,40	(33.308,57)	(2.716,10)	(1,00)
Αποτελέσματα από συγγενείς επιχειρήσεις	18	(25.871,61)	(14.248,97)	-	-
(Ζημίες) / Κέρδη προ φόρων από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		(3.031.371,85)	(309.674,66)	(2.843.863,72)	(818.956,94)
Φόρος εισοδήματος	13	305.416,30	(492.672,63)	249.145,70	(317.448,86)
Καθαρές (Ζημίες) χρήσης		(2.725.955,55)	(802.347,29)	(2.594.718,02)	(1.136.405,80)
Αποδοδόμενα σε:					
Μετόχους μητρικής		(2.613.084,45)	(879.569,35)	(2.594.718,02)	(1.136.405,80)
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		(112.871,10)	77.222,06	-	-
		(2.725.955,55)	(802.347,29)	(2.594.718,02)	(1.136.405,80)
(Ζημίες) ανά μετοχή από συνεχιζόμενες δραστηριότητες αποδοδόμενα στους μετόχους της μητρικής					
Βασικά	14	(0,3145)	(0,1105)	(0,3123)	(0,1428)
Μειωμένα	14	(0,3145)	(0,1105)	(0,3123)	(0,1428)

Δ2. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΟΜΙΛΟΥ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

		Ποσά εκφρασμένα σε €			
		Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		01.01 - 31.12.2016	01.01 - 31.12.2015	01.01 - 31.12.2016	01.01 - 31.12.2015
Καθαρές (Ζημίες) μετά από φόρους χρήσης		(2.725.955,55)	(802.347,29)	(2.594.718,02)	(1.136.405,80)
Λοιπά συνολικά έσοδα / (ζημίες) που θα αναταξινομηθούν μεταγενέστερα στα αποτελέσματα					
(Ζημίες) από μετατροπή οικονομικών καταστάσεων εξωτερικού		(1.223,78)	(44,33)	-	-
Αναλογούν φόρος		-	-	-	-
		(1.223,78)	(44,33)	-	-
Αποθεματικά εύλογης αξίας - Μεταβολή φορολογικού συντελεστή - ΧΣΔΠ	25	-	(3.515,09)	-	(3.515,09)
Αναλογούν φόρος		-	-	-	-
		-	(3.515,09)	-	(3.515,09)
Κέρδη από επιμέτρηση χρηματοοικονομικών στοιχείων διαθέσιμων προς πώληση	19	(145.624,95)	28.455,45	(145.624,95)	28.455,45
Αναλογούν φόρος		42.231,24	(8.252,08)	42.231,24	(8.252,08)
		(103.393,71)	20.203,37	(103.393,71)	20.203,37
Συμμετοχή στα λοιπά συνολικά έσοδα συγγενών	18	(17.405,29)	1.485,30	-	-
Αναλογούν φόρος		-	-	-	-
		(17.405,29)	1.485,30	-	-
Σύνολο Λοιπών συνολικών εσόδων που θα αναταξινομηθούν μεταγενέστερα στα αποτελέσματα		(122.022,78)	18.129,25	(103.393,71)	16.688,28
Λοιπά συνολικά έσοδα / (ζημίες) που δεν θα αναταξινομηθούν μεταγενέστερα στα αποτελέσματα					
Αποθεματικά εύλογης αξίας - Μεταβολή φορολογικού συντελεστή - Οικόπεδα και κτίρια	25	-	(23.698,99)	-	(23.698,99)
Αναλογούν φόρος		-	-	-	-
		-	(23.698,99)	-	(23.698,99)
Αναπροσαρμογή αξίας οικοπέδων και κτιρίων	15	(335.950,98)	(234.310,50)	(335.950,98)	(234.310,50)
Αναλογούν φόρος		97.425,78	67.950,04	97.425,78	67.950,04
		(238.525,20)	(166.360,46)	(238.525,20)	(166.360,46)
Αναλογιστικά κέρδη / (ζημίες)	29	21.301,51	92.921,18	15.318,58	66.771,58
Αναλογούν φόρος		(6.177,44)	(26.947,15)	(4.442,39)	(19.363,76)
		15.124,07	65.974,03	10.876,19	47.407,82
Συμμετοχή στα λοιπά συνολικά έσοδα συγγενών	18	(190,71)	1.485,30	-	-
Αναλογούν φόρος		55,30	-	-	-
		(135,41)	1.485,30	-	-
Σύνολο Λοιπών συνολικών εσόδων / (ζημιών) που δεν θα αναταξινομηθούν μεταγενέστερα στα αποτελέσματα		(223.536,54)	(124.085,42)	(227.649,01)	(142.651,63)
Σύνολο λοιπών συνολικών εσόδων / (ζημιών) μετά από φόρο		(345.559,32)	(105.956,17)	(331.042,72)	(125.963,35)
Σύνολο Συγκεντρωτικών συνολικών (ζημιών)		(3.071.514,87)	(908.303,46)	(2.925.760,74)	(1.262.369,15)
Αποδιδόμενο σε:					
Μετόχους μητρικής		(2.960.214,94)	(995.325,84)	(2.925.760,74)	(1.262.369,15)
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		(111.299,93)	87.022,38	-	-
		(3.071.514,87)	(908.303,46)	(2.925.760,74)	(1.262.369,15)

Δ3. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ ΟΜΙΛΟΥ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

	Σημ.	(Ποσά εκφρασμένα σε €)			
		Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Μη Κυκλοφορούντα Περιουσιακά Στοιχεία					
Ενσώματα π άγια ττ εριουσιακά στοιχεία	15	4.024.556,62	4.515.813,29	3.908.257,37	4.382.409,40
Άυλα ττ εριουσιακά στοιχεία	16	576.436,88	644.627,22	13.105,73	23.111,92
Επ ενδύσεις σε θυγατρικές εταιρείες	17	-	-	456.281,07	524.691,07
Επ ενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες	18	298.126,47	430.310,78	416.385,78	513.470,80
Αναβαλλόμενες φορολογικές απτήσεις	13	15.868,23	11.729,88	3.718,60	-
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα π προς π ώληση	19	162.374,60	951.997,82	1.347,79	790.971,01
Λοιπές μακροπ ρόθεσμες απτήσεις	20	21.067,97	96.067,97	78.666,80	123.132,66
Σύνολο μη Κυκλοφορούντων Περιουσιακών Στοιχείων		5.098.430,77	6.650.546,96	4.877.763,14	6.357.786,86
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία					
Απ οθέματα		38.850,40	38.850,40	-	-
Πελάτες	21	3.124.259,30	4.268.116,81	2.194.799,57	3.098.174,63
Λοιπές απ απήσεις	22	607.056,56	801.909,27	292.755,27	439.965,07
Ταμιακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	23	367.216,28	648.478,31	23.548,45	60.822,17
Σύνολο Κυκλοφορούντων Περιουσιακών Στοιχείων		4.137.382,54	5.757.354,79	2.511.103,29	3.598.961,87
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ		9.235.813,31	12.407.901,75	7.388.866,43	9.956.748,73
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
Ίδια Κεφάλαια					
Μετοχικό Κεφάλαιο	24	5.173.935,00	4.775.940,00	5.173.935,00	4.775.940,00
Απ οθεματικό υπ έρ το άρτιο	24	712.732,07	390.593,39	712.732,07	390.593,39
Απ οθεματικά εύλογης αξίας	25	1.425.970,16	1.785.294,36	1.596.340,21	1.938.259,12
Απ οθεματικά συν/κων διαφορών μετατροπής Ισολογισμού		(8.159,60)	(1.871,44)	-	-
Λοιπά απ οθεματικά	26	472.834,47	468.499,93	378.609,78	378.609,78
Απ αποτελέσματα εις νέον		(7.352.392,18)	(4.740.291,04)	(7.485.685,36)	(4.901.843,53)
Ίδια Κεφάλαια Απ οδιδόμενα στους Ιδιοκτήτες της Μητρικής		424.919,92	2.678.165,20	375.931,70	2.581.558,76
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		509.286,80	621.836,75	-	-
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων		934.206,72	3.300.001,95	375.931,70	2.581.558,76
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Μακροπ ρόθεσμες δανειακές υπ οχρεώσεις	27	723.942,03	722.668,86	509.159,69	368.998,65
Υπ οχρεώσεις απ ό χρηματοδοτικές μισθώσεις	28	1.319.074,45	1.599.913,97	1.319.074,45	1.599.913,97
Προβλέψεις για ττ αροχές στους εργαζόμενους	29	138.814,32	143.938,31	92.952,67	98.656,91
Λοιπές ττ ροβλέψεις	30	189.643,80	189.643,80	275.005,83	286.487,43
Επ ιχορηγήσεις ττ εριουσιακών στοιχείων	31	344.348,07	346.367,15	344.348,07	346.367,15
Λοιπές μακροπ ρόθεσμες υπ οχρεώσεις		14.708,84	14.708,84	14.708,84	14.708,84
Αναβαλλόμενες φορολογικές υπ οχρεώσεις	13	33.242,84	468.691,37	-	380.641,73
Σύνολο Μακροπρόθεσμων Υποχρεώσεων		2.763.774,35	3.485.932,30	2.555.249,55	3.095.774,68
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Προμηθευτές	32	1.440.468,77	1.630.572,16	1.119.026,15	1.116.318,43
Λοιπές υπ οχρεώσεις	33	1.658.683,46	1.746.431,49	1.330.537,32	1.319.052,76
Φόροι εισοδήματος ττ ληρωτέος		10.124,52	43.205,72	-	-
Βραχυπ ρόθεσμα δάνεια	34	1.450.381,22	1.708.191,92	1.254.142,27	1.513.541,82
Μακροπ ρόθεσμες υπ οχρεώσεις ττ ληρωτέες στην επόμενη χρήση	27	494.497,70	337.353,51	270.302,87	174.289,58
Επ ιχορηγήσεις ττ εριουσιακών στοιχείων	31	24.897,15	27.940,59	24.897,15	27.940,59
Υπ οχρεώσεις απ ό χρηματοδοτικές μισθώσεις	28	458.779,42	128.272,11	458.779,42	128.272,11
Σύνολο Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων		5.537.832,24	5.621.967,50	4.457.685,18	4.279.415,29
Σύνολο Υποχρεώσεων		8.301.606,59	9.107.899,80	7.012.934,73	7.375.189,97
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ		9.235.813,31	12.407.901,75	7.388.866,43	9.956.748,73

Δ4. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΟΜΙΛΟΥ

	Σημ.	Ποσά εκφρασμένα σε €										
		Μετοχικό Κεφάλαιο	Υπέρ το άρτιο	Ίδιες μετοχές	Αποθεματικά εύλογης αξίας	Συναλλαγματικές διαφορές	Λοιπά αποθεματικά	Έξοδα αύξησης κεφαλαίου	Αποτελέσματα εις νέον	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	Μη ελέγχουσες συμμετοχές	Σύνολο Καθαρής Θέσης
Υπόλοιπο 1.1.2015		4.775.940,00	390.593,39	-	1.959.237,59	(35.157,52)	467.007,78	(15.254,15)	(3.902.183,64)	3.640.183,45	534.814,37	4.174.997,82
(Ζημιές) / Κέρδη χρήσης		-	-	-	-	-	-	-	(879.569,35)	(879.569,35)	77.222,06	(802.347,29)
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) μετά από φόρους		-	-	-	(173.943,23)	(21,51)	-	-	58.208,25	(115.756,49)	9.800,32	(105.956,17)
Συγκεντρικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους		-	-	-	(173.943,23)	(21,51)	-	-	(821.361,10)	(995.325,84)	87.022,38	(908.303,46)
Τακτικό αποθεματικό		-	-	-	-	-	1.492,15	-	(1.492,15)	-	-	-
Επιδράσεις μεταβολών σύνθεσης Ομίλου		-	-	-	-	-	33.307,59	-	-	33.307,59	-	33.307,59
Υπόλοιπο 31.12.2015		4.775.940,00	390.593,39	-	1.785.294,36	(1.871,44)	468.499,93	(15.254,15)	(4.725.036,89)	2.678.165,20	621.836,75	3.300.001,95
Υπόλοιπο 1.1.2016		4.775.940,00	390.593,39	-	1.785.294,36	(1.871,44)	468.499,93	(15.254,15)	(4.725.036,89)	2.678.165,20	621.836,75	3.300.001,95
(Ζημιές) χρήσης		-	-	-	-	-	-	-	(2.613.084,45)	(2.613.084,45)	(112.871,10)	(2.725.955,55)
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) μετά από φόρους		-	-	-	(359.324,20)	(624,12)	-	-	12.817,83	(347.130,49)	1.571,17	(345.559,32)
Συγκεντρικά συνολικά έξοδα μετά από φόρους		-	-	-	(359.324,20)	(624,12)	-	-	(2.600.266,62)	(2.960.214,94)	(111.299,93)	(3.071.514,87)
Αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου	24	397.995,00	331.662,50	-	-	-	-	-	-	729.657,50	-	729.657,50
Έξοδα αύξησης Μετοχικού Κεφαλαίου	24	-	(9.523,82)	-	-	-	-	-	-	(9.523,82)	-	(9.523,82)
Τακτικό αποθεματικό		-	-	-	-	-	4.334,54	-	(4.334,54)	-	-	-
Επιδράσεις μεταβολών σύνθεσης Ομίλου		-	-	-	-	(5.664,04)	-	-	(7.499,98)	(13.164,02)	(1.250,02)	(14.414,04)
Υπόλοιπο 31.12.2016		5.173.935,00	712.732,07	-	1.425.970,16	(8.159,60)	472.834,47	(15.254,15)	(7.337.138,03)	424.919,92	509.286,80	934.206,72

Δ5. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

		Ποσά εκφρασμένα σε €							
							Αποτελέσματα εις νέον		
		Μετοχικό Κεφάλαιο	Υπέρ το άρτιο	Αποθεματικά εύλογης αξίας	Λοιπά αποθεματικά	Έξοδα αύξησης κεφαλαίου	Αποτελέσματα εις νέον	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	
Υπόλοιπο 1.1.2015	Σημ.	4.775.940,00	390.593,39	2.111.630,29	378.609,78	(12.502,25)	(3.800.343,30)	3.843.927,91	
(Ζημίες) περιόδου		-	-	-	-	-	(1.136.405,80)	(1.136.405,80)	
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα) μετά από φόρους		-	-	(173.371,17)	-	-	47.407,82	(125.963,35)	
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους		-	-	(173.371,17)	-	-	(1.088.997,98)	(1.262.369,15)	
Υπόλοιπο 31.12.2015		4.775.940,00	390.593,39	1.938.259,12	378.609,78	(12.502,25)	(4.889.341,28)	2.581.558,76	
Υπόλοιπο 1.1.2016		4.775.940,00	390.593,39	1.938.259,12	378.609,78	(12.502,25)	(4.889.341,28)	2.581.558,76	
(Ζημίες) περιόδου		-	-	-	-	-	(2.594.718,02)	(2.594.718,02)	
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα) μετά από φόρους		-	-	(341.918,91)	-	-	10.876,19	(331.042,72)	
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους		-	-	(341.918,91)	-	-	(2.583.841,83)	(2.925.760,74)	
Αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου	24	397.995,00	331.662,50	-	-	-	-	729.657,50	
Έξοδα αύξησης Μετοχικού Κεφαλαίου	24	-	(9.523,82)	-	-	-	-	(9.523,82)	
Υπόλοιπο 31.12.2016		5.173.935,00	712.732,07	1.596.340,21	378.609,78	(12.502,25)	(7.473.183,11)	375.931,70	

Δ6. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ ΟΜΙΛΟΥ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

	Σημ.	Ποσά εκφρασμένα σε €			
		Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		01.01 - 31.12.2016	01.01 - 31.12.2015	01.01 - 31.12.2016	01.01 - 31.12.2015
Ταμιακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες					
(Ζημίες) πρo φόρων από ο συνεχζόμενες δραστηριότητες		(3.031.371,85)	(309.674,66)	(2.843.863,72)	(818.956,94)
Προσαρμογές για:					
(Κέρδη) / Ζημίες πώλησης/διαγραφής ενσώματων παγίων και άυλων στοιχείων		(3.644,36)	29.210,17	(3.644,36)	23,17
Καθαρή επιδραση επιχορηγ. & αναλογ.επιχορηγήσεων	31	(24.897,15)	(75.116,80)	(24.897,15)	(38.096,84)
Προβλέψεις χρήσεως		358.913,07	104.005,72	326.322,25	53.324,10
Έσοδα από πρόβλεψεις προηγούμενων χρήσεων		(7.301,74)	(20.893,27)	(3.650,84)	(20.504,17)
Απομείωση αξίας συμμετοχών	17+18	88.770,00	5.621,29	188.770,00	384.151,27
Απομείωση αξίας ΧΣΔΠ	19	544.001,25	-	544.001,25	-
Ζημιά επανεκτίμησης παγίων	15	10.899,66	-	10.899,66	-
Αποσβέσεις	9	230.591,43	278.204,80	139.255,45	156.703,27
Συναλλαγματικές διαφορές μετατροπής οικονομικών καταστάσεων		(1.223,78)	33.263,27	-	-
Έσοδα επενδύσεων	11	(3.971,40)	(2.181,74)	(2,84)	(11,93)
Αποτελέσματα από συγγενείς επιχειρήσεις	18	25.871,61	14.248,97	-	-
(Κέρδη) / Ζημίες από πώληση συγγενών και ΧΣΔΠ		(23.670,96)	1,00	2.716,10	1,00
Λοιπά έξοδα / (έσοδα)		20.696,63	(40.714,35)	20.696,63	-
Χρεωστικοί τόκοι	11	270.276,86	311.851,46	221.050,19	242.521,58
		(1.546.060,73)	327.825,85	(1.422.347,38)	(40.845,49)
(Αύξηση) αποθεμάτων		-	(17.691,19)	-	-
(Αύξηση) / Μείωση απαίσεων		1.200.080,78	333.378,85	904.818,20	(115.112,58)
Αύξηση / (Μείωση) υποχρεώσεων		(278.817,89)	49.341,70	13.225,81	413.189,64
Ταμιακές ροές από τις λειτουργίες		(624.797,84)	692.855,21	(504.303,37)	257.231,57
Τόκοι πληρωθέντες		(206.945,71)	(267.138,95)	(160.308,09)	(198.991,79)
Φόρος εισοδήματος πληρωθείς		(33.772,20)	(11.319,02)	-	-
Σύνολο (εκροών) / εισροών από λειτουργικές δραστηριότητες (α)		(865.515,75)	414.397,24	(664.611,46)	58.239,78
Ταμιακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες					
Απόκτηση % θυγατρικής / συγγενούς - αύξηση κεφαλαίου σε θυγατρική		(8.750,00)	-	(44.000,00)	(12.900,00)
Εισπράξεις από πώληση συγγενών		7.001,00	-	7.001,00	-
Απόκτηση χρηματοοικονομικών στοιχείων διαθέσιμων προς πώληση		(34.995,06)	-	(34.995,06)	-
Εισπράξεις από πώληση χρηματικών στοιχείων διαθέσιμων προς πώληση		22.000,00	-	22.000,00	-
Κατάπτωση εγγύησης υπέρ θυγατρικής		-	-	(11.481,60)	(66.753,00)
Πώληση ενσώματων παγίων		3.911,28	813,01	3.911,28	-
Αγορά ενσώματων παγίων	15	(18.261,98)	(53.251,71)	(2.214,79)	(22.840,01)
Αγορά άυλων περιουσιακών στοιχείων	16	-	(7.347,84)	-	-
Εισπραχθέντες τόκοι επενδύσεων		3.971,40	2.181,74	2,84	11,93
Σύνολο (εκροών) από επενδυτικές δραστηριότητες (β)		(25.123,36)	(57.604,80)	(59.776,33)	(102.481,08)
Ταμιακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες					
Αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου	24	729.657,50	-	729.657,50	-
Έξοδα αύξησης Μετοχικού Κεφαλαίου	24	(9.523,82)	-	(9.523,82)	-
Λήψη δανείων		671.782,00	363.635,45	670.000,00	370.857,45
Αποπληρωμή δανείων		(782.538,60)	(561.604,14)	(703.019,61)	(260.402,63)
Αποπληρωμή χρηματοδοτικών μισθώσεων		-	(126.716,77)	-	(126.716,77)
Σύνολο εισροών / (εκροών) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες (γ)		609.377,08	(324.685,46)	687.114,07	(16.261,95)
Καθαρή αύξηση / (μείωση) στα ταμιακά διαθέσιμα και ισοδύναμα (α) + (β) + (γ)		(281.262,03)	32.106,98	(37.273,72)	(60.503,25)
Ταμιακά διαθέσιμα στην αρχή της περιόδου		648.478,31	616.371,33	60.822,17	121.325,42
Πλέον / (Μείον): Ταμιακά διαθέσιμα νεοενοτισούμενων / πωληθέντων θυγατρικών		-	-	-	-
Ταμιακά διαθέσιμα στη λήξη της περιόδου	23	367.216,28	648.478,31	23.548,45	60.822,17

Δ7. ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

1. Γενικές πληροφορίες

Η Εταιρεία «ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ Α.Ε.» και οι θυγατρικές της (στο εξής «Όμιλος») δραστηριοποιούνται στον τομέα της Παροχής Επιχειρησιακών και Διαχειριστικών Υπηρεσιών. Οι εγκαταστάσεις της Εταιρείας ευρίσκονται στο Δήμο Πυλαίας στη Θεσσαλονίκη. Η Εταιρεία «ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ Α.Ε.» έχει τη μορφή της Ανωνύμου Εταιρείας και είναι εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αθηνών. Οι μετοχές της Εταιρείας διαπραγματεύονται στον υποκλάδο ICB «υποστηρικτικές υπηρεσίες προς επιχειρήσεις». Έχει την έδρα της στο ιδιόκτητο ακίνητο επί της οδού Αντώνη Τρίτση, αριθμός 21, στον Δήμο Πυλαίας και η διεύθυνσή της στο διαδίκτυο είναι www.euroconsultants.gr.

Οι Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας και του Ομίλου για τη χρήση που έληξε την 31^η Δεκεμβρίου 2016 εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο την **27^η Απριλίου 2017**. Οι Οικονομικές Καταστάσεις τελούν υπό την έγκριση της επερχόμενης Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων.

2. Βάση κατάρτισης των Οικονομικών Καταστάσεων

2.1 Βάση κατάρτισης των Οικονομικών Καταστάσεων

Οι παρούσες ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις έχουν καταρτισθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α.), όπως αυτά έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (Σ.Δ.Λ.Π.) καθώς και σύμφωνα με τις σχετικές Διερμηνείες τους, όπως αυτές έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Διερμηνειών Προτύπων του Σ.Δ.Λ.Π., όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και εφαρμόζονται υποχρεωτικά για τις χρήσεις που έληξαν την 31^η Δεκεμβρίου 2016. Δεν υπάρχουν πρότυπα και διερμηνείες προτύπων που να έχουν εφαρμοσθεί πριν την ημερομηνία έναρξης εφαρμογής τους.

Οι συνημμένες ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις παρουσιάζονται σε ευρώ και έχουν συνταχθεί σύμφωνα με την αρχή του ιστορικού κόστους με εξαίρεση την αποτίμηση των οικοπέδων, των κτιρίων και των διαθέσιμων προς πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων στις εύλογες αξίες τους και την αρχή της συνέχισης της δραστηριότητας.

2.2 Συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας

Οι ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της προηγούμενης χρήσης 2015, έκαναν αναφορά στο θέμα της ομαλής συνέχισης της δραστηριότητας του Ομίλου λόγω των προβλημάτων που είχε δημιουργήσει η παρατεταμένη χρηματοπιστωτική κρίση στη χώρα, η μείωση του κύκλου εργασιών, οι πραγματοποιηθείσες ζημιές και τα προβλήματα ρευστότητας που αντιμετώπιζε η Εταιρεία.

Η Διοίκηση του Ομίλου είχε σχεδιάσει μια σειρά από ενέργειες για την αντιμετώπιση των θεμάτων αυτών όπως αναλυτικά αναφέρονται στις αντίστοιχες γνωστοποιήσεις των ανωτέρω Οικονομικών Καταστάσεων για την προηγούμενη χρήση.

Στη διάρκεια του 2016, οι χρηματοοικονομικοί δείκτες της Εταιρείας αλλά πλέον και του Ομίλου επιδεινώθηκαν ως αποτέλεσμα της μη βελτίωσης του μακροοικονομικού περιβάλλοντος: η συνεχιζόμενη πορεία ύφεσης της ελληνικής οικονομίας για έβδομη συνεχή χρονιά, οι αρνητικές πολιτικές εξελίξεις με τρεις εκλογικές αναμετρήσεις μέσα στη χρήση 2015 όχι μόνο περαιτέρω επιδείνωσαν το κλίμα στην οικονομία και οδήγησαν στην επιβολή των κεφαλαιακών ελέγχων με τις γνωστές συνέπειες στην μείωση της εγχώριας κατανάλωσης και την περαιτέρω υφεσιακή επίπτωση, αλλά είχαν και εξαιρετικά αρνητικό αντίκτυπο στον κλάδο που δραστηριοποιείται ο Όμιλος καθώς δεν υπήρξαν προκηρύξεις και αναθέσεις σημαντικών συμβουλευτικών έργων τους τελευταίους 18 μήνες.

Η επιδείνωση των χρηματοοικονομικών δεικτών αφορά κυρίως την πραγματοποίηση ζημιών που είχε ως περαιτέρω αποτέλεσμα και τη μη συμμόρφωση με τις διατάξεις του άρθρου 48 του Κ.Ν. 2190/20 κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2016 σύμφωνα με τις οποίες τα ίδια κεφάλαια δεν πρέπει να είναι κατώτερα του 1/10 του μετοχικού κεφαλαίου. Τα ανωτέρω δεδομένα ήταν αναμενόμενα από τη Διοίκηση του Ομίλου και για το λόγο αυτό σκοπεύει να προτείνει στην επικείμενη Τακτική Γενική Συνέλευση διαγραφή ζημιών με μείωση του μετοχικού κεφαλαίου αλλά καθώς και νέα αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας με μετρητά. Η αύξηση αυτή θα παράσχει στον Όμιλο μια σημαντική ένεση ρευστότητας, θα αυξήσει τα διαθέσιμά του και θα περιορίσει τις επιπτώσεις στη χρηματοοικονομική θέση από τη μείωση του κύκλου εργασιών.

Επιπρόσθετα, μια σειρά δράσεων με απώτερο στόχο τη σταδιακή επαναφορά της Εταιρείας και του Ομίλου σε κερδοφορία, θετικές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες και βελτίωση του κεφαλαίου κίνησης βρίσκονται σε πορεία υλοποίησης ή έχουν ήδη υλοποιηθεί, από την προηγούμενη χρήση, ως εξής:

- Αναδιάρθρωση του τραπεζικού δανεισμού με περίοδο χάριτος και ανακατάταξη μέρους του τραπεζικού δανεισμού σε μακροπρόθεσμο.
- Αναδιοργάνωση τμημάτων και προσωπικού της Εταιρείας. Η διαδικασία αυτή έχει ήδη ολοκληρωθεί και τα αποτελέσματα είναι εμφανή στη μείωση των λειτουργικών εξόδων της Εταιρείας.
- Σε συνέχεια αποφάσεων γενικής συνέλευσης των μετόχων της, η Εταιρεία έχει εκπονήσει σχέδιο για την αποδοτικότερη χρησιμοποίηση των στοιχείων του ενεργητικού της (συμμετοχές, επενδύσεις, ακίνητα), μέσω της πώλησής τους, κάτι που αναμένεται να βελτιώσει τη ρευστότητα της Εταιρείας, την πιστοληπτική της ικανότητα αλλά και την απεμπλοκή της από δραστηριότητες που δεν έχουν άμεση συνάφεια με το αντικείμενο της.

- Λαμβάνοντας υπόψη ότι το 2015-2016 ήταν μια παρατεταμένη μεταβατική περίοδος αδράνειας, στο 2017 έχουν ξεκινήσει οι προκηρύξεις νέων διαγωνισμών για έργα στο ΕΣΠΑ και αυτό είναι μια ένδειξη βελτίωσης των οικονομικών συνθηκών του κλάδου. Η Εταιρεία συμμετέχει σε πολλούς διαγωνισμούς και με βάση την θέση της στην αγορά και την ιστορική της διαδρομή εκτιμά ότι θα υπογράψει σημαντικές νέες συμβάσεις που θα εξασφαλίσουν την δραστηριότητα της για τα επόμενα χρόνια. Η χρονιά του 2016 έκλεισε με ανεκτέλεστο υπογραμμένων συμβάσεων ύψους € 3,2 εκατομμυρίων και στο Α' Τρίμηνο του 2017 έχουν υπογραφεί συμβάσεις ύψους € 593 χιλιάδων και αναμένεται η ροή των νέων συμβάσεων να αυξηθεί στο Β' εξάμηνο του 2017.
- Η Διοίκηση της Εταιρείας εξετάζει και περαιτέρω αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας ώστε να επιτύχει τη συμμόρφωση της με τις διατάξεις του άρθρου 48 του Κ.Ν. 2190/1920.

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, η Διοίκηση του Ομίλου εκτιμά ότι παρά την δεύτερη συνεχή χρονιά που κινείται με εμφανώς μειούμενα μεγέθη, η επιτυχής κατάληξη των διαγωνισμών στους οποίους συμμετέχει το τελευταίο χρονικό διάστημα σε συνδυασμό με τις ανωτέρω δράσεις διασφαλίζει την βιωσιμότητα της και ταυτόχρονα προδιαγράφει μια σημαντική βελτίωση των μεγεθών της από το 2017. Στη βάση αυτή, οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας και του Ομίλου έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή της συνέχισης της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

3. Περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών

3.1 Ενοποίηση

(α) Θυγατρικές επιχειρήσεις

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν τις Οικονομικές Καταστάσεις της Μητρικής Εταιρείας και των θυγατρικών εταιρειών στις οποίες ασκεί έλεγχο. Ο Όμιλος ελέγχει μια οντότητα όταν εκτίθεται ή έχει το δικαίωμα σε μεταβλητές αποδόσεις από την συμμετοχή του στην οντότητα και έχει την ικανότητα να επηρεάζει αυτές τις αποδόσεις μέσω της δύναμης του να κατευθύνει τις δραστηριότητες της οικονομικής οντότητας.

Οι Οικονομικές Καταστάσεις των θυγατρικών καταρτίζονται στην ίδια ημερομηνία και με τις ίδιες λογιστικές αρχές με τις Οικονομικές Καταστάσεις της Μητρικής.

Οι διεταιρικές συναλλαγές, τα αντίστοιχα διεταιρικά υπόλοιπα απαιτήσεων και υποχρεώσεων, και τα μη πραγματοποιημένα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ των εταιρειών του Ομίλου απαλείφονται.

Οι θυγατρικές εταιρείες ενοποιούνται πλήρως από την ημερομηνία που αποκτάται ο έλεγχος και παύουν να ενοποιούνται από την ημερομηνία που ο έλεγχος μεταβιβάζεται εκτός Ομίλου. Τα αποτελέσματα των εξαγοραζόμενων ή πωλούμενων θυγατρικών εντός της χρήσεως, περιλαμβάνονται στην Ενοποιημένη Κατάσταση Αποτελεσμάτων και στην Ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος από ή έως την ημερομηνία εξαγοράς ή πώλησης, αντίστοιχα.

Οι μη ελέγχουσες συμμετοχές αντιπροσωπεύουν το ποσοστό των κερδών ή ζημιών και των Ιδίων Κεφαλαίων που δεν ανήκουν στον Όμιλο και παρουσιάζονται ξεχωριστά στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων, στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος και στα Ίδια Κεφάλαια στην Ενοποιημένη Κατάσταση Οικονομικής Θέσης, ξεχωριστά από τα Ίδια Κεφάλαια των μετόχων της Εταιρείας. Τυχόν ζημίες μερίζονται σε μη ελέγχουσες συμμετοχές ακόμα και αν το υπόλοιπο καταστεί αρνητικό.

Συναλλαγές που οδηγούν σε αλλαγές ποσοστών συμμετοχής σε θυγατρική καταχωρούνται στην καθαρή θέση.

Οι συνενώσεις επιχειρήσεων λογιστικοποιούνται με τη μέθοδο της απόκτησης. Το κόστος κτήσης μιας θυγατρικής είναι η εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων που δόθηκαν, των μετοχών που εκδόθηκαν και των υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν κατά την ημερομηνία της κτήσης. Άμεσα συνδεδεμένα με την απόκτηση κόστη εξοδοποιούνται όταν πραγματοποιούνται.

Η υπεραξία κατά την αρχική αναγνώριση επιμετράται στο κόστος κτήσης το οποίο είναι το ποσό κατά το οποίο το κόστος αγοράς υπερβαίνει την εύλογη αξία των επιμέρους καθαρών περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν. Αν το συνολικό κόστος της αγοράς είναι μικρότερο από την εύλογη αξία των επιμέρους καθαρών περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν, η διαφορά καταχωρείται άμεσα στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

Μετά την αρχική αναγνώριση, η υπεραξία επιμετράται στο κόστος κτήσης μείον τυχόν συσσωρευμένες ζημίες απομείωσης. Η υπεραξία υπόκειται τουλάχιστον ετησίως σε έλεγχο απομείωσης. Για τους σκοπούς διενέργειας του ελέγχου απομείωσης η υπεραξία κατανέμεται κατά την ημερομηνία απόκτησης σε κάθε μονάδα δημιουργίας ταμειακών ροών που προβλέπεται ότι θα επωφεληθεί από τη συνένωση. Ο έλεγχος απομείωσης διενεργείται συγκρίνοντας το ανακτήσιμο ποσό της μονάδας με τη λογιστική αξία της κάθε μονάδας συμπεριλαμβανομένης και της υπεραξίας που έχει κατανεμηθεί στη μονάδα αυτή. Η ανακτήσιμη αξία είναι η μεγαλύτερη αξία μεταξύ της εύλογης αξίας μειωμένης με το απαιτούμενο για την πώληση κόστος και της αξίας χρήσεως της μονάδας. Η αξία χρήσης προσδιορίζεται με προεξόφληση των μελλοντικών ροών με το κατάλληλο προεξοφλητικό επιτόκιο. Ζημία απομείωσης που καταχωρείται για υπεραξία δεν αναστρέφεται σε επόμενες περιόδους.

Στις ατομικές Οικονομικές Καταστάσεις της Μητρικής, οι συμμετοχές σε θυγατρικές επιμετρώνται στο κόστος κτήσεως μείον τυχόν ζημίες απομείωσης. Οι ζημίες απομείωσης αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

(β) Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις

Συγγενής είναι η οικονομική μονάδα στην οποία ο Όμιλος έχει την δυνατότητα να ασκεί ουσιώδη επιρροή, αλλά όχι έλεγχο ή από κοινού έλεγχο. Η ουσιώδης επιρροή ασκείται μέσω της συμμετοχής στις χρηματοοικονομικές και λειτουργικές αποφάσεις της οικονομικής μονάδας. Στις συγγενείς επιχειρήσεις ο Όμιλος ασκεί ουσιώδη επιρροή και τα ποσοστά συμμετοχής κυμαίνονται από 20% - 50% των δικαιωμάτων ψήφου.

Οι επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις λογιστικοποιούνται στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις με τη μέθοδο της “καθαρής θέσης”. Αρχικά καταχωρούνται στο κόστος κτήσεως. Η λογιστική αξία της συμμετοχής προσαρμόζεται ώστε να ενσωματώσει, το μετά την απόκτηση, μερίδιο του Ομίλου στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων και στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος της συγγενούς. Η λογιστική αξία της συγγενούς περιλαμβάνει και την υπεραξία η οποία δεν αποσβένεται και ούτε εξετάζεται ξεχωριστά για απομείωση.

Το μερίδιο του Ομίλου πάνω στα κέρδη ή τις ζημίες των συγγενών επιχειρήσεων μετά την απόκτηση καταχωρείται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων. Στην περίπτωση που το μερίδιο του Ομίλου επί των ζημιών μίας συγγενούς επιχείρησης εξισωθεί με το κόστος συμμετοχής στη συγγενή, δεν αναγνωρίζονται επιπλέον ζημίες, με εξαίρεση την περίπτωση που έχουν αναληφθεί πραιτέρω δεσμεύσεις για λογαριασμό της συγγενούς.

Το μερίδιο του Ομίλου επί των μεταβολών που έχουν καταχωρηθεί απευθείας στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα της συγγενούς, μετά την απόκτηση, καταχωρείται απευθείας στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος του Ομίλου.

Μετά την εφαρμογή της μεθόδου της «καθαρής θέσης», ο Όμιλος εξετάζει την αναγκαιότητα αναγνώρισης ζημίας απομείωσης της συγγενούς. Σε κάθε ημερομηνία αναφοράς ο Όμιλος εξετάζει κατά πόσο υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις ότι η επένδυση στη συγγενή Εταιρεία έχει απομειωθεί. Εάν υπάρχουν τέτοιες ενδείξεις ο Όμιλος υπολογίζει το ποσό της απομείωσης ως τη διαφορά μεταξύ του ανακτήσιμου ποσού και της λογιστικής αξίας της συγγενούς.

Στις περιπτώσεις που ο Όμιλος διενεργεί συναλλαγές με μια συγγενή επιχείρηση, τα σχετικά κέρδη και οι ζημίες απαλείφονται κατά το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στη συγκεκριμένη συγγενή. Τυχόν ζημίες σε συναλλαγές παρέχουν αποδείξεις απομείωσης της αξίας του μεταβιβαζόμενου στοιχείου του ενεργητικού, περίπτωση στην οποία διενεργείται σχετική πρόβλεψη απομείωσης.

Οι λογιστικές αρχές των συγγενών τροποποιούνται, όπου είναι απαραίτητο, ώστε να είναι ομοιόμορφες με αυτές που έχουν υιοθετηθεί από τον Όμιλο.

Στις Οικονομικές Καταστάσεις της Μητρικής οι συγγενείς εταιρίες εμφανίζονται στο κόστος απόκτησής τους μείον τυχόν προβλέψεις απομείωσης της αξίας τους.

3.2 Μετατροπή ξένου νομίσματος

(α) Λειτουργικό νόμισμα και νόμισμα παρουσίασης

Τα στοιχεία των Οικονομικών Καταστάσεων των Εταιριών του Ομίλου επιμετρούνται με τη χρήση του νομίσματος του οικονομικού περιβάλλοντος μέσα στο οποίο κάθε Εταιρεία λειτουργεί (λειτουργικό νόμισμα). Οι Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις παρουσιάζονται σε ευρώ, που είναι το λειτουργικό νόμισμα της Μητρικής Εταιρείας.

(β) Συναλλαγές και υπόλοιπα

Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με τις ισχύουσες ισοτιμίες κατά την ημερομηνία των συναλλαγών. Κέρδη και ζημίες που προκύπτουν από τον διακανονισμό συναλλαγών σε ξένο νόμισμα καθώς και από την αποτίμηση, στο τέλος της χρήσης, των νομισματικών στοιχείων Ενεργητικού και Υποχρεώσεων που είναι εκφρασμένα σε ξένο νόμισμα, καταχωρούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων. Οι συναλλαγματικές διαφορές από μη νομισματικά στοιχεία που αποτιμούνται στην εύλογη αξία τους θεωρούνται ως τμήμα της εύλογης αξίας και συνεπώς καταχωρούνται όπου και οι διαφορές της εύλογης αξίας.

γ) Εταιρίες του Ομίλου

Η μετατροπή των Οικονομικών Καταστάσεων των Εταιριών του Ομίλου, οι οποίες έχουν διαφορετικό λειτουργικό νόμισμα από το νόμισμα παρουσίασης του Ομίλου, γίνεται ως εξής:

(i) Τα νομισματικά περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις μετατρέπονται με τις ισχύουσες ισοτιμίες κατά την ημερομηνία των Οικονομικών Καταστάσεων.

(ii) Τα Ίδια Κεφάλαια μετατρέπονται με τις ισοτιμίες που υπήρχαν κατά την ημερομηνία που προέκυψαν.

(iii) Τα έσοδα και τα έξοδα μετατρέπονται με τις μέσες ισοτιμίες περιόδου, εκτός εάν οι συναλλαγματικές ισοτιμίες έχουν σημαντική διακύμανση, οπότε λαμβάνονται υπόψη οι εκάστοτε ισχύουσες ισοτιμίες.

(iv) Όλες οι προκύπτουσες συναλλαγματικές διαφορές αναγνωρίζονται στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα και μεταφέρονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων με την πώληση των επιχειρήσεων αυτών. Κατά τη μερική πώληση θυγατρικών εξωτερικού αποδίδεται στη μη ελέγχουσα συμμετοχή αναλογία των συσσωρευμένων συναλλαγματικών διαφορών.

Η υπεραξία και οι προσαρμογές των εύλογων αξιών των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που προκύπτουν από την απόκτηση οικονομικών μονάδων εξωτερικού θεωρούνται περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις της θυγατρικής εξωτερικού και μετατρέπονται με τις ισοτιμίες της ημερομηνίας των Οικονομικών Καταστάσεων.

3.3 Αναγνώριση Εσόδων

Τα έσοδα περιλαμβάνουν την εύλογη αξία εκτελεσθέντων έργων και παροχής υπηρεσιών, καθαρά από Φόρο Προστιθέμενης Αξίας, εκπτώσεις και επιστροφές. Τα διειρητικά έσοδα μέσα στον Όμιλο απαλείφονται πλήρως. Η αναγνώριση των εσόδων γίνεται ως εξής:

Συμβάσεις Έργων

Τα έσοδα από την εκτέλεση συμβάσεων έργων λογίζονται την περίοδο που παρέχονται οι σχετικές υπηρεσίες, με βάση το στάδιο ολοκλήρωσης του αντίστοιχου έργου.

Αντίστοιχα, τα έξοδα που αφορούν τη σύμβαση έργου αναγνωρίζονται όταν πραγματοποιούνται.

Στην περίπτωση όπου το αποτέλεσμα μιας σύμβασης έργου δεν είναι εφικτό να αποτιμηθεί αξιόπιστα, και κυρίως στην περίπτωση όπου η σύμβαση έργου βρίσκεται σε πρώιμο στάδιο, τότε το έσοδο αναγνωρίζεται μόνο στην έκταση που το αναληφθέν συμβατικό κόστος ενδέχεται να ανακτηθεί ενώ το συμβατικό κόστος πρέπει να αναγνωρίζεται στα έξοδα της χρήσης στην οποία αναλήφθηκε. Επομένως για τις συμβάσεις αυτές αναγνωρίζεται τέτοιο έσοδο ούτως ώστε το κέρδος από το συγκεκριμένο έργο να είναι μηδενικό.

Όταν το αποτέλεσμα μιας σύμβασης έργου μπορεί να εκτιμηθεί με αξιοπιστία, τα έσοδα και τα έξοδα της σύμβασης έργου αναγνωρίζονται κατά τη διάρκεια του συμβολαίου, αντίστοιχα, ως έσοδο και έξοδο. Ο Όμιλος χρησιμοποιεί τη μέθοδο της ποσοστιαίας ολοκλήρωσης για να καθορίσει το κατάλληλο ποσό εσόδου και εξόδου που θα αναγνωρίσει σε μια συγκεκριμένη περίοδο. Το στάδιο ολοκλήρωσης μετράται με βάση την επιμέτρηση του έργου.

Όταν είναι πιθανό το συνολικό κόστος του συμβολαίου να υπερβεί το συνολικό έσοδο, τότε η αναμενόμενη ζημία αναγνωρίζεται άμεσα στα αποτελέσματα χρήσεως ως έξοδο.

Για τον υπολογισμό του κόστους που πραγματοποιήθηκε έως το τέλος της χρήσης, τυχόν έξοδα που σχετίζονται με μελλοντικές εργασίες αναφορικά με τη σύμβαση έργου εξαιρούνται και εμφανίζονται ως έργο σε εξέλιξη. Το σύνολο του κόστους που πραγματοποιήθηκε και του κέρδους /ζημίας που αναγνωρίστηκε για κάθε συμβόλαιο συγκρίνεται με τις προοδευτικές τιμολογήσεις μέχρι το τέλος της χρήσης.

Όταν οι προοδευτικές τιμολογήσεις υπερβαίνουν τα πραγματοποιηθέντα έξοδα πλέον των καθαρών κερδών (μείον των ζημιών) που έχουν αναγνωρισθεί, το υπόλοιπο εμφανίζεται ως υποχρέωση προς τους πελάτες συμβολαίων έργων στο κονδύλι «Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις».

Παροχή υπηρεσιών

Τα έσοδα από παροχή υπηρεσιών λογίζονται την περίοδο που παρέχονται οι υπηρεσίες, με βάση το στάδιο ολοκλήρωσης της παρεχόμενης υπηρεσίας σε σχέση με το σύνολο των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Πωλήσεις αγαθών

Οι πωλήσεις αγαθών αναγνωρίζονται όταν ο Όμιλος παραδίδει τα αγαθά στους πελάτες, τα αγαθά γίνονται αποδεκτά από αυτούς και η είσπραξη της απαίτησης είναι εύλογα εξασφαλισμένη.

Ενοίκια εκμισθωμένων ακινήτων

Τα ενοίκια λογίζονται ως έσοδα όταν θεμελιώνεται δικαίωμα είσπραξης των μισθωμάτων βάσει των προσυμφωνημένων ημερομηνιών.

Έσοδα από τόκους

Τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται βάσει χρονικής αναλογίας και χρήσης του πραγματικού επιτοκίου.

Μερίσματα

Τα μερίσματα, λογίζονται ως έσοδα, όταν θεμελιώνεται το δικαίωμα είσπραξής τους.

3.4 Ενσώματα Πάγια περιουσιακά στοιχεία

Τα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία, πλην των οικοπέδων και κτιρίων, απεικονίζονται στις οικονομικές καταστάσεις στο κόστος κτήσεως μειωμένο με τις σωρευμένες αποσβέσεις και την τυχόν απομείωση. Το κόστος κτήσεως περιλαμβάνει όλες τις άμεσα επιρριπτέες δαπάνες για την απόκτηση των στοιχείων.

Για τα οικόπεδα και κτίρια ο Όμιλος έχει αποφασίσει να ακολουθεί για την επιμέτρηση τους, τη μέθοδο της αναπροσαρμογής, όπως αυτή προβλέπεται από την παράγραφο 31 του Δ.Λ.Π. 16. Συνεπώς, στις οικονομικές καταστάσεις τα οικόπεδα και κτίρια απεικονίζονται στις εύλογες αξίες τους κατά την ημέρα της αναπροσαρμογής, όπως αυτές προκύπτουν από εκθέσεις εκτίμησης επαγγελματιών εκτιμητών, μειωμένες με τις μεταγενέστερες σωρευμένες αποσβέσεις και τις μεταγενέστερες σωρευμένες ζημίες απομείωσης.

Αναπροσαρμογές γίνονται αρκετά τακτικά ούτως ώστε η λογιστική αξία να μη διαφέρει σημαντικά από την εύλογη αξία κατά την ημερομηνία αναφοράς των οικονομικών καταστάσεων. Η εκάστοτε θετική διαφορά λόγω επανεκτίμησης καταχωρείται στο «Αποθεματικό Εύλογης Αξίας» των Ιδίων Κεφαλαίων. Το αποθεματικό αυτό αυξάνεται με κάθε μετέπειτα θετική επανεκτίμηση ενώ μειώνεται αντίστοιχα με κάθε αρνητική μέχρι εξαντλήσεώς του. Σε περίπτωση μόνιμης απομείωσης της αξίας του ακινήτου ή αρνητικών διαφορών επανεκτίμησης που οδηγούν στην εξάντληση του σωρευμένου αποθεματικού, οποιαδήποτε περαιτέρω ζημιά επιβαρύνει τα αποτελέσματα της χρήσης.

Μεταγενέστερες δαπάνες καταχωρούνται σε επαύξηση της λογιστικής αξίας των ενσωμάτων παγίων ή ως ξεχωριστό πάγιο μόνον κατά την έκταση που οι δαπάνες αυτές αυξάνουν τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη που αναμένεται να εισρεύσουν από τη χρήση του παγίου στοιχείου και το κόστος τους μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα. Τα κόστη επισκευών και συντηρήσεων καταχωρούνται στα αποτελέσματα χρήσης όταν πραγματοποιούνται.

Οι αποσβέσεις των λοιπών στοιχείων των ενσωμάτων παγίων (πλην οικοπέδων τα οποία δεν αποσβένονται) υπολογίζονται με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής τους. Η εκτιμώμενη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής ανά κατηγορία παγίου έχει ως ακολούθως:

Κτίρια Ιδιότητα	62,50	ΕΤΗ
Κτίρια Τρίτων	10	ΕΤΗ (έτη μίσθωσης)
Αυτοκίνητα	10	ΕΤΗ
Λοιπός εξοπλισμός	2-20	ΕΤΗ

Οι υπολειμματικές αξίες και οι ωφέλιμες ζωές των ενσωμάτων παγίων υπόκεινται σε επανεξέταση σε κάθε ημερομηνία αναφοράς των οικονομικών καταστάσεων. Όταν οι λογιστικές αξίες των ενσωμάτων ακινητοποιήσεων υπερβαίνουν την ανακτήσιμη αξία τους, η διαφορά (απομείωση) καταχωρείται άμεσα ως έξοδο στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

3.5 Άυλα περιουσιακά στοιχεία

(α) Υπεραξία

Η υπεραξία αντιπροσωπεύει τη διαφορά μεταξύ κόστους απόκτησης και εύλογης αξίας των επιμέρους περιουσιακών στοιχείων, υποχρεώσεων και ενδεχόμενων υποχρεώσεων κατά την

απόκτηση θυγατρικών και συγγενών εταιρειών. Η υπεραξία κατά την απόκτηση των συγγενών εταιρειών, περιλαμβάνεται στο κόστος της επένδυσης.

Η υπεραξία αναγνωρίζεται ως περιουσιακό στοιχείο στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης και ελέγχεται τουλάχιστον ετησίως για απομείωση. Μετά την αρχική αναγνώριση η υπεραξία αποτιμάται στο κόστος κτήσης μείον τις συσσωρευμένες ζημίες απομείωσης. Η ζημία απομείωσης καταχωρείται άμεσα στα αποτελέσματα και δεν αναστρέφεται.

Για τον προσδιορισμό των κερδών και ζημιών κατά την διάθεση θυγατρικών και συγγενών εταιρειών λαμβάνεται υπόψη και η σχετική υπεραξία που αντιστοιχεί στην πωληθείσα οικονομική μονάδα.

Για σκοπούς ελέγχου της υπεραξίας και προκειμένου να διαπιστωθεί αν υπάρχει απομείωση, η υπεραξία κατανέμεται στις μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών, οι οποίες αντιπροσωπεύουν τον πρωτεύοντα τύπο πληροφόρησης κατά τομέα.

(β) Λογισμικό – λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία

Οι άδειες λογισμικού αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως μείον τις αποσβέσεις. Οι αποσβέσεις διενεργούνται με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των στοιχείων αυτών η οποία εκτιμάται σε 5 έτη.

Οι δαπάνες που απαιτούνται για την ανάπτυξη και διατήρηση του λογισμικού καταχωρούνται ως έξοδα όταν γίνονται. Οι δαπάνες που πραγματοποιούνται για την ανάπτυξη συγκεκριμένων λογισμικών που ελέγχονται από τον Όμιλο καταχωρούνται ως άυλα περιουσιακά στοιχεία όταν ισχύουν οι εξής προϋποθέσεις: α) δημιουργείται ένα συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο η χρήση και διάθεση του οποίου ελέγχεται από τον Όμιλο, β) πιθανολογείται ότι το δημιουργούμενο περιουσιακό στοιχείο θα αποφέρει μελλοντικά οικονομικά οφέλη και γ) το κόστος ανάπτυξης μπορεί να προσδιοριστεί αξιόπιστα. Το ιδιοπαραγόμενο λογισμικό αποσβένεται στην ωφέλιμη ζωή του η οποία κυμαίνεται από 3-5 έτη.

(γ) Έξοδα έρευνας και ανάπτυξης

Το κόστος έρευνας εξοδοποιείται κατά την πραγματοποίησή του. Τα έξοδα ανάπτυξης πραγματοποιούνται κυρίως για την ανάπτυξη νέων προϊόντων. Τα κόστη που πραγματοποιούνται για την ανάπτυξη ενός ξεχωριστού προϊόντος αναγνωρίζονται ως άυλο περιουσιακό στοιχείο όταν και μόνον όταν, ο Όμιλος μπορεί να αποδείξει όλα τα ακόλουθα:

- (α) την τεχνική δυνατότητα ολοκλήρωσης του άυλου περιουσιακού στοιχείου, ούτως ώστε να είναι διαθέσιμο προς χρήση ή πώληση.
- (β) την πρόθεσή του να ολοκληρώσει το άυλο περιουσιακό στοιχείο και να χρησιμοποιήσει ή πωλήσει αυτό.
- (γ) την ικανότητα του να χρησιμοποιήσει ή να πωλήσει το άυλο περιουσιακό στοιχείο.
- (δ) πως το άυλο περιουσιακό στοιχείο θα δημιουργήσει πιθανά μελλοντικά οικονομικά οφέλη.

(ε) τη διαθεσιμότητα των κατάλληλων τεχνικών, οικονομικών και άλλων πόρων για να ολοκληρώσει την ανάπτυξη και να χρησιμοποιήσει ή πωλήσει το άυλο περιουσιακό στοιχείο
(στ) την ικανότητα του να αποτιμά αξιόπιστα τις αποδοτέες δαπάνες στο άυλο περιουσιακό στοιχείο, κατά τη διάρκεια της αναπτύξεώς του.

Μετά την αρχική αναγνώριση των εξόδων ανάπτυξης ως άυλο περιουσιακό στοιχείο, το άυλο περιουσιακό στοιχείο αποτιμάται σε κόστος κτήσης μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις και μείον συσσωρευμένες ζημίες απομείωσης. Η απόσβεση ξεκινάει όταν η ανάπτυξη έχει ολοκληρωθεί και το άυλο περιουσιακό στοιχείο είναι διαθέσιμο προς χρήση. Αποσβένεται κατά τη διάρκεια που αναμένονται μελλοντικά οικονομικά οφέλη.

3.6 Απομείωση αξίας περιουσιακών στοιχείων

Με την εξαίρεση της υπεραξίας και των άυλων περιουσιακών στοιχείων με απεριόριστη ωφέλιμη ζωή, τα οποία ελέγχονται για απομείωση τουλάχιστον ετησίως, οι λογιστικές αξίες των λοιπών μακροπρόθεσμων στοιχείων του Ενεργητικού ελέγχονται για σκοπούς απομείωσης όταν γεγονότα ή αλλαγές στις συνθήκες υποδηλώνουν ότι η λογιστική τους αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη.

Όταν η λογιστική αξία κάποιου περιουσιακού στοιχείου υπερβαίνει το ανακτήσιμο ποσό του η αντίστοιχη ζημία απομείωσης του καταχωρείται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων. Η ανακτήσιμη αξία προσδιορίζεται ως η μεγαλύτερη αξία μεταξύ της εύλογης αξίας μείον το κόστος διάθεσης και της αξίας χρήσης. Εύλογη αξία μείον το κόστος διάθεσης είναι το ποσό που μπορεί να ληφθεί από την πώληση ενός περιουσιακού στοιχείου στα πλαίσια μίας αμφοτεροβαρούς συναλλαγής στην οποία τα μέρη έχουν πλήρη γνώση και προσχωρούν οικειοθελώς, μετά την αφαίρεση κάθε πρόσθετου άμεσου κόστους διάθεσης του περιουσιακού στοιχείου, ενώ, αξία χρήσης είναι η καθαρή παρούσα αξία των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών που αναμένεται να εισρεύσουν στην επιχείρηση από τη συνεχή χρήση ενός περιουσιακού στοιχείου και από τη διάθεσή του στο τέλος της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής του.

Προκειμένου να προσδιορισθεί η ζημία απομείωσης τα περιουσιακά στοιχεία εντάσσονται στις μικρότερες δυνατές ομάδες δημιουργίας ταμειακών ροών.

3.7 Απαιτήσεις από πελάτες

Οι απαιτήσεις από πελάτες καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους και μεταγενέστερα αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος με τη χρήση του πραγματικού επιτοκίου, αφαιρουμένων και των ζημιών απομείωσης.

Σε κάθε ημερομηνία αναφοράς ο Όμιλος εξετάζει εάν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις για τη μη είσπραξη καθυστερημένων ή επισφαλών απαιτήσεων. Εάν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις

απομείωσης, η ζημία απομείωσης υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας των απαιτήσεων και της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων ταμειακών ροών, προεξοφλουμένων με το πραγματικό επιτόκιο. Η λογιστική αξία των απαιτήσεων μειώνεται μέσω της πρόβλεψης επισφαλών απαιτήσεων και η σχετική ζημία αναγνωρίζεται ως έξοδο στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

Εάν μετά την αναγνώριση της ζημίας απομείωσης προκύψουν μεταγενέστερα γεγονότα τα οποία προσαυξάνουν ή μειώνουν το αρχικό ποσό της ζημίας απομείωσης προσαρμόζεται αναλόγως η πρόβλεψη επισφαλών απαιτήσεων ώστε να αντανakλά τους εκάστοτε πιθανολογούμενους σχετικούς κινδύνους. Κάθε διαγραφή υπολοίπων πελατών χρεώνεται στην υπάρχουσα πρόβλεψη για επισφαλείς απαιτήσεις

3.8 Χρηματοοικονομικά μέσα

Τα χρηματοοικονομικά μέσα του Ομίλου ταξινομούνται στις παρακάτω κατηγορίες με βάση την ουσία της σύμβασης και τον σκοπό για τον οποίο αποκτήθηκαν:

(α) Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία τους μέσω των αποτελεσμάτων

Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που ικανοποιούν οποιαδήποτε από τις παρακάτω προϋποθέσεις:

- Κατέχονται για εμπορικούς σκοπούς. Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο κατέχεται για εμπορικούς σκοπούς εάν:
  - i. αποκτήθηκε ή δημιουργήθηκε με σκοπό την πώληση ή την επαναγορά στο εγγύς μέλλον,
  - ii. είναι παράγωγο (εκτός από παράγωγο που είναι συμβόλαιο χρηματοοικονομικής εγγύησης ή προσδιορισμένο και αποτελεσματικό μέσο αντιστάθμισης).
- Κατά την αρχική αναγνώριση ορίσθηκαν από την οικονομική οντότητα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αυτής της κατηγορίας περιλαμβάνονται στο Κυκλοφορούν Ενεργητικό εάν κατέχονται για εμπορία ή εάν αναμένεται να διακανονιστούν εντός 12 μηνών από την ημερομηνία των Οικονομικών Καταστάσεων.

(β) Δάνεια και απαιτήσεις

Περιλαμβάνουν μη παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με πάγιες ή προσδιορισμένες πληρωμές, τα οποία δεν διαπραγματεύονται σε ενεργή αγορά και δεν υπάρχει πρόθεση εμπορίας τους. Περιλαμβάνονται στο Κυκλοφορούν Ενεργητικό εκτός και εάν λήγουν σε διάστημα μεγαλύτερο των 12 μηνών από την ημερομηνία των Οικονομικών Καταστάσεων.

(γ) Διακρατούμενες ως τη λήξη επενδύσεις

Περιλαμβάνει μη παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με πάγιες ή προσδιορισμένες πληρωμές και συγκεκριμένη λήξη και τα οποία ο Όμιλος έχει την πρόθεση και την ικανότητα να τα διακρατήσει ως τη λήξη τους. Ο Όμιλος δεν είχε χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αυτής της κατηγορίας κατά τη διάρκεια της χρήσης.

(δ) Διαθέσιμα για πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Περιλαμβάνει μη παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία δεν μπορούν να ενταχθούν σε κάποια από τις ανωτέρω κατηγορίες. Περιλαμβάνονται στα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία εφόσον η Διοίκηση δεν έχει την πρόθεση να τα ρευστοποιήσει μέσα σε 12 μήνες από την ημερομηνία των Οικονομικών Καταστάσεων. Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται διάφορες συμμετοχές του Ομίλου σε εισηγμένες και μη εταιρίες.

Οι αγορές και οι πωλήσεις των επενδύσεων καταχωρούνται κατά την ημερομηνία της εμπορικής συναλλαγής που είναι και η ημερομηνία που ο Όμιλος δεσμεύεται να αγοράσει ή να πωλήσει το στοιχείο. Οι επενδύσεις αρχικά καταχωρούνται στην εύλογη αξία τους πλέον των άμεσα επιρριπτών στη συναλλαγή δαπανών, με εξαίρεση τα «Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία τους μέσω των αποτελεσμάτων» όπου οι άμεσα επιρριπτές δαπάνες συναλλαγής αναγνωρίζονται ως έξοδο στα αποτελέσματα της περιόδου.

Οι επενδύσεις διαγράφονται όταν το δικαίωμα στις ταμειακές ροές από τις επενδύσεις λήγει ή μεταβιβάζεται και ο Όμιλος έχει μεταβιβάσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη που συνεπάγεται η ιδιοκτησία.

Τα «Διαθέσιμα για πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία» αποτιμούνται στην εύλογη αξία τους και τα σχετικά κέρδη ή ζημίες καταχωρούνται μέσω των Λοιπών Συνολικών Εσόδων σε ξεχωριστό αποθεματικό των Ιδίων Κεφαλαίων μέχρι τα στοιχεία αυτά να πωληθούν ή να χαρακτηρισθούν ως απομειωμένα. Κατά την πώληση ή όταν χαρακτηρισθούν ως απομειωμένα, τα συσσωρευμένα κέρδη ή οι ζημίες μεταφέρονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

Οι εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που είναι διαπραγματεύσιμα σε ενεργό αγορά προσδιορίζονται από τις τρέχουσες τιμές τους. Για τα μη διαπραγματεύσιμα στοιχεία οι εύλογες αξίες προσδιορίζονται με τη χρήση τεχνικών αποτίμησης, όπως ανάλυση πρόσφατων συναλλαγών, συγκρίσιμων στοιχείων που διαπραγματεύονται και προεξόφληση ταμειακών ροών. Οι μη διαπραγματεύσιμοι σε ενεργό αγορά συμμετοχικοί τίτλοι που έχουν ταξινομηθεί στην κατηγορία «Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία» και των οποίων η εύλογη αξία δεν είναι δυνατόν να επιμετρηθεί με αξιοπιστία αποτιμούνται στο κόστος κτήσης τους.

Τα «Δάνεια και οι απαιτήσεις» και οι «Διακρατούμενες ως τη λήξη επενδύσεις», μεταγενέστερα αποτιμούνται στο αναπόσβεστο κόστος με τη χρήση του πραγματικού επιτοκίου.

Σε κάθε ημερομηνία Οικονομικών Καταστάσεων ο Όμιλος εκτιμά αν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις που να οδηγούν στο συμπέρασμα ότι τα διαθέσιμα για πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία είναι απομειωμένα. Για τους συμμετοχικούς τίτλους που έχουν ταξινομηθεί ως «Διαθέσιμα για πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία», τέτοια ένδειξη συνιστά η σημαντική μείωση της εύλογης αξίας σε σχέση με το κόστος κτήσεως ή η παρατεταμένη μείωση της εύλογης αξίας κάτω του κόστους. Αν στοιχειοθετείται απομείωση η σωρευμένη στα Ίδια Κεφάλαια ζημία, που είναι η διαφορά μεταξύ κόστους κτήσεως και εύλογης αξίας, μεταφέρεται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων. Οι ζημίες απομείωσης των συμμετοχικών τίτλων που καταχωρούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων δεν αναστρέφονται μέσω των αποτελεσμάτων.

(ε) Συμφηφισμός απαιτήσεων - υποχρεώσεων

Ο συμφηφισμός χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων με υποχρεώσεις και η απεικόνιση του καθαρού ποσού στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης πραγματοποιείται μόνο εφόσον υπάρχει νόμιμο δικαίωμα για συμφηφισμό και υπάρχει πρόθεση για διακανονισμό του καθαρού ποσού που προκύπτει από τον συμφηφισμό ή για ταυτόχρονο διακανονισμό.

3.9 Ταμιακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Τα ταμιακά διαθέσιμα και ταμιακά ισοδύναμα περιλαμβάνουν τα μετρητά, τις καταθέσεις όψεως και τις βραχυπρόθεσμες μέχρι 3 μήνες επενδύσεις υψηλής ρευστοποιησιμότητας και χαμηλού ρίσκου.

Για τη σύνταξη της Κατάστασης Ταμιακών Ροών τα χρηματικά διαθέσιμα αποτελούνται από μετρητά και καταθέσεις σε τράπεζες καθώς και χρηματικά διαθέσιμα όπως προσδιορίζονται ανωτέρω.

3.10 Μετοχικό Κεφάλαιο

Άμεσα κόστη για την έκδοση μετοχών εμφανίζονται μετά την αφαίρεση του σχετικού φόρου εισοδήματος, σε μείωση του προϊόντος της έκδοσης. Άμεσα κόστη που σχετίζονται με την έκδοση μετοχών για την απόκτηση επιχειρήσεων περιλαμβάνονται στο κόστος κτήσεως της επιχειρήσεως που αποκτάται.

Το κόστος κτήσεως των ιδίων μετοχών, μειωμένο με το φόρο εισοδήματος (εάν συντρέχει περίπτωση) εμφανίζεται αφαιρετικά των Ιδίων Κεφαλαίων του Ομίλου, έως ότου οι ίδιες μετοχές πωληθούν ή ακυρωθούν. Κάθε κέρδος ή ζημία από πώληση ιδίων μετοχών (καθαρό από άμεσα για τη συναλλαγή λοιπά κόστη και φόρο εισοδήματος – εάν συντρέχει περίπτωση) εμφανίζεται ως αποθεματικό στα Ίδια Κεφάλαια.

3.11 Δανειακές υποχρεώσεις

Τα δάνεια αρχικά αναγνωρίζονται στο κόστος, το οποίο αντανakλά την εύλογη αξία των εισπρακτέων ποσών μειωμένη με τα σχετικά άμεσα έξοδα έκδοσης, όπου αυτά είναι σημαντικά. Μετά την αρχική αναγνώριση, τα έντοκα δάνεια αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

Ο Όμιλος κεφαλαιοποιεί όλα τα κόστη δανεισμού που μπορεί να κατανεμηθούν άμεσα στην απόκτηση, κατασκευή ή παραγωγή ενός περιουσιακού στοιχείου που πληροί τις προϋποθέσεις και απαιτεί ένα σημαντικό χρονικό διάστημα προκειμένου να είναι έτοιμο για χρήση ή πώληση. Όλα τα υπόλοιπα κόστη δανεισμού αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων με την πραγματοποίησή τους.

3.12 Μισθώσεις

Ο Όμιλος ως μισθωτής

Οι μισθώσεις κατά τις οποίες μεταβιβάζονται στον Όμιλο όλοι οι κίνδυνοι και τα οφέλη που έχουν σχέση με την κυριότητα του μισθωμένου στοιχείου, ανεξάρτητα από την τελική μεταβίβαση ή μη του τίτλου κυριότητας του στοιχείου αυτού, αποτελούν **χρηματοδοτικές μισθώσεις**. Οι μισθώσεις αυτές κεφαλαιοποιούνται κατά την έναρξη της μίσθωσης στη χαμηλότερη αξία μεταξύ της εύλογης αξίας του μισθωμένου παγίου και της παρούσας αξίας των ελάχιστων μισθωμάτων. Οι πληρωμές για χρηματοδοτικές μισθώσεις επιμερίζονται μεταξύ των χρηματοοικονομικών εξόδων και της μείωσης της χρηματοδοτικής υποχρέωσης, ώστε να επιτευχθεί ένα σταθερό επιτόκιο στην υπολειπόμενη χρηματοοικονομική υποχρέωση. Τα χρηματοοικονομικά έξοδα χρεώνονται απ' ευθείας στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων. Τα πάγια που αποκτήθηκαν με χρηματοδοτική μίσθωση αποσβένονται στη μικρότερη περίοδο μεταξύ της ωφέλιμης ζωής των παγίων στοιχείων και της διάρκειας μίσθωσής τους.

Μισθώσεις όπου ο εκμισθωτής διατηρεί όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της ιδιοκτησίας του παγίου ταξινομούνται ως **λειτουργικές μισθώσεις**. Οι πληρωμές που γίνονται για λειτουργικές μισθώσεις αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων αναλογικά κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

Ο Όμιλος ως εκμισθωτής

Για τις μισθώσεις όπου ο Όμιλος είναι ο εκμισθωτής, τα έσοδα της μίσθωσης από λειτουργικές μισθώσεις αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων με την ευθεία μέθοδο σε ολόκληρη τη διάρκεια της μίσθωσης.

3.13 Κρατικές επιχορηγήσεις

Ο Όμιλος αναγνωρίζει τις κρατικές επιχορηγήσεις οι οποίες ικανοποιούν αθροιστικά τα εξής κριτήρια:

- Υπάρχει τεκμαιρόμενη βεβαιότητα ότι η επιχείρηση έχει συμμορφωθεί ή πρόκειται να συμμορφωθεί με τους όρους της επιχορήγησης και
- Υπάρχει εύλογη βεβαιότητα ότι το ποσό της επιχορήγησης θα εισπραχθεί.

Οι επιχορηγήσεις που αφορούν έξοδα αναγνωρίζονται με συστηματικό τρόπο στα αποτελέσματα με βάση την αρχή του συσχετισμού των επιχορηγήσεων με τα αντίστοιχα έξοδα τα οποία επιχορηγούν.

Οι επιχορηγήσεις που αφορούν σε περιουσιακά στοιχεία αναγνωρίζονται στις «Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις» ως έσοδο επομένων χρήσεων και μεταφέρονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων με βάση την αναμενόμενη ωφέλιμη διάρκεια ζωής του περιουσιακού στοιχείου που επιχορηγήθηκε.

3.14 Παροχές στο προσωπικό

α) Βραχυπρόθεσμες παροχές

Οι βραχυπρόθεσμες παροχές προς το προσωπικό σε χρήμα και σε είδος αναγνωρίζονται ως έξοδο όταν καθίστανται δουλευμένες.

β) Παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία

Οι παροχές μετά τη λήξη της απασχόλησης περιλαμβάνουν εφάπαξ αποζημιώσεις συνταξιοδότησης, συντάξεις και άλλες παροχές που καταβάλλονται στους εργαζόμενους μετά την λήξη της απασχόλησης ως αντάλλαγμα της υπηρεσίας τους. Οι υποχρεώσεις του Ομίλου για παροχές συνταξιοδότησης αφορούν τόσο προγράμματα καθορισμένων εισφορών όσο και προγράμματα καθορισμένων παροχών. Το δεδουλευμένο κόστος των προγραμμάτων καθορισμένων εισφορών καταχωρείται ως έξοδο στην περίοδο που αφορά. Τα προγράμματα συνταξιοδότησης που υιοθετούνται από τον Όμιλο χρηματοδοτούνται εν μέρει μέσω πληρωμών από κρατικά κοινωνικά ασφαλιστικά ιδρύματα.

Πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών

Τα προγράμματα καθορισμένων εισφορών αφορούν την καταβολή εισφορών σε Ασφαλιστικούς Φορείς (π.χ. Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων), με αποτέλεσμα να μην ανακύπτει νομική υποχρέωση του Ομίλου σε περίπτωση που το Κρατικό Ταμείο αδυνατεί να καταβάλλει σύνταξη στον ασφαλιζόμενο. Η υποχρέωση του εργοδότη περιορίζεται στην καταβολή των εργοδοτικών εισφορών στα Ταμεία. Η πληρωτέα εισφορά από τον Όμιλο σε ένα πρόγραμμα καθορισμένων

εισφορών, αναγνωρίζεται ως υποχρέωση μετά και την αφαίρεση της εισφοράς που καταβλήθηκε, ενώ οι δεδουλευμένες εισφορές αναγνωρίζονται ως έξοδο στα αποτελέσματα της χρήσης.

Πρόγραμμα καθορισμένων παροχών

Σύμφωνα με τον Ν.2112/20 και 4093/2012 η Εταιρεία καταβάλλει στους εργαζόμενους αποζημιώσεις επί απόλυσης ή αποχώρησης λόγω συνταξιοδότησης. Το ύψος των καταβαλλόμενων ποσών αποζημίωσης εξαρτάται από τα έτη προϋπηρεσίας, το ύψος των αποδοχών και τον τρόπο απομάκρυνσης από την υπηρεσία (απόλυση ή συνταξιοδότηση). Η θεμελίωση δικαιώματος συμμετοχής σε αυτά τα προγράμματα, βασίζεται συνήθως στα χρόνια προϋπηρεσίας του υπαλλήλου μέχρι την συνταξιοδότηση του.

Η υποχρέωση που αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών αποτελεί την παρούσα αξία της υποχρέωσης για την καθορισμένη παροχή μείον τις μεταβολές που προκύπτουν από οποιοδήποτε αναλογιστικό κέρδος ή ζημία και το κόστος της προϋπηρεσίας. Η δέσμευση της καθορισμένης παροχής υπολογίζεται ετησίως από ανεξάρτητο αναλογιστή με τη χρήση της μεθόδου της προβεβλημένης πιστωτικής μονάδος (projected unit credit method).

Ο υπολογισμός λαμβάνει υπόψη διάφορες παραμέτρους, όπως η ηλικία, τα έτη προϋπηρεσίας, ο μισθός, συγκεκριμένες υποχρεώσεις για καταβλητέες παροχές. Οι προβλέψεις που αφορούν τη χρήση περιλαμβάνονται στο κόστος προσωπικού και συνίστανται από το τρέχον και παρελθόν κόστος υπηρεσίας, το σχετικό χρηματοοικονομικό κόστος και τις όποιες πιθανές πρόσθετες επιβαρύνσεις.

Τα αναλογιστικά κέρδη και οι ζημίες που προκύπτουν από τις προσαρμογές με βάση τα ιστορικά δεδομένα αναγνωρίζονται στο σύνολο τους στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα.

γ) Παροχές τερματισμού της απασχόλησης

Οι παροχές λόγω λήξης της εργασιακής σχέσης καταβάλλονται όταν οι εργαζόμενοι αποχωρούν πριν την ημερομηνία συνταξιοδότησεως. Ο Όμιλος καταχωρεί αυτές τις παροχές όταν δεσμεύεται, είτε όταν τερματίζει την απασχόληση υπαρχόντων εργαζομένων σύμφωνα με ένα λεπτομερές πρόγραμμα για το οποίο δεν υπάρχει πιθανότητα απόσυρσης, είτε όταν προσφέρει αυτές τις παροχές ως κίνητρο για εθελουσία αποχώρηση. Όταν οι παροχές αυτές καθίστανται πληρωτέες σε περιόδους πέραν των 12 μηνών από την ημερομηνία των Οικονομικών Καταστάσεων, προεξοφλούνται.

3.15 Προβλέψεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις

Προβλέψεις αναγνωρίζονται όταν ο Όμιλος :

- έχει παρούσα νομική ή τεκμαιρόμενη δέσμευση ως αποτέλεσμα γεγονότων του παρελθόντος
- είναι πιθανό ότι θα απαιτηθεί εκροή πόρων για τον διακανονισμό της δέσμευσης
- το απαιτούμενο, για τη διευθέτηση της υποχρέωσης, ποσό μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα

Οι προβλέψεις επανεξετάζονται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς και προσαρμόζονται έτσι ώστε να απεικονίζουν την παρούσα αξία του εξόδου που αναμένεται να απαιτηθεί για το διακανονισμό της υποχρέωσης. Αν η επίδραση της χρονικής αξίας του χρήματος είναι σημαντική, οι προβλέψεις υπολογίζονται προεξοφλώντας τις αναμενόμενες μελλοντικές ταμειακές ροές με ένα συντελεστή προ φόρων, ο οποίος αντικατοπτρίζει τις τρέχουσες εκτιμήσεις της αγοράς για τη χρονική αξία του χρήματος, και όπου κρίνεται απαραίτητο, τους κινδύνους που σχετίζονται συγκεκριμένα με την υποχρέωση.

Οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις δεν αναγνωρίζονται στις Οικονομικές Καταστάσεις αλλά γνωστοποιούνται, εκτός εάν η πιθανότητα μίας εκροής πόρων που ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη είναι ελάχιστη. Ενδεχόμενες απαιτήσεις δεν αναγνωρίζονται στις Οικονομικές Καταστάσεις αλλά γνωστοποιούνται όταν μία εισροή οικονομικών ωφελειών είναι πιθανή.

3.16 Τρέχων και αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος

Ο φόρος εισοδήματος αποτελείται από τον τρέχων φόρο και τον αναβαλλόμενο φόρο, δηλαδή τον φόρο ή τις φορολογικές ελαφρύνσεις που σχετίζονται με τα οικονομικά οφέλη που προκύπτουν στην περίοδο αλλά έχουν ήδη καταλογιστεί ή θα καταλογιστούν από τις φορολογικές αρχές σε διαφορετικές περιόδους. Ο φόρος εισοδήματος αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα χρήσης, εκτός του φόρου εκείνου που αφορά συναλλαγές που καταχωρήθηκαν απευθείας στα ίδια κεφάλαια, στην οποία περίπτωση καταχωρείται απευθείας, κατά ανάλογο τρόπο, στα ίδια κεφάλαια.

Οι τρέχοντες φόροι εισοδήματος περιλαμβάνουν τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις ή και απαιτήσεις προς τις δημοσιονομικές αρχές που σχετίζονται με τους πληρωτέους φόρους επί του φορολογητέου εισοδήματος της χρήσης και τους τυχόν πρόσθετους φόρους εισοδήματος που αφορούν προηγούμενες χρήσεις.

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος προσδιορίζεται με τη μέθοδο της υποχρέωσης που προκύπτει από τις προσωρινές διαφορές μεταξύ της λογιστικής αξίας και της φορολογικής βάσης των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων. Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος δεν λογίζεται εάν προκύπτει από την αρχική αναγνώριση στοιχείου ενεργητικού ή παθητικού σε συναλλαγή, εκτός επιχειρηματικής συνένωσης, η οποία όταν έγινε η συναλλαγή δεν επηρέασε ούτε το λογιστικό ούτε το φορολογικό κέρδος ή ζημία.

Ο αναβαλλόμενος φόρος προσδιορίζεται με τους φορολογικούς συντελεστές (και φορολογικούς νόμους) που έχουν θεσπιστεί ή ουσιαστικά θεσπιστεί μέχρι την ημερομηνία των Οικονομικών Καταστάσεων και αναμένεται να εφαρμοστούν όταν το σχετικό στοιχείο Ενεργητικού θα ανακτηθεί ή

η υποχρέωση θα διακανονιστεί. Σε περίπτωση αδυναμίας σαφούς προσδιορισμού του χρόνου αναστροφής των προσωρινών διαφορών εφαρμόζεται ο φορολογικός συντελεστής που ισχύει κατά την επόμενη της ημερομηνίας αναφοράς.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται κατά την έκταση στην οποία θα υπάρξει μελλοντικό φορολογητέο κέρδος για τη χρησιμοποίηση της προσωρινής διαφοράς που δημιουργεί την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση.

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος αναγνωρίζεται για τις προσωρινές διαφορές που προκύπτουν από επενδύσεις σε θυγατρικές και συνδεδεμένες επιχειρήσεις, με εξαίρεση την περίπτωση που η αναστροφή των προσωρινών διαφορών ελέγχεται από τον Όμιλο και είναι πιθανό ότι οι προσωρινές διαφορές δεν θα αναστραφούν στο προβλεπτό μέλλον.

3.17 Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία ταξινομημένα ως κρατούμενα προς πώληση

Ο Όμιλος ταξινομεί ένα μακροπρόθεσμο περιουσιακό στοιχείο ή μία ομάδα περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων ως διακρατούμενα προς πώληση, αν η αξία τους αναμένεται να ανακτηθεί κατά κύριο λόγο μέσω διάθεσης των στοιχείων και όχι μέσω της χρήσης τους.

Οι βασικές προϋποθέσεις για να ταξινομηθεί ένα μακροπρόθεσμο περιουσιακό στοιχείο ή μία ομάδα στοιχείων (περιουσιακών και υποχρεώσεων) ως διακρατούμενα προς πώληση, είναι το περιουσιακό στοιχείο ή η ομάδα να είναι διαθέσιμα προς άμεση πώληση στην παρούσα τους κατάσταση, η δε ολοκλήρωση της πώλησης να εξαρτάται μόνο από συνθήκες που είναι συνήθεις και τυπικές για πωλήσεις τέτοιων στοιχείων και η πώληση θα πρέπει να είναι εξαιρετικά πιθανή.

Για να θεωρείται η πώληση εξαιρετικά πιθανή, θα πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά οι παρακάτω προϋποθέσεις:

- να υπάρχει δέσμευση της Διοίκησης αναφορικά με το σχέδιο πώλησης των περιουσιακών στοιχείων ή της ομάδας,
- να έχει ενεργοποιηθεί πρόγραμμα εξεύρεσης αγοραστή ή/και ολοκλήρωσης της συναλλαγής,
- η προσφερόμενη τιμή πώλησης θα πρέπει να είναι σε λογική συσχέτιση με την τρέχουσα αγοραία αξία των προς πώληση περιουσιακών στοιχείων ή της ομάδας περιουσιακών στοιχείων,
- η πώληση αναμένεται να έχει ολοκληρωθεί εντός ενός έτους από την ημέρα που το περιουσιακό στοιχείο ή ομάδα στοιχείων ταξινομήθηκαν ως διακρατούμενα προς πώληση, εκτός ορισμένων εξαιρέσεων, και
- οι ενέργειες που απαιτείται να γίνουν προκειμένου να ολοκληρωθεί το σχέδιο πώλησης θα πρέπει να καταδεικνύουν ότι δεν είναι πιθανόν να απαιτηθούν σημαντικές τροποποιήσεις στο σχέδιο ούτε ότι το σχέδιο θα ακυρωθεί.

Αμέσως πριν από την αρχική ταξινόμηση του περιουσιακού στοιχείου ή της ομάδας στοιχείων και υποχρεώσεων ως διακρατούμενα προς πώληση, το περιουσιακό στοιχείο (ή όλα τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις που περιλαμβάνονται στην ομάδα) αποτιμάται με βάση τα ισχύοντα σε κάθε περίπτωση Δ.Π.Χ.Α.

Τα μακροπρόθεσμα περιουσιακά στοιχεία (ή οι ομάδες περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων) που ταξινομούνται ως διακρατούμενα προς πώληση αποτιμούνται (μετά την αρχική ταξινόμηση ως ανωτέρω) στη χαμηλότερη αξία μεταξύ της λογιστικής τους αξίας και της εύλογης αξίας τους μειωμένης κατά τα άμεσα έξοδα διάθεσης και οι προκύπτουσες ζημίες απομείωσης καταχωρούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων. Κάποια πιθανή αύξηση της εύλογης αξίας σε μεταγενέστερη αποτίμηση καταχωρείται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων, αλλά όχι για ποσό μεγαλύτερο της αρχικά καταχωρηθείσας ζημίας απομείωσης.

Από την ημέρα κατά την οποία ένα μακροπρόθεσμο περιουσιακό στοιχείο που αποσβένεται (ή τα μακροπρόθεσμα περιουσιακά στοιχεία που περιλαμβάνονται σε μία ομάδα περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων) ταξινομείται ως διακρατούμενο προς πώληση δεν λογίζονται αποσβέσεις επί του εν λόγω μακροπρόθεσμου περιουσιακού στοιχείου (ή αυτών που περιλαμβάνονται σε μία αντίστοιχη ομάδα).

3.18 Κέρδη / (Ζημίες) ανά μετοχή

Τα βασικά κέρδη/(ζημίες) ανά μετοχή υπολογίζονται διαιρώντας τα καθαρά κέρδη/(ζημίες) που αναλογούν στους μετόχους της Μητρικής Εταιρείας με το μέσο σταθμισμένο αριθμό κοινών μετοχών που είναι σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια κάθε έτους, εξαιρώντας το μέσο όρο των κοινών μετοχών που αποκτήθηκαν από τον Όμιλο ως ίδιες μετοχές.

Τα απομειωμένα κέρδη/(ζημίες) ανά μετοχή υπολογίζονται διαιρώντας το καθαρό κέρδος / (ζημία) που αποδίδεται στους μετόχους της Μητρικής (αφού αυτό προσαρμοστεί με τις επιδράσεις όλων των δυνητικών τίτλων μετατρέψιμων σε μετοχές) με το μέσο σταθμισμένο αριθμό των μετοχών σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια του έτους (προσαρμοσμένο για την επίδραση όλων των δυνητικών τίτλων μετατρέψιμων σε μετοχές).

3.19 Μερισμάτα

Η διανομή των μερισμάτων στους μετόχους της Μητρικής αναγνωρίζεται ως υποχρέωση στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις όταν η διανομή εγκρίνεται από την Γενική Συνέλευση των μετόχων.

4. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις της Διοικήσεως

Η σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α. απαιτεί όπως η Διοίκηση του Ομίλου προβαίνει στη διενέργεια εκτιμήσεων, κρίσεων και παραδοχών που επηρεάζουν τα ποσά των στοιχείων του Ενεργητικού και Παθητικού, τη γνωστοποίηση ενδεχόμενων απαιτήσεων και υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων καθώς και τα παρουσιαζόμενα έσοδα και έξοδα κατά την υπό εξέταση χρήση. Παρά το γεγονός ότι αυτοί οι υπολογισμοί βασίζονται στη βέλτιστη γνώση της Διοίκησης σε σχέση με τις τρέχουσες συνθήκες και περιστάσεις, τα πραγματικά αποτελέσματα ενδέχεται τελικά να διαφέρουν από αυτούς τους υπολογισμούς.

Οι εκτιμήσεις και κρίσεις της Διοίκησης επανεξετάζονται διαρκώς και βασίζονται σε ιστορικά δεδομένα και προσδοκίες για μελλοντικά γεγονότα, που κρίνονται εύλογες σύμφωνα με τα ισχύοντα.

Σημαντικές κρίσεις στην εφαρμογή των λογιστικών πολιτικών

α) Ενοποίηση οικονομικής οντότητας στην οποία ο Όμιλος κατέχει λιγότερο του 50%

Ο Όμιλος κατέχει το 43,26% των μετοχών της εταιρείας «Γνώμων Πληροφορικής Α.Ε.». Την 01.04.2012 η Εταιρεία σύναψε συμφωνία με βασικούς μετόχους της «Γνώμων Πληροφορικής Α.Ε.», οι οποίοι κατέχουν το 10,86% των μετοχών αυτής, προκειμένου να της παραχωρήσουν τα δικαιώματα ψήφου ώστε να μπορεί να κατευθύνει τις επιχειρηματικές δραστηριότητες της και να μπορέσει να εναρμονίσει τις δραστηριότητες της με αυτές της μητρικής Εταιρείας. Έτσι μαζί με το κατεχόμενο ποσοστό 43,26% των μετοχών που είχε στο χαρτοφυλάκιο της έλεγχε κατά την 31.12.2016 τα δικαιώματα ψήφου του 54,12% των μετοχών της εταιρείας. Ως εκ τούτου η Διοίκηση θεωρεί ότι ο Όμιλος έχει τον έλεγχο της εταιρείας και την ενοποιεί πλήρως στις παρούσες Οικονομικές Καταστάσεις.

β) Σημαντική επιρροή σε εταιρεία με ποσοστό συμμετοχής μικρότερο του 20%

Στη σημείωση 18 περιγράφεται ο λόγος για τον οποίο η εταιρεία S.I.L.K. Capital Partners ΑΕΠΕΥ θεωρείται συγγενής μολονότι ο Όμιλος κατέχει το 15% των δικαιωμάτων ψήφου. Ο Όμιλος έχει σημαντική επιρροή λόγω του επηρεασμού των αποφάσεων της Διοίκησής της, δια της συμμετοχής του Προέδρου της μητρικής κ. Πάρι Κοκορότσικου, στο Διοικητικό Συμβούλιο της S.I.L.K. Capital Partners ΑΕΠΕΥ.

Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές

Η χρήση εκτιμήσεων και παραδοχών της Διοίκησης συνοψίζεται στις ακόλουθες περιοχές:

α) Αναπροσαρμογή αξίας οικοπέδων και κτιρίων

Ο Όμιλος αποτιμά τα οικόπεδα και κτίρια στην εύλογη αξία τους. Η όποια μεταβολή στην εύλογη αξία καταχωρείται στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα (αποθεματικό αναπροσαρμογής ακινήτων). Ο Όμιλος προσέλαβε ανεξάρτητους εξειδικευμένους εκτιμητές για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας κατά την 31 Δεκεμβρίου 2016. Η εύλογη αξία των οικοπέδων και κτιρίων προσδιορίστηκε με τη μέθοδο των συγκριτικών στοιχείων χρησιμοποιώντας στοιχεία αντίστοιχων συναλλαγών προσαρμοσμένων στις ιδιαιτερότητες των οικοπέδων και κτιρίων του Ομίλου και με τη μέθοδο του εισοδήματος.

β) Απομείωση αξίας μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Θέμα απομείωσης υφίσταται όταν η λογιστική αξία ενός περιουσιακού στοιχείου ή μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του, η οποία είναι η μεγαλύτερη αξία μεταξύ της εύλογης αξίας μείον το απαιτούμενο για την πώληση κόστος και της αξίας χρήσεως του περιουσιακού στοιχείου. Ο υπολογισμός της εύλογης αξίας μείον το απαιτούμενο για την πώληση κόστος γίνεται με βάση τα διαθέσιμα δεδομένα από δεσμευτικές πράξεις πώλησης σε συναλλαγές σε καθαρά εμπορική βάση παρόμοιων περιουσιακών στοιχείων ή διαθέσιμες τιμές στην αγορά μειωμένες με το κόστος της διάθεσης του περιουσιακού στοιχείου. Ο υπολογισμός της αξίας χρήσεως βασίζεται σε μια μέθοδο προεξόφλησης ταμειακών ροών. Οι ταμιακές ροές προκύπτουν από τον προϋπολογισμό για τα επόμενα πέντε χρόνια και δεν περιλαμβάνουν τυχόν έξοδα αναδιάρθρωσης για τα οποία ο Όμιλος δεν έχει ακόμη δεσμευθεί ή σημαντικές μελλοντικές επενδύσεις που θα ενισχύσουν την απόδοση του συγκεκριμένου περιουσιακού στοιχείου. Το ανακτήσιμο ποσό επηρεάζεται από το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιείται για την προεξόφληση των ταμειακών ροών, τις αναμενόμενες μελλοντικές ταμειακές ροές και τον ρυθμό ανάπτυξης που χρησιμοποιήθηκε για τους σκοπούς του προϋπολογισμού.

γ) Έλεγχος απομείωσης υπεραξίας

Ο Όμιλος διενεργεί σε ετήσια βάση έλεγχο για τυχόν απομείωση της υπεραξίας και ενδιάμεσα, όταν τα γεγονότα ή οι συνθήκες καθιστούν πιθανή την ύπαρξη απομείωσης. Προκειμένου να γίνει ο έλεγχος απομείωσης γίνεται προσδιορισμός της αξίας χρήσης των μονάδων παραγωγής ταμειακών ροών στις οποίες έχει κατανεμηθεί η αξία. Ο εν λόγω προσδιορισμός της αξίας χρήσης απαιτεί να γίνει μια εκτίμηση των μελλοντικών ταμειακών ροών της κάθε σημαντικής μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών και να επιλεγεί το κατάλληλο επιτόκιο προεξόφλησης

δ) Φόροι

Υπάρχει σχετική αβεβαιότητα όσον αφορά την ερμηνεία των πολύπλοκων φορολογικών ρυθμίσεων, τις αλλαγές στη φορολογική νομοθεσία καθώς και το ποσό των μελλοντικών φορολογητέων κερδών. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, οι διαφορές που προκύπτουν μεταξύ των πραγματικών αποτελεσμάτων και των παραδοχών που έγιναν, ή οι μελλοντικές μεταβολές σε υποθέσεις και

παραδοχές θα μπορούσαν να απαιτήσουν μελλοντικές αναπροσαρμογές στο φόρο εισοδήματος και το σχετικό έξοδο που ήδη έχει αναγνωρισθεί. Ο Όμιλος σχηματίζει προβλέψεις που βασίζονται σε εύλογες εκτιμήσεις, για τις πιθανές συνέπειες των ελέγχων από τις φορολογικές αρχές των αντίστοιχων χωρών στις οποίες δραστηριοποιείται. Το ύψος των εν λόγω προβλέψεων βασίζεται σε διάφορους παράγοντες, όπως η εμπειρία των προηγούμενων φορολογικών ελέγχων και διάφορες ερμηνείες των φορολογικών ρυθμίσεων.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται για όλες τις διαθέσιμες φορολογικές ζημιές κατά την έκταση που είναι πιθανό ότι φορολογητέα κέρδη θα είναι διαθέσιμα έναντι των οποίων μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι ζημιές αυτές. Σημαντικές εκτιμήσεις είναι απαραίτητες για τον καθορισμό του ύψους της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που μπορεί να αναγνωρισθεί, με βάση το πιθανό χρονοδιάγραμμα και το ύψος των μελλοντικών φορολογητέων κερδών.

Περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με τους φόρους παρουσιάζονται στη σημείωση 13.

ε) Πορεία εκτέλεσης των έργων

Ο Όμιλος προβαίνει σε εκτιμήσεις σχετικές με την πορεία εκτέλεσης των έργων που έχει αναλάβει, σε εφαρμογή των προβλέψεων των Δ.Λ.Π. 18 «Έσοδα» και 11 «Κατασκευαστικές Συμβάσεις», επί τη βάση των οποίων διαμορφώνεται το ύψος των εσόδων. Η εκτίμηση της φάσης ολοκλήρωσης των αναληφθέντων έργων γίνεται από τους Υπευθύνους των έργων οι οποίοι χρησιμοποιούν ως σταθερά το παραχθέν έργο (ανθρωποώρες και συμβατικά στάδια ολοκλήρωσης του έργου) σε σχέση με τις αναληφθείσες συμβατικές υποχρεώσεις.

Η ίδια μεθοδολογία και διαδικασία ακολουθείται και στον προσδιορισμό των δαπανών τυχόν υπεργολάβων των διαφόρων έργων. Το ποσοστό ολοκλήρωσης των έργων που έχει χρησιμοποιηθεί στον προσδιορισμό των εσόδων χρησιμοποιείται και στον προσδιορισμό των εξόδων των υπεργολάβων αυτών, εκτός εξαιρετικών περιπτώσεων που αυτό πρέπει να αιτιολογείται.

Οι παραπάνω εκτιμήσεις των Υπευθύνων των έργων παρακολουθούνται, ελέγχονται και επικυρώνονται από τη Διοίκηση της Εταιρείας και των θυγατρικών πριν λάβουν την οριστική μορφή τους στις Οικονομικές Καταστάσεις.

στ) Προβλέψεις για εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις

Η Διοίκηση του Ομίλου προβαίνει σε περιοδική επανεκτίμηση της επάρκειας της πρόβλεψης σχετικά με τις επισφαλείς απαιτήσεις. Κατά την εκτίμηση του μη εισπράξιμου ποσού λαμβάνονται υπόψη η πορεία τυχόν δικαστικών ενεργειών και η χρηματοοικονομική κατάσταση του πελάτη.

5. Νέα πρότυπα, ερμηνείες και τροποποίηση υφιστάμενων προτύπων

5.1 Πρότυπα και Διερμηνείες υποχρεωτικά από την 1^η Ιανουαρίου 2016

ΔΠΧΑ 11 (Τροποποίηση) «Από κοινού συμφωνίες - Λογιστικός χειρισμός της απόκτησης μεριδίου σε μια από κοινού δραστηριότητα»

Η τροποποίηση παρέχει οδηγίες και διευκρινίζει τον κατάλληλο λογιστικό χειρισμό όταν ένας επενδυτής αποκτά συμμετοχή σε μία από κοινού δραστηριότητα η οποία αποτελεί «επιχείρηση». Η τροποποίηση εφαρμόζεται σε ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2016. Η τροποποίηση δεν έχει καμία επίδραση στον Όμιλο.

ΔΛΠ 16 και ΔΛΠ 38 (Τροποποιήσεις)- «Διευκρινήσεις για τις επιτρεπτές μεθόδους απόσβεσης»

Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι η χρήση μεθόδων βασισμένων στα έσοδα δεν είναι κατάλληλες για τον υπολογισμό των αποσβέσεων ενός περιουσιακού στοιχείου και ότι τα έσοδα δεν θεωρούνται κατάλληλη βάση επιμέτρησης της ανάλωσης των οικονομικών ωφελειών που ενσωματώνονται σε ένα άυλο περιουσιακό στοιχείο. Η τροποποίηση εφαρμόζεται σε ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2016. Η τροποποίηση δεν έχει καμία επίδραση στην Εταιρία και στον Όμιλο.

ΔΛΠ 27 «Ατομικές Οικονομικές Καταστάσεις» - τροποποίηση

Η τροποποίηση εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2016. Η τροποποίηση επιτρέπει στις οικονομικές οντότητες να χρησιμοποιούν τη μέθοδο της καθαρής θέσης προκειμένου να λογιστικοποιούν τις επενδύσεις σε θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες στις ατομικές τους οικονομικές καταστάσεις και επίσης ξεκαθαρίζει τον ορισμό των ατομικών οικονομικών καταστάσεων. Η Εταιρία δεν υιοθέτησε την χρήση της μεθόδου της καθαρής θέσης στις ατομικές οικονομικές καταστάσεις της.

• Ετήσιες Βελτιώσεις Προτύπων Κύκλος 2012 – 2014

Οι βελτιώσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2016. Οι βελτιώσεις δεν έχουν επίδραση στις Οικονομικές καταστάσεις της Εταιρίας και του Ομίλου. Οι βελτιώσεις επιφέρουν τροποποιήσεις στα ακόλουθα πρότυπα:

Δ.Π.Χ.Α. 5 «Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση και Διακοπείσες δραστηριότητες»

Διευκρινίζει ότι η αλλαγή από μια μέθοδο διάθεσης σε μια άλλη (πώληση ή διανομή στους ιδιοκτήτες) δεν θα πρέπει να θεωρείται ως νέο σχέδιο πώλησης αλλά ως συνέχιση του αρχικού σχεδίου και ως εκ τούτου δεν πρέπει να λογιστικοποιείται ως αλλαγή. Επίσης, η αλλαγή της μεθόδου διάθεσης δεν μεταβάλλει την ημερομηνία ταξινόμησης.

Δ.Π.Χ.Α. 7 «Χρηματοοικονομικά μέσα - Γνωστοποιήσεις»

Προσθέτει επιπλέον οδηγίες ώστε να διευκρινιστεί κατά πόσο ένα συμβόλαιο εξυπηρέτησης συνιστά συνεχιζόμενη ανάμιξη σε ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο που έχει μεταβιβασθεί για τον καθορισμό των γνωστοποιήσεων που απαιτούνται. Επιπλέον, διευκρινίζει ότι οι γνωστοποιήσεις του ΔΠΧΑ 7, σχετικά με τον συμψηφισμό χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, δεν απαιτούνται για τις ενδιάμεσες συνοπτικές οικονομικές καταστάσεις.

Δ.Λ.Π. 19 «Παροχές σε εργαζομένους»

Διευκρινίζει ότι τα εταιρικά ομόλογα υψηλής ποιότητας που χρησιμοποιούνται στον προσδιορισμό του προεξοφλητικού επιτοκίου για τις υποχρεώσεις παροχών προσωπικού μετά την έξοδο από την υπηρεσία πρέπει να είναι εκφρασμένα στο ίδιο νόμισμα όπως οι παροχές οι οποίες πρέπει να καταβληθούν. Συνεπώς, το σημαντικό είναι το νόμισμα στο οποίο παρουσιάζονται οι υποχρεώσεις και όχι η χώρα στην οποία αυτές προκύπτουν.

Δ.Λ.Π. 34 «Ενδιάμεση χρηματοοικονομική αναφορά»

Διευκρινίζει την έννοια του «πληροφόρηση που γνωστοποιείται οπουδήποτε αλλού στην ενδιάμεση χρηματοοικονομική αναφορά» και απαιτεί παραπομπή μεταξύ των ενδιάμεσων οικονομικών καταστάσεων και του σημείου που περιλαμβάνονται (π.χ. Έκθεση Διαχείρισης, Έκθεση κινδύνου).

ΔΛΠ 1 «Παρουσίαση των Οικονομικών καταστάσεων» - τροποποίηση : Γνωστοποιήσεις

Η τροποποίηση εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2016. Η τροποποίηση διευκρινίζει τις οδηγίες του ΔΛΠ 1 σχετικά με τις έννοιες της σημαντικότητας και της συγκέντρωσης, την παρουσίαση των μερικών αθροισμάτων, τη δομή των οικονομικών καταστάσεων και τις γνωστοποιήσεις των λογιστικών πολιτικών. Ο Όμιλος έχει λάβει υπόψη την τροποποίηση για την προετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων.

ΔΠΧΑ 10 «Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις», ΔΠΧΑ 12 «Γνωστοποίηση συμμετοχών σε άλλες οντότητες» και ΔΛΠ 28 «Επενδύσεις σε Συγγενείς Επιχειρήσεις και Κοινοπραξίες» - τροποποίηση : Εταιρείες επενδύσεων – Εφαρμογή της απαλλαγής από την υποχρέωση ενοποίησης

Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2016. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν την εφαρμογή της απαλλαγής των εταιρειών επενδύσεων και των θυγατρικών τους από την υποχρέωση ενοποίησης. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

ΔΛΠ 19 «Παροχές σε εργαζομένους» (τροποποίηση): Εισφορές των εργαζομένων

Η τροποποίηση εφαρμόζεται για εισφορές από εργαζομένους ή τρίτους σε προγράμματα καθορισμένων παροχών. Ο στόχος της τροποποίησης είναι η απλοποίηση του λογιστικού χειρισμού των εισφορών που είναι ανεξάρτητες από τον αριθμό των ετών υπηρεσίας των εργαζομένων. Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει υιοθετήσει την τροποποίηση αυτή η οποία εφαρμόζεται σε ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Φεβρουαρίου 2015.

Η εφαρμογή της ανωτέρω τροποποίησης δεν έχει επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας και του Ομίλου.

• Ετήσιες Βελτιώσεις Προτύπων Κύκλος 2010 – 2012

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει υιοθετήσει αυτές τις βελτιώσεις οι οποίες εφαρμόζονται σε ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Φεβρουαρίου 2015. Οι βελτιώσεις δεν έχουν επίδραση στις Οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας και του Ομίλου. Οι βελτιώσεις επιφέρουν τροποποιήσεις στα ακόλουθα πρότυπα:

Δ.Π.Χ.Α. 2 «Παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών»

Τροποποιεί τους ορισμούς «προϋπόθεση κατοχύρωσης» και «συνθήκη αγοράς» και προσθέτει ορισμούς για «όρο απόδοσης» και «όρο υπηρεσίας».

Δ.Π.Χ.Α. 3 «Συνενώσεις επιχειρήσεων»

Η τροποποίηση διευκρινίζει πως η υποχρέωση για ενδεχόμενο τίμημα το οποίο πληρεί τον ορισμό του χρηματοοικονομικού στοιχείου ταξινομείται ως στοιχείο καθαρής θέσης ή χρηματοοικονομική υποχρέωση βάση των ορισμών του ΔΛΠ 32 «Χρηματοοικονομικά μέσα: Παρουσίαση». Επίσης, διευκρινίζει πως οι μεταβολές στην εύλογη αξία του ενδεχόμενου τιμήματος, το οποίο δεν είναι στοιχείο της καθαρής θέσης, ανεξάρτητα εάν είναι χρηματοοικονομικό στοιχείο, αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα.

Δ.Π.Χ.Α. 8 «Λειτουργικοί τομείς»

Απαιτεί γνωστοποίηση σχετικά με τις κρίσεις που κάνει η Διοίκηση όταν εφαρμόζει τα κριτήρια συγκέντρωσης στους λειτουργικούς τομείς και αποσαφηνίζει ότι οι συμφωνίες των περιουσιακών

στοιχείων των τομέων απαιτούνται μόνο εάν πραγματοποιείται τακτική αναφορά των περιουσιακών στοιχείων του τομέα.

Δ.Π.Χ.Α. 13 «Επιμέτρηση εύλογης αξίας»

Διευκρινίζει ότι με την έκδοση του Δ.Π.Χ.Α. 13 και την τροποποίηση των Δ.Π.Χ.Α. 9 και Δ.Λ.Π. 39 δεν αναιρείται η δυνατότητα της επιμέτρησης των βραχυπρόθεσμων απαιτήσεων και υποχρεώσεων σε μη προεξοφλημένη βάση, εφόσον η επίπτωση της μη προεξόφλησης είναι ασήμαντη (τροποποιεί μόνο τη βάση για συμπεράσματα).

Δ.Λ.Π. 16 «Ενσώματα πάγια» και Δ.Λ.Π. 38 «Άυλα περιουσιακά στοιχεία»

Διευκρινίζει ότι η μικτή αξία των ενσώματων και άυλων περιουσιακών στοιχείων προσαρμόζεται κατά τρόπο που είναι συνεπής με την αναπροσαρμογή της λογιστικής αξίας.

Δ.Λ.Π. 24 «Γνωστοποιήσεις συνδεδεμένων μερών»

Διευκρινίζει πως μια οικονομική οντότητα που παρέχει υπηρεσίες βασικών διοικητικών στελεχών θεωρείται συνδεδεμένο μέρος και υπόκειται στις σχετικές γνωστοποιήσεις.

5.2 Πρότυπα και Διερμηνείες υποχρεωτικά για μεταγενέστερες περιόδους και δεν έχουν εφαρμοστεί νωρίτερα από την Εταιρεία

ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά μέσα»

Τον Ιούλιο του 2014 το ΣΔΛΠ (Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων) εξέδωσε την τελική έκδοση του ΔΠΧΑ 9. Η τελική έκδοση ενοποιεί τις προηγούμενες εκδόσεις του προτύπου και αντικαθιστά το ΔΛΠ 39. Εφαρμόζεται σε ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018.

Το ΔΠΧΑ 9 καθορίζει ένα μοντέλο ταξινόμησης και επιμέτρησης των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, εισάγει ένα μοντέλο απομείωσης της αξίας των περιουσιακών στοιχείων το οποίο βασίζεται στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες παρά στις πραγματοποιηθείσες πιστωτικές ζημίες και καθιερώνει μια προσέγγιση της λογιστικής αντιστάθμισης η οποία ενισχύει τις γνωστοποιήσεις αναφορικά με τις δραστηριότητες διαχείρισης κινδύνου.

Η Εταιρεία και ο Όμιλος βρίσκονται στη διαδικασία εκτίμησης της επίδρασης του ΔΠΧΑ 9 στις οικονομικές τους καταστάσεις.

ΔΠΧΑ 7 (Τροποποίηση) «Χρηματοπιστωτικά Μέσα: Γνωστοποιήσεις»

Εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2018. Η εφαρμογή νωρίτερα επιτρέπεται. Την 16.12.2011 και την 19.11.2013, το ΣΔΛΠ εξέδωσε την

τροποποίηση του ΔΠΧΑ 7 με την οποία προστέθηκαν στο πρότυπο γνωστοποιήσεις αναφορικά με τη μετάβαση στο ΔΠΧΑ 9. Η Εταιρία και ο Όμιλος βρίσκονται στη διαδικασία εκτίμησης της επίδρασης της τροποποίησης στις οικονομικές τους καταστάσεις.

ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες»

Στις 28 Μαΐου 2014 το ΣΔΛΠ εξέδωσε το ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες» το οποίο είναι υποχρεωτικής εφαρμογής σε ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018 και αποτελεί το νέο πρότυπο που αφορά στην αναγνώριση του εσόδου.

Το νέο πρότυπο περιλαμβάνει τις αρχές που πρέπει να εφαρμόσει μια οικονομική οντότητα για να προσδιορίσει την επιμέτρηση των εσόδων και τη χρονική στιγμή της αναγνώρισής τους. Επίσης, απαιτεί από τις οικονομικές οντότητες να παρέχουν στους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων πιο κατατοπιστικές σχετικές γνωστοποιήσεις. Το πρότυπο καθιερώνει ένα ενιαίο μοντέλο πέντε βημάτων, που πρέπει να εφαρμόζεται σε όλες τις συμβάσεις με τους πελάτες για την αναγνώριση του εσόδου. Η Εταιρία και ο Όμιλος βρίσκονται στη διαδικασία εκτίμησης της επίδρασης του νέου προτύπου στις οικονομικές τους καταστάσεις.

ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις»

Το ΔΠΧΑ 16 εκδόθηκε τον Ιανουάριο του 2016 και αντικαθιστά το ΔΛΠ 17. Εφαρμόζεται σε ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019. Σκοπός του προτύπου είναι να εξασφαλίσει ότι οι μισθωτές και οι εκμισθωτές παρέχουν χρήσιμη πληροφόρηση που παρουσιάζει εύλογα την ουσία των συναλλαγών που αφορούν μισθώσεις. Το ΔΠΧΑ 16 εισάγει ένα ενιαίο μοντέλο για το λογιστικό χειρισμό από την πλευρά του μισθωτή, το οποίο απαιτεί ο μισθωτής να αναγνωρίζει περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις για όλες τις συμβάσεις μισθώσεων με διάρκεια άνω των 12 μηνών, εκτός εάν το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο είναι μη σημαντικής αξίας. Σχετικά με το λογιστικό χειρισμό από την πλευρά του εκμισθωτή, το ΔΠΧΑ 16 ενσωματώνει ουσιαστικά τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 17. Επομένως, ο εκμισθωτής συνεχίζει να κατηγοριοποιεί τις συμβάσεις μισθώσεων σε λειτουργικές και χρηματοδοτικές μισθώσεις, και να ακολουθεί διαφορετικό λογιστικό χειρισμό για κάθε τύπο σύμβασης.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν έχει ακόμη υιοθετήσει το νέο πρότυπο. Η Εταιρεία και ο Όμιλος βρίσκονται στη διαδικασία εκτίμησης της επίδρασης του ΔΠΧΑ 16 στις οικονομικές τους καταστάσεις.

ΔΛΠ 7 (Τροποποίηση) «Κατάσταση Ταμειακών Ροών»

Εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2017. Η εφαρμογή νωρίτερα επιτρέπεται. Τον Ιανουάριο του 2016 το ΣΔΛΠ εξέδωσε τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 7 «Κατάσταση Ταμειακών Ροών» αναφορικά με βελτιώσεις στις γνωστοποιήσεις. Αυτές οι γνωστοποιήσεις απαιτούν οι εταιρίες να παρέχουν πληροφόρηση σχετικά με μεταβολές στις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις τους που προκύπτουν από χρηματοδοτικές δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων μεταβολών από ταμειακές ροές καθώς και μη ταμειακές μεταβολές (όπως κέρδη ή ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές). Ο Όμιλος και η Εταιρία θα εξετάσουν την επίδραση της τροποποίησης στις οικονομικές τους καταστάσεις. Η τροποποίηση δεν έχει υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΛΠ 12 «Φόροι Εισοδήματος» - Τροποποίηση

Η τροποποίηση εκδόθηκε τον Ιανουάριο του 2016 και εφαρμόζεται σε ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2017.

Η τροποποίηση διευκρινίζει το λογιστικό χειρισμό σχετικά με την αναγνώριση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων σε μη πραγματοποιηθείσες ζημιές που έχουν προκύψει από δάνεια που επιμετρώνται στην εύλογη αξία. Η τροποποίηση δεν έχει υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΠΧΑ 10 & ΔΛΠ 28 (Τροποποιήσεις) «Πώληση ή εισφορά περιουσιακών στοιχείων ανάμεσα σε επενδυτή και σε συγγενή του εταιρία ή κοινοπραξία»

Τον Σεπτέμβριο του 2014 το ΣΔΛΠ ανακοίνωσε πως οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2016. Τον Δεκέμβριο του 2015 ανακοινώθηκε πως αναβάλλεται επ' αόριστον η εφαρμογή. Η εφαρμογή νωρίτερα επιτρέπεται.

Τον Σεπτέμβριο του 2014, το ΣΔΛΠ εξέδωσε τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 10 «Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις» και ΔΛΠ 28 «Συμμετοχές σε Συγγενείς Επιχειρήσεις και Κοινοπραξίες». Οι τροποποιήσεις αφορούν μια αναγνωρισμένη ασυνέπεια μεταξύ των απαιτήσεων του ΔΠΧΑ 10 και εκείνων του ΔΛΠ 28 (2011), για την αντιμετώπιση της πώλησης ή της εισφοράς των περιουσιακών στοιχείων μεταξύ του επενδυτή και της συγγενούς ή της κοινοπραξίας. Η κύρια συνέπεια των τροποποιήσεων είναι ότι το συνολικό κέρδος ή η ζημία αναγνωρίζεται όταν η συναλλαγή περιλαμβάνει μια επιχειρηματική δραστηριότητα (όταν στεγάζεται ή όχι σε μια θυγατρική). Μερικό κέρδος ή ζημία αναγνωρίζεται όταν η συναλλαγή περιλαμβάνει στοιχεία ενεργητικού που δεν συνιστούν επιχειρηματική δραστηριότητα, ακόμη και αν τα στοιχεία αυτά στεγάζονται σε θυγατρική. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίδραση των τροποποιήσεων στις οικονομικές καταστάσεις του. Οι τροποποιήσεις αυτές δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΠΧΑ 2 (Τροποποιήσεις) «Ταξινόμηση και επιμέτρηση συναλλαγών που αφορούν παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών»

Εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2018. Η εφαρμογή νωρίτερα επιτρέπεται. Τον Ιούνιο του 2016 το ΣΔΛΠ εξέδωσε τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 2 «Παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών», διευκρινίζοντας πώς να λογιστικοποιηθούν συγκεκριμένα είδη συναλλαγών για παροχές που εξαρτώνται από την αξία μετοχών. Οι τροποποιήσεις παρέχουν τις απαιτήσεις για τη λογιστική μεταχείριση:

- α. των επιπτώσεων των συνθηκών κατοχύρωσης και της μη κατοχύρωσης για την επιμέτρηση των παροχών που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών και διακανονίζονται τοις μετρητοίς,
- β. των συναλλαγών για παροχές που εξαρτώνται από την αξία μετοχών με καθαρή δυνατότητα διακανονισμού για υποχρεώσεις από παρακρατούμενους φόρους, και
- γ. της τροποποίησης στους όρους και τις προϋποθέσεις μιας παροχής που εξαρτάται από την αξία των μετοχών, η οποία αλλάζει την ταξινόμηση της συναλλαγής από διακανονιζόμενη με μετρητά σε διακανονιζόμενη με συμμετοχικούς τίτλους.

Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίδραση των τροποποιήσεων στις οικονομικές καταστάσεις του. Οι τροποποιήσεις αυτές δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΠΧΑ 4 (Τροποποιήσεις) «Εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά μέσα στο ΔΠΧΑ 4 Ασφαλιστήρια συμβόλαια»

Εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2018. Οι τροποποιήσεις εισάγουν δύο προσεγγίσεις. Το τροποποιημένο πρότυπο θα :

1. παρέχει τη επιλογή σε όλες τις οντότητες που εκδίδουν ασφαλιστήρια συμβόλαια να αναγνωρίζουν στα λοιπά συνολικά εισοδήματα και όχι στην κατάσταση αποτελεσμάτων τις τυχόν αποκλίσεις που θα προκύψουν λόγω της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 πριν την έκδοση του νέου προτύπου για τα ασφαλιστήρια συμβόλαια, και
2. παρέχει στις οντότητες, οι δραστηριότητες των οποίων αφορούν κυρίως τον κλάδο των ασφαλίσεων, την επιλογή για προσωρινή απαλλαγή από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 έως το 2021. Οι οντότητες οι οποίες θα αναβάλουν την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9, θα συνεχίσουν να εφαρμόζουν το υπάρχον πρότυπο ΔΛΠ 39 για τα χρηματοοικονομικά μέσα.

Οι τροποποιήσεις αυτές δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΛΠ 40 (Τροποποιήσεις) «Μεταφορές επενδυτικών ακινήτων»

Εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2018. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι προκειμένου να μπορεί να πραγματοποιηθεί μεταφορά προς ή από τα επενδυτικά ακίνητα θα πρέπει να έχει πραγματοποιηθεί αλλαγή στη χρήση. Προκειμένου να θεωρηθεί ότι έχει επέλθει αλλαγή στην χρήση ενός ακινήτου, θα πρέπει να αξιολογηθεί κατά πόσο το ακίνητο πληροί τον ορισμό και η αλλαγή στη χρήση να μπορεί να τεκμηριωθεί. Οι τροποποιήσεις αυτές δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Π. 22 «Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα και προκαταβολές»

Εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2018. Η Διερμηνεία παρέχει καθοδήγηση σχετικά με το πώς προσδιορίζεται η ημερομηνία της συναλλαγής όταν εφαρμόζεται το πρότυπο που αφορά τις συναλλαγές σε ξένο νόμισμα, ΔΛΠ 21. Η Διερμηνεία έχει εφαρμογή όταν μια οντότητα είτε καταβάλει, είτε εισπράττει προκαταβολικά τίμημα για συμβάσεις που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα. Η Διερμηνεία δεν έχει υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

• Ετήσιες Βελτιώσεις Προτύπων Κύκλος 2014 – 2016

Εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2017. Οι τροποποιήσεις που παρατίθενται παρακάτω περιγράφουν τις βασικές αλλαγές σε δύο ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις αυτές δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΠΧΑ 12 «Γνωστοποίηση συμμετοχής σε άλλες οικονομικές οντότητες»

Η τροποποίηση παρέχει διευκρινίσεις σχετικά με το ότι η υποχρέωση για παροχή γνωστοποιήσεων του ΔΠΧΑ 12 έχει εφαρμογή σε συμμετοχές σε οντότητες που έχουν κατηγοριοποιηθεί ως διακρατούμενες προς πώληση, εκτός της υποχρέωσης για παροχή συνοπτικής χρηματοοικονομικής πληροφόρησης.

ΔΛΠ 28 «Συμμετοχές σε συγγενείς και κοινοπραξίες»

Η τροποποίηση παρέχει διευκρινίσεις ως προς το ότι όταν οι οργανισμοί διαχείρισης επενδύσεων κεφαλαίων, τα αμοιβαία κεφάλαια, και οντότητες με παρόμοιες δραστηριότητες εφαρμόζουν την επιλογή να επιμετρούν τις συμμετοχές σε συγγενείς ή κοινοπραξίες σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, αυτή η επιλογή θα πρέπει να γίνει ξεχωριστά για κάθε συγγενή ή κοινοπραξία κατά την αρχική αναγνώριση.

6. Πληροφόρηση κατά τομέα

Ένας λειτουργικός τομέας είναι συστατικό μέρος μίας οικονομικής οντότητας ο οποίος διεξάγει επιχειρηματικές δραστηριότητες από τις οποίες πραγματοποιούνται έσοδα και έξοδα. Τα λειτουργικά αποτελέσματά του εξετάζονται τακτικά από τη Διοίκηση του Ομίλου για τη λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων. Η πληροφόρηση που γνωστοποιείται είναι αυτή που χρησιμοποιεί η Διοίκηση εσωτερικά για την αξιολόγηση της απόδοσης των λειτουργικών τομέων και για την κατανομή πόρων. Η απόδοση των τομέων αξιολογείται με βάση τα αποτελέσματα προ φόρων.

Ο Όμιλος είναι οργανωμένος σε λειτουργικούς τομείς με βάση κυρίως τις υπηρεσίες που παρέχει, ως εξής:

- **Συμβουλευτικές υπηρεσίες**
- **Θερμοκοιτίδα επιχειρήσεων** που περιλαμβάνει τα έσοδα και έξοδα της Μητρικής από την παροχή υπηρεσιών στήριξης των θερμοκοιτιζόμενων επιχειρήσεων, την εταιρεία διαχείρισης και τις συμμετοχές που αποκτήθηκαν στα πλαίσια του προγράμματος «ΕΛΕΥΘΩ».
- **Υπηρεσίες πληροφορικής** που αποτελείται από τις εταιρίες του Ομίλου που ασχολούνται με το αντικείμενο αυτό.
- **Ευρυζωνικά δίκτυα επικοινωνίας** που αποτελείται από την εταιρεία του Ομίλου που αναπτύσσει, εγκαθιστά και εκμεταλλεύεται τηλεοπτικές εφαρμογές κατά προσωπική ζήτηση σε ξενοδοχεία και νοσοκομεία.
- **Δίκτυο επιχειρήσεων συμβούλων εξωτερικού.** Ο τομέας αυτός περιλαμβάνει τις επιχειρήσεις παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών που έχουν δημιουργηθεί στο εξωτερικό μέσω της θυγατρικής Εταιρείας συμμετοχών στο Λουξεμβούργο.
- **Λοιπές συμμετοχές.** Ο τομέας αυτός περιλαμβάνει συμμετοχές σε λοιπές επιχειρήσεις στις οποίες έχει επενδύσει η μητρική Εταιρεία και αφορούν κυρίως εταιρίες παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών στην Ελλάδα και στο Εξωτερικό.

Η πληροφόρηση κατά τομέα του Ομίλου για την τρέχουσα χρήση 01.01 – 31.12.2016 παρουσιάζεται παρακάτω:

	Συμβουλευτικές υπηρεσίες	Θερμοκοπίδα επιχειρήσεων	Υπηρεσίες πληροφορικής	Ευρυζωνικά δίκτυα επικοινωνίας	Δίκτυο επιχειρήσεων συμβούλων εξωτερικού	Λοιπές συμμετοχές	Σύνολο Τομέων	Προσαρμογές και Απαλοιφές	Ενοποιημένο σύνολο
Έσοδα									
Προς εξωτερικούς πελάτες	911.800,53	-	392.804,95	32.064,52	469.660,90	800.765,11	2.607.096,01		2.607.096,01
Ενδοεταιρικά	59.764,50	-	84.795,48	3.500,00	40.456,52	-	188.516,50	(188.516,50)	-
	971.565,03	-	477.600,43	35.564,52	510.117,42	800.765,11	2.795.612,51	(188.516,50)	2.607.096,01
Αποτελέσματα									
Άλλα έσοδα	127.924,38	77.745,75	112.087,79	2.311,74	1.357,00	4.196,64	325.623,30	-	325.623,30
Χρηματοοικονομικά Έξοδα	(221.050,19)	-	(19.084,56)	(13.678,18)	(15.891,09)	(572,84)	(270.276,86)	-	(270.276,86)
Χρηματοοικονομικά Έσοδα	2,84	-	38,22	-	3.894,85	35,49	3.971,40	-	3.971,40
Χρηματοοικονομικό κόστος (καθαρό)	(221.047,35)	-	(19.046,34)	(13.678,18)	(11.996,24)	(537,35)	(266.305,46)	-	(266.305,46)
Αποσβέσεις	(91.680,77)	(47.574,68)	(37.483,00)	(35.204,83)	(5.459,47)	(13.188,68)	(230.591,43)	-	(230.591,43)
Προβλέψεις απομείωσης Ουγατρικών & Συγγενών	-	-	-	-	-	(88.770,00)	(88.770,00)	-	(88.770,00)
Αποτελέσματα από συγγενείς επιχειρήσεις	(12.772,28)	(11.239,44)	-	-	-	(1.859,89)	(25.871,61)	-	(25.871,61)
Φόρος εισοδήματος	249.145,70	-	55.809,36	6.474,27	(691,00)	(5.322,03)	305.416,30	-	305.416,30
Κέρδη / (Ζημιές) προ φόρου	(2.786.945,63)	39.494,65	(221.809,27)	(93.531,54)	22.847,02	8.572,92	(3.031.371,85)	-	(3.031.371,85)
Σύνολο Ενεργητικού	4.436.635,56	1.928.785,85	1.109.876,80	111.283,81	685.634,81	963.596,48	9.235.813,31	-	9.235.813,31
Σύνολο Υποχρεώσεων	6.478.251,80	369.245,22	429.385,18	432.697,35	416.728,17	175.298,87	8.301.606,59	-	8.301.606,59
Λοιπές γνωστοποιήσεις									
Επενδύσεις σε συγγενείς	40.542,23	84.285,85	-	-	-	173.298,39	298.126,47	-	298.126,47
Προσθήκες ενσώματων και άυλων περιουσιακών στοιχείων	2.214,79	-	1.037,90	-	5.570,19	9.439,10	18.261,98	-	18.261,98

Οι αντίστοιχες πληροφορίες της συγκριτικής χρήσης 01.01 – 31.12.2015 παρουσιάζονται παρακάτω:

	Συμβουλευτικές υπηρεσίες	Θερμοκοπίδα επιχειρήσεων	Υπηρεσίες πληροφορικής	Ευρυζωνικά δίκτυα επικοινωνίας	Δίκτυο επιχειρήσεων συμβούλων εξωτερικού	Λοιπές συμμετοχές	Σύνολο Τομέων	Προσαρμογές και Απαλοιφές	Ενοποιημένο σύνολο
Έσοδα									
Προς εξωτερικούς πελάτες	2.511.080,86	-	1.287.783,61	-	330.371,67	804.699,23	4.933.935,37		4.933.935,37
Ενδοεταιρικά	20.855,00	-	118.984,22	14.227,64	61.675,84	28.586,66	244.329,36	(244.329,36)	-
	2.531.935,86	-	1.406.767,83	14.227,64	392.047,51	833.285,89	5.178.264,73	(244.329,36)	4.933.935,37
Αποτελέσματα									
Άλλα έσοδα	235.423,99	97.363,30	162.153,43	40.298,53	22.638,55	16.378,33	574.256,13	-	574.256,13
Χρηματοοικονομικά Έξοδα	(242.521,58)	-	(25.956,54)	(16.770,09)	(25.802,37)	(800,88)	(311.851,46)	-	(311.851,46)
Χρηματοοικονομικά Έσοδα	11,93	-	9,27	-	2.128,00	32,54	2.181,74	-	2.181,74
Χρηματοοικονομικό κόστος (καθαρό)	(242.509,65)	-	(25.947,27)	(16.770,09)	(23.674,37)	(768,34)	(309.669,72)	-	(309.669,72)
Αποσβέσεις	(103.654,15)	(53.049,11)	(35.796,16)	(64.309,41)	(6.672,49)	(14.723,48)	(278.204,80)	-	(278.204,80)
Προβλέψεις απομείωσης Ουγατρικών & Συγγενών	-	-	-	-	-	(5.621,29)	(5.621,29)	-	(5.621,29)
Αποτελέσματα από συγγενείς επιχειρήσεις	2.669,12	1.877,60	-	-	-	(18.795,69)	(14.248,97)	-	(14.248,97)
Φόρος εισοδήματος	(317.448,86)	-	(78.643,58)	(79.193,16)	(4.846,05)	(12.540,98)	(492.672,63)	-	(492.672,63)
Κέρδη / (Ζημίες) προ φόρου	(482.072,03)	46.191,79	238.567,59	(104.810,37)	(24.350,12)	16.798,48	(309.674,66)	-	(309.674,66)
Σύνολο Ενεργητικού	6.677.865,35	2.161.218,32	1.694.083,10	138.488,56	661.023,53	1.075.222,89	12.407.901,75	-	12.407.901,75
Σύνολο Υποχρεώσεων	6.834.550,92	374.307,74	809.903,51	457.824,37	416.832,80	214.480,46	9.107.899,80	-	9.107.899,80
Λοιπές γνωστοποιήσεις									
Επενδύσεις σε συγγενείς	53.258,89	95.718,32	-	-	-	281.333,57	430.310,78	-	430.310,78
Προσθήκες ενσώματων και άυλων περιουσιακών στοιχείων	22.840,01	-	36.516,12	-	1.243,42	-	60.599,55	-	60.599,55

Τα έσοδα μεταξύ τομέων απαλείφονται κατά την ενοποίηση και περιλαμβάνονται στη στήλη «προσαρμογές και οι απαλοιφές».

Γεωγραφική Πληροφόρηση:

Πωλήσεις προς εξωτερικούς πελάτες

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01- 31.12.2016	01.01- 31.12.2015	01.01- 31.12.2016	01.01- 31.12.2015
Πωλήσεις εσωτερικού	1.546.448,89	4.102.304,26	596.537,55	2.213.846,14
Πωλήσεις εξωτερικού	1.060.647,12	831.631,11	375.027,48	318.089,72
ΣΥΝΟΛΟ ΠΩΛΗΣΕΩΝ	2.607.096,01	4.933.935,37	971.565,03	2.531.935,86

Μη κυκλοφορούντα στοιχεία Ενεργητικού:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
	31.12.2016	31.12.2015
Εσωτερικού	4.829.240,38	6.385.433,64
Εξωτερικού	253.322,16	253.383,44
Σύνολο	5.082.562,54	6.638.817,08
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	15.868,23	11.729,88
Ενοποιημένο Σύνολο μη Κυκλοφορούντων Περιουσιακών Στοιχείων	5.098.430,77	6.650.546,96

Στα μη κυκλοφορούντα στοιχεία Ενεργητικού περιλαμβάνονται τα ενσώματα και άυλα περιουσιακά στοιχεία, οι επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις, τα χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση και οι λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις.

Στην τρέχουσα χρήση 1.1 – 31.12.2016 έσοδα της τάξεως των €296.316 προέρχονται από έναν εξωτερικό πελάτη, τα οποία αντιπροσωπεύουν 11,37% του συνόλου των εσόδων του Ομίλου προς εξωτερικούς πελάτες. Τα έσοδα αυτά αποδίδονται στο λειτουργικό τομέα των Συμβουλευτικών Υπηρεσιών.

Στην προηγούμενη χρήση 1.1 – 31.12.2015 δεν υπήρχε πελάτης οι πωλήσεις προς τον οποίο να αντιπροσωπεύουν 10% ή περισσότερο των συνολικών εσόδων προς εξωτερικούς πελάτες του Ομίλου.

7. Λοιπά Έσοδα

Τα Λοιπά Έσοδα που περιλαμβάνεται στις συνημμένες Οικονομικές Καταστάσεις αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01-31.12.2016	01.01-31.12.2015	01.01-31.12.2016	01.01-31.12.2015
Επιχορηγήσεις δαπανών	158.407,72	340.189,09	54.910,84	157.494,61
Έσοδα παρεπόμενων ασχολιών	12.059,61	21.150,74	42.396,69	28.601,25
Έσοδα ενοικίων	96.805,65	103.206,54	120.680,65	127.506,54
Έσοδα απόσβεσης επιχορηγήσεων	26.477,33	38.096,84	24.897,15	38.096,84
Αχρησιμοποίητες προβλέψεις	7.301,74	20.893,27	3.650,84	20.504,17
Κέρδη πώλησης παγίων	3.644,36	-	3.644,36	-
Λοιπά έσοδα	20.926,89	50.719,65	12.138,13	5.800,70
	325.623,30	574.256,13	262.318,66	378.004,11

8. Λοιπά Έξοδα

Τα Λοιπά Έξοδα που περιλαμβάνεται στις συνημμένες Οικονομικές Καταστάσεις αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01-31.12.2016	01.01-31.12.2015	01.01-31.12.2016	01.01-31.12.2015
Πρόστιμα και προσαυξήσεις	(33.431,34)	(61.894,64)	(30.542,03)	(55.850,19)
Διαγραφή απαιτήσεων	-	(415,44)	-	(415,44)
Ζημιές διαγραφής / εκποίησης άυλων και ενσώματων περιουσιακών στοιχείων	-	(30.023,17)	-	(23,17)
Ζημία επανεκτίμησης παγίων	(10.899,66)	-	(10.899,66)	-
Λοιποί φόροι	-	(4.156,00)	-	(1.746,05)
Πρόβλεψη επισφαλών λοιπών απαιτήσεων	(251.783,72)	(26.252,75)	(251.783,72)	(23.595,95)
Λοιπά έξοδα	(94.280,12)	(33.761,73)	(77.434,74)	(33.445,72)
	(390.394,84)	(156.503,73)	(370.660,15)	(115.076,52)

9. Αποσβέσεις

Οι αποσβέσεις που περιλαμβάνονται στις συνημμένες Οικονομικές Καταστάσεις αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01- 31.12.2016	01.01- 31.12.2015	01.01- 31.12.2016	01.01- 31.12.2015
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων (σημείωση 15)	162.401,09	172.635,17	129.249,26	141.103,63
Αποσβέσεις άυλων περιουσιακών στοιχείων (σημείωση 16)	68.190,34	105.569,63	10.006,19	15.599,64
	230.591,43	278.204,80	139.255,45	156.703,27

Οι παραπάνω αποσβέσεις μερίζονται στις λειτουργίες του Ομίλου και της Εταιρείας ως ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01- 31.12.2016	01.01- 31.12.2015	01.01- 31.12.2016	01.01- 31.12.2015
Κόστος πωλήσεων	67.479,10	71.548,73	30.027,52	33.540,01
Έξοδα διάθεσης	98.449,86	107.590,90	90.856,82	100.708,70
Έξοδα διοίκησης	64.662,47	99.065,17	18.371,11	22.454,56
	230.591,43	278.204,80	139.255,45	156.703,27

10. Κόστος μισθοδοσίας

Το κόστος μισθοδοσίας που περιλαμβάνεται στις συνημμένες Οικονομικές Καταστάσεις αναλύεται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	1.1-31.12.2016	1.1-31.12.2015	1.1-31.12.2016	1.1-31.12.2015
Μισθοί	1.059.770,06	1.222.413,13	427.936,12	615.771,75
Εργοδοτικές εισφορές	228.729,66	284.921,82	105.520,10	149.602,63
Παρεπόμενες παροχές	74.070,27	62.393,18	41.424,37	34.122,91
Πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού - Σημείωση 29	17.143,99	38.942,77	10.580,81	29.200,26
Σύνολο	1.379.713,98	1.608.670,90	585.461,40	828.697,55

Το κόστος μισθοδοσίας έχει επιβαρύνει την Κατάσταση Αποτελεσμάτων ως εξής:

	1.1-31.12.2016	1.1-31.12.2015	1.1-31.12.2016	1.1-31.12.2015
Κόστος πωλήσεων	1.026.539,86	1.214.408,63	397.905,76	567.212,35
Έξοδα Διοίκησης	121.435,69	136.456,82	71.170,49	103.538,39
Έξοδα Διάθεσης	228.576,33	251.331,14	114.243,23	153.014,71
Χρηματοοικονομικό κόστος	3.162,10	6.474,31	2.141,92	4.932,10
Σύνολο	1.379.713,98	1.608.670,90	585.461,40	828.697,55

Οι αμοιβές των ελεγκτών για τη χρήση 2016 ανήλθαν:

(α) Έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων: Όμιλος: 9.500 € και Εταιρεία: 7.000 €

(β) Φορολογικός έλεγχος: Όμιλος: 9.500 € και Εταιρεία: 7.000 €

Πέραν των ανωτέρω ελεγκτικών υπηρεσιών, δεν παρέχονται άλλες υπηρεσίες από τους ελεγκτές.

11. Χρηματοοικονομικό κόστος

Το χρηματοοικονομικό κόστος (καθαρό) που περιλαμβάνεται στις συνημμένες Οικονομικές Καταστάσεις αναλύεται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01-31.12.2016	01.01-31.12.2015	01.01-31.12.2016	01.01-31.12.2015
Πιστωτικοί τόκοι	3.971,40	2.181,74	2,84	11,93
Χρεωστικοί τόκοι	(173.675,52)	(194.807,05)	(140.509,49)	(146.073,50)
Προμήθειες και έξοδα τραπεζών	(46.059,16)	(62.367,52)	(31.018,70)	(43.313,40)
Χρηματοοικονομικό κόστος υποχρέωσης παροχών προσωπικού	(3.162,10)	(6.474,31)	(2.141,92)	(4.932,10)
Χρηματοοικονομικό κόστος χρηματοδοτικών μισθώσεων	(47.380,08)	(48.202,58)	(47.380,08)	(48.202,58)
ΣΥΝΟΛΑ	(266.305,46)	(309.669,72)	(221.047,35)	(242.509,65)

12. Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα

Τα λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα της **Εταιρίας** για την τρέχουσα χρήση 1.1.–31.12.2016, συνολικού ποσού (2.716,10) € αφορούν :

- Κέρδη πώλησης του συνόλου των μετοχών (10.392 κοινές ονομαστικές μετοχές) της «International Life AEAZ» ποσού 7,92 € (σημείωση 19).
- Ζημίες από την πώληση του συνόλου των μετοχών (78.700 ονομαστικές μετοχές) της συγγενούς εταιρίας «ΡΙΦΟΡΜ Πληροφοριακά Συστήματα – Ανώνυμος Εταιρία» ποσού (2.564,02) € (σημείωση 18).
- Ζημίες από την εκκαθάριση της Κοινοπραξίας «ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ – ΕΠΤΑ – ΕΚΕΤΑ», ποσού (160,00) € (σημείωση 18). Σημειώνεται, ότι η Κοινοπραξία ήταν ανενεργή και τα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις της ήταν μη σημαντικά.

Τα λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα του **Ομίλου** για την τρέχουσα χρήση 1.1.–31.12.2016, συνολικού ποσού 23.372,40 € αφορούν :

- Κέρδη πώλησης του συνόλου των μετοχών (10.392 κοινές ονομαστικές μετοχές) της «International Life AEAZ» ποσού 7,92 € (σημείωση 19).
- Κέρδη από την πώληση του συνόλου των μετοχών (78.700 ονομαστικές μετοχές) της συγγενούς εταιρίας «ΡΙΦΟΡΜ Πληροφοριακά Συστήματα – Ανώνυμος Εταιρία» ποσού 17.999,00 € (σημείωση 18).
- Κέρδη από την πώληση του συνόλου των μετοχών της συγγενούς εταιρίας «AVRUPA ILISKILERI DANISMANLIK A.S.» με έδρα την Τουρκία, ποσού 5.664,04 € (σημείωση 18).
- Ζημίες από την εκκαθάριση της Κοινοπραξίας «ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ – ΕΠΤΑ – ΕΚΕΤΑ», ποσού (298,56) € (σημείωση 18). Σημειώνεται, ότι η Κοινοπραξία ήταν ανενεργή και τα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις της ήταν μη σημαντικά.

Στην προηγούμενη χρήση 1.1.–31.12.2015 προέκυψε ζημία ύψους 1 € τόσο για τον Όμιλο όσο και για την Εταιρεία από την οριστική εκκαθάριση της συγγενούς εταιρείας ΕΞΠΕΡΤΙΜ Α.Ε. Επίσης, στην προηγούμενη χρήση οριστικοποιήθηκε η εκκαθάριση της συγγενούς εταιρείας Euroconsultants D.T.M. με έδρα το Μπαχρέιν από την οποία προέκυψαν ζημίες ποσού 33.307,57 € οι οποίες αφορούν συναλλαγματικές διαφορές μετατροπής οι οποίες περιλαμβάνονταν στο αποθεματικό συναλλαγματικών διαφορών μετατροπής Ισολογισμού και οι οποίες κατά την εκκαθάριση αναγνωρίστηκαν μέσω της Κατάστασης Αποτελεσμάτων (σημείωση 18).

13. Φόρος εισοδήματος

Ο φόρος εισοδήματος που αναγνωρίστηκε στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύεται ως ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Τρέχων φόρος εισοδήματος	(691,00)	(31.675,03)	-	-
Πρόβλεψη για ανέλεγκτες χρήσεις	-	-	-	-
Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος	306.107,30	(460.997,60)	249.145,70	(317.448,86)
	305.416,30	(492.672,63)	249.145,70	(317.448,86)

Στον πίνακα που ακολουθεί παρατίθεται συμφωνία μεταξύ του πραγματικού εξόδου φόρου και των κερδών προ φόρου πολλαπλασιαζόμενα με τον τρέχοντα συντελεστή φόρου εισοδήματος 29%:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01 - 31.12.2016	01.01 - 31.12.2015	01.01 - 31.12.2016	01.01 - 31.12.2015
Κέρδη προ φόρων	(3.031.371,85)	(309.674,66)	(2.843.863,72)	(818.956,94)
Συντελεστής φόρου	29%	29%	29%	29%
Αναμενόμενο έξοδο φόρου	(879.097,84)	(89.805,65)	(824.720,48)	(237.497,51)
Προσαρμογές για έξοδα που δεν εκπίπτουν για φορολογικούς σκοπούς	208.149,46	219.597,55	206.892,52	275.348,40
Προσαρμογές για έσοδα που δεν φορολογούνται	(36.055,46)	(30.867,98)	(12.357,09)	(11.961,29)
Λοιποί φόροι	691,00	4.846,05	-	-
Επίδραση από αλλαγή φορολογικών συντελεστών από 26% σε 29%	-	(25.609,91)	-	(16.977,71)
Επίδραση από θυγατρικές εξωτερικού που φορολογούνται με διαφορετικό συντελεστή	(1.326,06)	(6.450,92)	-	-
Διαγραφή φορολογικής απαίτησης μεταφερόμενων φορολογικών ζημιών	194.356,22	414.209,40	183.510,88	308.536,97
Φορολογική επίδραση ζημίας έτους για την οποία δεν αναγνωρίστηκε αναβαλλόμενος φόρος	221.674,50	7.741,09	197.528,47	-
Χρήση φορολογικών ζημιών για τις οποίες δεν είχε αναγνωρισθεί αναβαλλόμενη φορολογία	(13.808,12)	(987,00)	-	-
Πραγματικό έξοδο φόρου	(305.416,30)	492.672,63	(249.145,70)	317.448,86
Πραγματικός συντελεστής φόρου	10,08%	-159,09%	8,76%	-38,76%

Ο φόρος εισοδήματος της τρέχουσας χρήσης έχει υπολογισθεί χρησιμοποιώντας τον τρέχοντα συντελεστή φόρου, ο οποίος ανέρχεται σε 29%.

Κατά την προηγούμενη χρήση 2015, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 4, του άρθρου 1 του Ν. 4334/2015, ο συντελεστής φόρου εισοδήματος άλλαξε από 26% σε 29% με αναδρομική ισχύ από 1/1/2015. Κατά τον υπολογισμό του αναβαλλόμενου φόρου, την 31.12.2015, η μεταβολή του φορολογικού συντελεστή από 26% σε 29%, οδήγησε στην αύξηση της αναβαλλόμενης φορολογικής υποχρέωσης της Εταιρείας κατά €10.236,37 εκ των οποίων τα €16.977,71 αναγνωρίστηκαν ως έσοδο στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης και ποσό (€27.214,08) αναγνωρίστηκε στο Αποθεματικό εύλογης αξίας (μέσω των Λοιπών Συνολικών Εσόδων) μειώνοντας ισόποσα το αποθεματικό. Αντίστοιχα, στον Όμιλο αυξήθηκε η αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση κατά €1.604,17 εκ των οποίων τα €25.609,91 αναγνωρίστηκαν ως έσοδο στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης και ποσό (€27.214,08) αναγνωρίστηκε στο Αποθεματικό εύλογης αξίας (μέσω των Λοιπών Συνολικών Εσόδων) μειώνοντας ισόποσα το αποθεματικό (Σημείωση 25).

Η Εταιρεία κάνοντας χρήση των διατάξεων του Ν.3888/2010 περαίωσε τις εκκρεμείς φορολογικά χρήσεις 2005 έως 2009. Συγκεκριμένα, με το Νόμο 4002/18.08.2011 (Φ.Ε.Κ. Α'180/22.08.2011) άρθρο 18 §4, επεκτάθηκε το δικαίωμα υπαγωγής στις διατάξεις του Ν.3888/2010, περί φορολογικής περαίωσης των ανέλεγκτων χρήσεων, και στις εισηγμένες στο Χ.Α. εταιρίες με κύκλο εργασιών έως 40.000.000€. Με βάση τα παραπάνω η Διοίκηση της Εταιρείας προέβη σε χρήση των προβλέψεων του ως άνω νόμου για τις χρήσεις 2005 έως 2009, στις αρχές Φεβρουαρίου 2012 και πλήρωσε τον αναλογούντα φόρο.

Μετά τα παραπάνω, για την Εταιρεία παραμένουν ανέλεγκτες οι χρήσεις 2010 - 2012 ενώ δεν έχει αποδεχθεί τη διενέργεια φορολογικού ελέγχου από ορκωτό - ελεγκτή λογιστή για τις χρήσεις 2011 και 2012 σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 82 παρ. 5 του Ν.2238/1994. Το ποσό του προστίμου που αντιστοιχεί στη μη αποδοχή του φορολογικού ελέγχου της χρήσης 2011 έχει βεβαιωθεί σε προηγούμενη χρήση.

Για τις χρήσεις 2013 - 2015 η μητρική Εταιρεία καθώς και οι θυγατρικές εταιρείες «Βέλλουμ Σύμβουλοι Επιχειρήσεων Α.Ε.» και «Γνώμων Πληροφορικής Α.Ε.» είχαν υπαχθεί στον φορολογικό έλεγχο των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών που προβλέπεται από τις διατάξεις του Ν. 2238/1994 και Ν. 4172/2013 και έλαβαν Πιστοποιητικό Φορολογικής Συμμόρφωσης χωρίς να προκύψουν διαφορές.

Αναφορικά με τη χρήση 2016, η Εταιρεία καθώς και οι θυγατρικές εταιρείες «Βέλλουμ Σύμβουλοι Επιχειρήσεων Α.Ε.» και «Γνώμων Πληροφορικής Α.Ε.» έχουν υπαχθεί προαιρετικά στον φορολογικό έλεγχο των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών. Ο φορολογικός έλεγχος βρίσκεται σε εξέλιξη και το σχετικό φορολογικό πιστοποιητικό αναμένεται να χορηγηθεί μετά την έγκριση των Οικονομικών Καταστάσεων της χρήσης 2016. Αν μέχρι την ολοκλήρωση του φορολογικού ελέγχου προκύψουν πρόσθετες φορολογικές υποχρεώσεις, εκτιμάται ότι αυτές δεν θα έχουν ουσιώδη επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας.

Επίσης, η μητρική Εταιρεία βρίσκεται στη διαδικασία Τακτικού Φορολογικού Ελέγχου από τις φορολογικές αρχές για τις χρήσεις 2010 και 2011.

Αναφορικά με τις θυγατρικές εταιρείες, οι ανέλεγκτες χρήσεις παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

	Επωνυμία εταιρίας	Χώρα Έδρας	Ανέλεγκτες Χρήσεις	Σημ.
1	- ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ Α.Ε.	Ελλάδα	3	
2	- Ε.Ι. ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ Λ.Τ.Δ.	Κύπρος	0	(1)
3	- EUROCONSULTANTS INTERNATIONAL S.A.	Λουξεμβούργο	0	(1)
4	- FIRST ELEMENTS EUROCONSULTANTS Ltd	Κύπρος	0	(1)
5	- CHOICE XS Plc	Μεγάλη Βρετανία	0	(1)
6	- ICTV HELLAS - ΕΥΡΥΖΩΝΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ Α.Ε.	Ελλάδα	7	
7	- ΒΕΛΛΟΥΜ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Α.Ε.	Ελλάδα	3	
8	- EUROCONSULTANTS BULGARIA S.A. J.S.C.	Βουλγαρία	8	
9	- EUROCONSULTANTS D.O.O. SERAJEVO	Βοσνία- Ερζεγοβίνη	7	
10	- EUROCONSULTANTS HRVATSKA D.O.O.	Κροατία	6	
11	- ΓΝΩΜΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ Α.Ε.	Ελλάδα	3	
12	- GNOMON CYPRUS Ltd	Κύπρος	0	(1)
13	- Κ/Ε ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ-ΒΑΣ.ΣΥΣΜ Α.Ε. - Ε	Ελλάδα	7	

(1) Στις χώρες αυτές δεν υφίσταται η έννοια της ανέλεγκτης φορολογικά χρήσης.

Σε έναν μελλοντικό φορολογικό έλεγχο των σχετικών ανέλεγκτων χρήσεων είναι πιθανόν να επιβληθούν πρόσθετοι φόροι και προσαυξήσεις. Ο Όμιλος και η Εταιρεία θεωρούν ότι έχουν σχηματίσει επαρκείς προβλέψεις έναντι των πρόσθετων φόρων που πιθανόν να προκύψουν κατά τους μελλοντικούς φορολογικούς ελέγχους, βάσει των ευρημάτων των φορολογικών ελέγχων προηγούμενων ετών και προγενέστερων διερμηνειών των φορολογικών νόμων.

Το ποσό των προβλέψεων που έχει σχηματισθεί για πιθανούς πρόσθετους φόρους που θα προκύψουν από τον οριστικό φορολογικό έλεγχο των ανέλεγκτων χρήσεων ανέρχεται την 31^η Δεκεμβρίου 2016 σε 189.643,80 € για τον Όμιλο και σε 124.103,43 € για την Εταιρεία (31^η Δεκεμβρίου 2015: 189.643,80 € για τον Όμιλο και σε 124.103,43 € για την Εταιρεία) (σημείωση 30).

Αναβαλλόμενη φορολογία

Αναβαλλόμενοι φόροι εισοδήματος υπολογίζονται σε όλες τις προσωρινές φορολογικές διαφορές, χρησιμοποιώντας τον φορολογικό συντελεστή που θα ισχύει κατά τη χρήση που μία απαίτηση πραγματοποιείται ή μία υποχρέωση διακανονίζεται και λαμβάνοντας υπόψη τους φορολογικούς συντελεστές που έχουν θεσπιστεί μέχρι την ημερομηνία των Οικονομικών Καταστάσεων.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις συμψηφίζονται με τις αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις όταν υπάρχει ένα δυνάμενο να ασκηθεί νόμιμο δικαίωμα για συμψηφισμό και υπόκεινται και τα δύο στην ίδια φορολογική αρχή.

Στις συνημμένες Οικονομικές Καταστάσεις η αναβαλλόμενη φορολογία εμφανίζεται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση	15.868,23	11.729,88	3.718,60	-
Αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση	(33.242,84)	(468.691,37)	-	(380.641,73)
	(17.374,61)	(456.961,49)	3.718,60	(380.641,73)

Η Εταιρεία έχει αναγνωρίσει αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις για φορολογικές ζημιές, ύψους 197.528,47€ (31.12.15: 183.510,87€) ενώ αντίστοιχα ο Όμιλος έχει αναγνωρίσει 226.758,69€ (31.12.2015 : 194.356,22€), καθώς η Διοίκηση εκτιμά, με βάση το Επιχειρηματικό σχέδιο της Εταιρείας για τις χρήσεις 2017 – 2019, ότι θα υπάρξουν διαθέσιμα κέρδη έναντι των οποίων μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι ζημιές αυτές.

Κατά την τρέχουσα χρήση 2016 διαγράφηκε αναβαλλόμενη απαίτηση που είχε αναγνωρισθεί σε προηγούμενες χρήσεις για ποσό μεταφερόμενων ζημιών 632.796,11€ για την Εταιρεία και 670.193,83€ για τον Όμιλο καθώς η Διοίκηση δεν προβλέπει ότι θα υπάρχουν επαρκή μελλοντικά φορολογικά κέρδη για την ανάκτηση της απαίτησης από αναβαλλόμενους φόρους.

Οι φορολογικές αυτές ζημιές μπορούν να συμψηφιστούν έναντι μελλοντικών φορολογητέων κερδών ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ			ΕΤΑΙΡΕΙΑ		
	Σύνολο μεταφερόμενων ζημιών	Αναγνωρίστηκε αναβαλλόμενη απαίτηση	Δεν αναγνωρίστηκε αναβαλλόμενη απαίτηση	Σύνολο μεταφερόμενων ζημιών	Αναγνωρίστηκε αναβαλλόμενη απαίτηση	Δεν αναγνωρίστηκε αναβαλλόμενη απαίτηση
Έως το 2017	810.062,44	-	810.062,44	683.512,74	-	683.512,74
Έως το 2018	21.673,65	-	21.673,65	-	-	-
Έως το 2020	303.930,53	-	303.930,53	291.016,41	-	291.016,41
Έως το 2021	1.463.059,08	781.926,51	681.132,57	1.362.265,28	681.132,64	681.132,64
	2.598.725,70	781.926,51	1.816.799,19	2.336.794,43	681.132,64	1.655.661,79

Την 31^η Δεκεμβρίου 2016 δεν αναγνωρίστηκε αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση για σωρευμένες μεταφερόμενες φορολογικές ζημιές, συνολικού ύψους 1.655.661,79 € (31.12.2015 : 1.020.524,01€) για την Εταιρεία και 1.816.799,19 € (31.12.2015: 1.387.721,67€) για τον Όμιλο, καθώς η Διοίκηση δεν προβλέπει ότι θα υπάρχουν επαρκή μελλοντικά φορολογικά κέρδη για την ανάκτηση της απαίτησης από αναβαλλόμενους φόρους.

Η κίνηση της αναβαλλόμενης φορολογίας του Ομίλου αναλύεται στον παρακάτω πίνακα:

Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση / (υποχρέωση)	Άυλα περιουσιακά στοιχεία	Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	Χρηματοδοτική υποχρέωση	Επιχορηγήσεις επενδύσεων παγίων	Πρόβλεψη επισφαλών απαιτήσεων	Πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού	Επιμέτρηση ΧΣΔΠ	Φορολογικές ζημιές	Δεδουλευμένα έργα	Δεδουλευμένες δαπάνες	Λοιπά	Σύνολο
Υπόλοιπο την 1^η Ιανουαρίου 2015	(30.471,67)	(818.209,80)	420.481,74	15.556,37	35.920,37	67.332,80	(30.464,06)	471.694,32	(391.072,96)	235.607,59	22.124,68	(1.500,62)
(Χρεώσεις) / Πιστώσεις στα Αποτελέσματα	20.165,66	(66.760,36)	43.493,31	2.377,68	2.275,35	1.356,45	-	(277.338,10)	(52.500,52)	(124.344,39)	(9.722,68)	(460.997,60)
(Χρεώσεις) / Πιστώσεις στα Λοιπά Συνολικά έσοδα	-	-	-	-	-	(26.947,15)	-	-	-	-	-	(26.947,15)
(Χρεώσεις) στο Αποθεματικό εύλογης αξίας - Επιμέτρηση ΧΣΔΠ	-	-	-	-	-	-	(8.252,08)	-	-	-	-	(8.252,08)
Πιστώσεις στο Αποθεματικό εύλογης αξίας - Απομείωση αξίας Κτιρίων και Οικοπέδων	-	67.950,04	-	-	-	-	-	-	-	-	-	67.950,04
(Χρεώσεις) στο Αποθεματικό εύλογης αξίας - Μεταβολή φορολογικού συντελεστή από 26% σε 29%	-	(23.698,99)	-	-	-	-	(3.515,09)	-	-	-	-	(27.214,08)
Υπόλοιπο την 31^η Δεκεμβρίου 2015	(10.306,01)	(840.719,11)	463.975,05	17.934,05	38.195,72	41.742,10	(42.231,23)	194.356,22	(443.573,48)	111.263,20	12.402,00	(456.961,49)
Υπόλοιπο την 1^η Ιανουαρίου 2016	(10.306,01)	(840.719,11)	463.975,05	17.934,05	38.195,72	41.742,10	(42.231,23)	194.356,22	(443.573,48)	111.263,20	12.402,00	(456.961,49)
(Χρεώσεις) / Πιστώσεις στα Αποτελέσματα	10.886,78	10.094,08	-	1.465,31	16.759,60	4.691,48	157.760,36	32.402,47	12.407,56	60.077,28	(437,62)	306.107,30
(Χρεώσεις) / Πιστώσεις στα Λοιπά Συνολικά έσοδα	-	-	-	-	-	(6.177,44)	-	-	-	-	-	(6.177,44)
(Χρεώσεις) στο Αποθεματικό εύλογης αξίας - Επιμέτρηση ΧΣΔΠ	-	-	-	-	-	-	42.231,24	-	-	-	-	42.231,24
Πιστώσεις στο Αποθεματικό εύλογης αξίας - Απομείωση αξίας Κτιρίων και Οικοπέδων	-	97.425,78	-	-	-	-	-	-	-	-	-	97.425,78
Υπόλοιπο την 31^η Δεκεμβρίου 2016	580,77	(733.199,25)	463.975,05	19.399,36	54.955,32	40.256,14	157.760,37	226.758,69	(431.165,92)	171.340,48	11.964,38	(17.374,61)

Η κίνηση της αναβαλλόμενης φορολογίας της Εταιρείας αναλύεται στον παρακάτω πίνακα:

Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση / (υποχρέωση)	Άυλα περιουσιακά στοιχεία	Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	Χρηματοδοτική υποχρέωση	Επιχορηγήσεις επενδύσεων παγίων	Πρόβλεψη επισφαλών απαιτήσεων	Πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού	Επιμέτρηση ΧΣΔΠ	Φορολογικές ζημιές	Δεδουλευμένα έργα	Δεδουλευμένες δαπάνες	Λοιπά	Σύνολο
Υπόλοιπο την 1^η Ιανουαρίου 2015	1.843,93	(813.775,27)	420.481,74	15.556,37	19.088,86	51.293,80	(30.464,07)	365.476,01	(231.547,57)	112.904,63	12.828,58	(76.312,99)
(Χρεώσεις) / Πιστώσεις στα Αποτελέσματα	13,99	(58.027,59)	43.493,31	2.377,68	(3.371,99)	(3.319,54)	-	(181.965,14)	(59.089,66)	(57.133,34)	(426,58)	(317.448,86)
(Χρεώσεις) / Πιστώσεις στα Λοιπά Συνολικά έσοδα	-	-	-	-	-	(19.363,76)	-	-	-	-	-	(19.363,76)
(Χρεώσεις) στο Αποθεματικό εύλογης αξίας - Επιμέτρηση ΧΣΔΠ	-	-	-	-	-	-	(8.252,08)	-	-	-	-	(8.252,08)
Πιστώσεις στο Αποθεματικό εύλογης αξίας - Απομείωση αξίας Κτιρίων και Οικοπέδων	-	67.950,04	-	-	-	-	-	-	-	-	-	67.950,04
(Χρεώσεις) στο Αποθεματικό εύλογης αξίας - Μεταβολή φορολογικού συντελεστή από 26% σε 29%	-	(23.698,99)	-	-	-	-	(3.515,09)	-	-	-	-	(27.214,08)
Υπόλοιπο την 31^η Δεκεμβρίου 2015	1.857,92	(827.551,81)	463.975,05	17.934,05	15.716,87	28.610,50	(42.231,24)	183.510,87	(290.637,23)	55.771,29	12.402,00	(380.641,73)
Υπόλοιπο την 1^η Ιανουαρίου 2016	1.857,92	(827.551,81)	463.975,05	17.934,05	15.716,87	28.610,50	(42.231,24)	183.510,87	(290.637,23)	55.771,29	12.402,00	(380.641,73)
(Χρεώσεις) / Πιστώσεις στα Αποτελέσματα	(375,98)	11.809,86	-	1.465,31	17.408,92	2.788,16	157.760,36	14.017,60	(32.102,19)	76.373,66	-	249.145,70
(Χρεώσεις) / Πιστώσεις στα Λοιπά Συνολικά έσοδα	-	-	-	-	-	(4.442,39)	-	-	-	-	-	(4.442,39)
(Χρεώσεις) στο Αποθεματικό εύλογης αξίας - Επιμέτρηση ΧΣΔΠ	-	-	-	-	-	-	42.231,24	-	-	-	-	42.231,24
Πιστώσεις στο Αποθεματικό εύλογης αξίας - Απομείωση αξίας Κτιρίων και Οικοπέδων	-	97.425,78	-	-	-	-	-	-	-	-	-	97.425,78
(Χρεώσεις) στο Αποθεματικό εύλογης αξίας - Μεταβολή φορολογικού συντελεστή από 26% σε 29%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Υπόλοιπο την 31^η Δεκεμβρίου 2016	1.481,94	(718.316,17)	463.975,05	19.399,36	33.125,79	26.956,27	157.760,36	197.528,47	(322.739,42)	132.144,95	12.402,00	3.718,60

14. Κέρδη / (Ζημίες) ανά μετοχή

Τα βασικά κέρδη / (ζημίες) ανά μετοχή υπολογίζονται με διαίρεση του κέρδους ή της ζημίας, μετά από φόρους και μη ελέγχουσες συμμετοχές, που αναλογεί στους κατόχους κοινών μετοχών της Μητρικής Εταιρείας με τον μέσο σταθμισμένο αριθμό κοινών μετοχών που είναι σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια της χρήσης. Ο συνολικός αριθμός των κοινών μετοχών της Εταιρείας ανέρχεται σε 8.623.225 μετοχές.

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01-31.12.2016	01.01-31.12.2015	01.01-31.12.2016	01.01-31.12.2015
Καθαρή (ζημία)αποδιδόμενη στους μετόχους της Μητρικής	(2.613.084,45)	(879.569,35)	(2.594.718,02)	(1.136.405,80)
Σταθμισμένος μέσος αριθμός μετοχών	8.308.827	7.959.900	8.308.827	7.959.900
(Ζημία) ανά μετοχή	(0,3145)	(0,1105)	(0,3123)	(0,1428)

Η Εταιρεία έχει θεσπίσει πρόγραμμα διάθεσης μετοχών προς τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και το προσωπικό της καθώς και των συνδεδεμένων με αυτή εταιριών – Σημείωση 24. Η μέση τιμή της μετοχής από την ημερομηνία διάθεσης των δικαιωμάτων μέχρι και την ημερομηνία αναφορά ήταν 0,904€ και ήταν χαμηλότερη της τιμής εξάσκησης των δικαιωμάτων προαίρεσης 0,938€. Συνεπώς, τα δικαιώματα προαίρεσης δεν έχουν μειωτική επίδραση στα κέρδη ανά μετοχή της Εταιρείας.

15. Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία

Τα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία του **Ομίλου** αναλύονται ως ακολούθως:

	Κίνηση 1.1. - 31.12.2016				
	Οικόπεδα	Κτίρια	Μεταφορικά μέσα	Λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο
Αξίες κτήσης					
Υπόλοιπο έναρξης - 01.01.2016	606.950,00	3.666.572,66	125.405,88	1.324.224,41	5.723.152,95
Προσθήκες	-	-	9.439,10	8.822,88	18.261,98
Επανεκτίμηση αξίας ακινήτων σε Αποτελέσματα	(10.899,66)	-	-	-	(10.899,66)
Επανεκτίμηση αξίας ακινήτων σε Λοιπά Συνολικά Έσοδα	(248.605,34)	(182.495,00)	-	-	(431.100,34)
Μειώσεις	-	-	-	(1.008,64)	(1.008,64)
Υπόλοιπο την 31.12.2016	347.445,00	3.484.077,66	134.844,98	1.332.038,65	5.298.406,29
Αποσβέσεις					
Υπόλοιπο έναρξης - 01.01.2016	-	93.139,04	28.202,49	1.085.998,13	1.207.339,66
Αποσβέσεις χρήσης	-	109.401,68	14.365,54	38.633,87	162.401,09
Επανεκτίμηση αξίας ακινήτων σε Λοιπά Συνολικά Έσοδα	-	(95.149,36)	-	-	(95.149,36)
Αποσβέσεις μειώσεων	-	-	-	(741,72)	(741,72)
Σύνολο αποσβέσεων 31.12.2016	-	107.391,36	42.568,03	1.123.890,28	1.273.849,67
Αναπόσβεστη αξία την 31.12.2016	347.445,00	3.376.686,30	92.276,95	208.148,37	4.024.556,62

Κίνηση 1.1. - 31.12.2015					
	Οικόπεδα	Κτίρια	Μεταφορικά μέσα	Λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο
Αξίες κτήσης					
Υπόλοιπο έναρξης - 01.01.2015	620.436,00	4.104.884,50	106.525,87	1.379.093,57	6.210.939,94
Προσθήκες	-	-	22.840,01	30.411,70	53.251,71
Επανεκτίμηση Αξίας Ακινήτων	(13.486,00)	(405.514,00)	-	-	(419.000,00)
Μειώσεις	-	(32.797,84)	(3.960,00)	(85.280,86)	(122.038,70)
Υπόλοιπο την 31.12.2015	606.950,00	3.666.572,66	125.405,88	1.324.224,41	5.723.152,95
Αποσβέσεις					
Υπόλοιπο έναρξης - 01.01.2015	-	190.252,69	19.289,52	1.131.867,30	1.341.409,51
Αποσβέσεις χρήσης	-	120.350,52	12.872,96	39.411,69	172.635,17
Επανεκτίμηση Αξίας Ακινήτων	-	(184.689,50)	-	-	(184.689,50)
Αποσβέσεις μειώσεων	-	(32.774,67)	(3.959,99)	(85.280,86)	(122.015,52)
Σύνολο αποσβέσεων 31.12.2015	-	93.139,04	28.202,49	1.085.998,13	1.207.339,66
Αναπόσβεστη αξία την 31.12.2015	606.950,00	3.573.433,62	97.203,39	238.226,28	4.515.813,29

Τα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία της **Εταιρείας** αναλύονται ως ακολούθως:

Κίνηση 1.1. - 31.12.2016					
	Οικόπεδα	Κτίρια	Μεταφορικά μέσα	Λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο
Αξίες κτήσης					
Υπόλοιπο έναρξης - 01.01.2016	606.950,00	3.524.050,00	98.171,36	1.077.129,27	5.306.300,63
Προσθήκες	-	-	-	2.214,79	2.214,79
Μειώσεις	-	-	-	(1.008,64)	(1.008,64)
Επανεκτίμηση αξίας ακινήτων σε Αποτελέσματα	(10.899,66)	-	-	-	(10.899,66)
Επανεκτίμηση αξίας ακινήτων σε Λοιπά Συνολικά Έσοδα	(248.605,34)	(182.495,00)	-	-	(431.100,34)
Υπόλοιπο την 31.12.2016	347.445,00	3.341.555,00	98.171,36	1.078.335,42	4.865.506,78
Αποσβέσεις					
Υπόλοιπο έναρξης - 01.01.2016	-	-	20.555,27	903.335,96	923.891,23
Αποσβέσεις χρήσης	-	95.149,36	10.776,84	23.323,06	129.249,26
Αποσβέσεις μειώσεων	-	-	-	(741,72)	(741,72)
Επανεκτίμηση αξίας ακινήτων σε Λοιπά Συνολικά Έσοδα	-	(95.149,36)	-	-	(95.149,36)
Σύνολο αποσβέσεων 31.12.2016	-	-	31.332,11	925.917,30	957.249,41
Αναπόσβεστη αξία την 31.12.2016	347.445,00	3.341.555,00	66.839,25	152.418,12	3.908.257,37

Κίνηση 1.1. - 31.12.2015					
	Οικόπεδα	Κτίρια	Μεταφορικά μέσα	Λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο
Αξίες κτήσης					
Υπόλοιπο έναρξης - 01.01.2015	620.436,00	3.962.361,84	75.331,35	1.077.129,27	5.735.258,46
Προσθήκες	-		22.840,01	-	22.840,01
Μειώσεις	-	(32.797,84)	-	-	(32.797,84)
Επανεκτίμηση Αξίας Ακινήτων	(13.486,00)	(405.514,00)	-	-	(419.000,00)
Υπόλοιπο την 31.12.2015	606.950,00	3.524.050,00	98.171,36	1.077.129,27	5.306.300,63
Αποσβέσεις					
Υπόλοιπο έναρξης - 01.01.2015	-	111.365,95	10.405,76	878.480,06	1.000.251,77
Αποσβέσεις χρήσης	-	106.098,22	10.149,51	24.855,90	141.103,63
Αποσβέσεις μειώσεων	-	(32.774,67)	-	-	(32.774,67)
Επανεκτίμηση Αξίας Ακινήτων	-	(184.689,50)	-	-	(184.689,50)
Σύνολο αποσβέσεων 31.12.2015	-	-	20.555,27	903.335,96	923.891,23
Αναπόσβεστη αξία την 31.12.2015	606.950,00	3.524.050,00	77.616,09	173.793,31	4.382.409,40

Στις ενσώματες ακινητοποιήσεις της Εταιρείας και του Ομίλου συμπεριλαμβάνονται μισθωμένα, με χρηματοδοτική μίσθωση, ενσώματα περιουσιακά στοιχεία (κτίριο και αναλογία του οικοπέδου). Η αναπόσβεστη αξία του κτιρίου κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2016 ανέρχεται σε 1.670.777,50€ (31.12.2015 : 1.762.025€) και του οικοπέδου σε 173.722,50€ (31.12.2015: 303.475€).

Η Εταιρεία αποτιμά τα οικόπεδα και κτίρια στην εύλογη αξία τους. Η Εταιρεία προσέλαβε ανεξάρτητους εξειδικευμένους εκτιμητές για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2016. Η εύλογη αξία των οικοπέδων και κτιρίων προσδιορίστηκε με τη μέθοδο των συγκριτικών στοιχείων χρησιμοποιώντας στοιχεία αντίστοιχων συναλλαγών, προσαρμοσμένων στις ιδιαιτερότητες των οικοπέδων και κτιρίων της Εταιρείας και τη μέθοδο του εισοδήματος. Δεν υπάρχει μεταβολή της μεθόδου εκτίμησης σε σχέση με την προηγούμενη χρήση.

Σύμφωνα με την εκτίμηση η εύλογη αξία των οικοπέδων ανέρχεται σε 347.445€ (31.12.2015: 606.950€) και των κτιρίων σε 3.341.555€ (31.12.2015: 3.524.050€). Οι ζημίες από την επιμέτρηση σε εύλογη αξία ανήλθαν σε 346.850,64€ (31.12.2015: 234.310,50€) εκ των οποίων 87.345,64€ (31.12.2015: 220.824,50€) αφορούν τα κτίρια και 259.505€ (31.12.2015: 13.486,00€) αφορούν τα οικόπεδα. Μέρος της ζημίας ύψους 335.950,98€, μετά από αναβαλλόμενη φορολογία ύψους 97.425,78€, χρεώθηκε στο Αποθεματικό εύλογης αξίας (μέσω των Λοιπών Συνολικών Εσόδων) – Σημείωση 25 ενώ το υπόλοιπο, ύψους 10.899,66€, χρεώθηκε απευθείας στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων. Αντίστοιχα, κατά την προηγούμενη χρήση 1.1 – 31.12.2015, το σύνολο της ζημίας 234.310,50€, μετά από αναβαλλόμενη φορολογία ύψους 67.950,04€, χρεώθηκε στο Αποθεματικό εύλογης αξίας (μέσω των Λοιπών Συνολικών Εσόδων) – Σημείωση 25.

Σημειώνεται, ότι οι συσσωρευμένες αποσβέσεις των κτιρίων μηδενίστηκαν και η καθαρή λογιστική αξία τους επαναπροσδιορίστηκε στην εύλογη αξία.

Η επιμέτρηση της εύλογης αξίας του οικοπέδου και των κτιρίων εντάσσεται στο Επίπεδο 2 της ιεραρχίας εύλογης αξίας καθώς προσδιορίζεται με τη χρήση παρατηρήσιμων δεδομένων της αγοράς.

Δεν υπάρχουν πάγια σε αδράνια καθώς και πάγια που αποσύρθηκαν από την εκμετάλλευση.

Επί των ακινήτων της Εταιρείας έχουν εγγραφεί προσημειώσεις υποθήκης, συνολικού ύψους 1.230.000€ (31.12.2015 : 1.230.000€), για εξασφάλιση τραπεζικών δανείων.

Κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2016 η Εταιρεία και ο Όμιλος δεν είχαν δεσμεύσεις για αγορά ενσώματων ακινητοποιήσεων.

16. Άυλα περιουσιακά στοιχεία

Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία του **Ομίλου** αναλύονται ως ακολούθως:

Κίνηση 1.1. - 31.12.2016				
	Υπεραξία	Λογισμικά Προγράμματα	Έξοδα Ανάπτυξης	Σύνολο
Αξίες κτήσης				
Υπόλοιπο έναρξης - 01.01.2016	556.745,01	1.251.294,26	274.348,70	2.082.387,97
Μειώσεις	-	-	(274.348,70)	(274.348,70)
Υπόλοιπο την 31.12.2016	556.745,01	1.251.294,26	-	1.808.039,27
Αποσβέσεις				
Υπόλοιπο έναρξης - 01.01.2016	-	1.198.616,90	239.143,85	1.437.760,75
Αποσβέσεις χρήσης	-	32.985,49	35.204,85	68.190,34
Αποσβέσεις μειώσεων	-	-	(274.348,70)	(274.348,70)
Σύνολο αποσβέσεων 31.12.2016	-	1.231.602,39	-	1.231.602,39
Αναπόσβεστη αξία την 31.12.2016	556.745,01	19.691,87	-	576.436,88

Κίνηση 1.1. - 31.12.2015				
	Υπεραξία	Λογισμικά Προγράμματα	Έξοδα Ανάπτυξης	Σύνολο
Αξίες κτήσης				
Υπόλοιπο έναρξης - 01.01.2015	556.745,01	1.329.017,80	640.713,05	2.526.475,86
Προσθήκες	-	7.347,84	-	7.347,84
Μειώσεις	-	(85.071,38)	(366.364,35)	(451.435,73)
Υπόλοιπο την 31.12.2015	556.745,01	1.251.294,26	274.348,70	2.082.387,97
Αποσβέσεις				
Υπόλοιπο έναρξης - 01.01.2015	-	1.242.189,91	511.436,94	1.753.626,85
Αποσβέσεις χρήσης	-	41.498,37	64.071,26	105.569,63
Αποσβέσεις μειώσεων	-	(85.071,38)	(336.364,35)	(421.435,73)
Σύνολο αποσβέσεων 31.12.2015	-	1.198.616,90	239.143,85	1.437.760,75
Αναπόσβεστη αξία την 31.12.2015	556.745,01	52.677,36	35.204,85	644.627,22

Στα άυλα περιουσιακά στοιχεία του Ομίλου περιλαμβάνεται υπεραξία συνολικής αξίας 556.745,01€ εκ της οποίας το μεγαλύτερο μέρος, ήτοι 474.083,83€, αφορά υπεραξία που προέκυψε από την 1^η πλήρη ενοποίηση της Εταιρείας Βέλλουμ Α.Ε.

Τα έξοδα ανάπτυξης αφορούν άυλο περιουσιακό στοιχείο της θυγατρικής εταιρείας ICTV. Συγκεκριμένα, πρόκειται για την πλατφόρμα διαχείρισης «Pay TV», η οποία χρησιμοποιείται ευρέως σε ξενοδοχεία και νοσοκομεία. Η ανάπτυξη της πλατφόρμας αυτής και τα αντίστοιχα κόστη προέκυψαν ως εξής:

- Από αγορά «πυρήνα» πλατφόρμας / εφαρμογής από προμηθευτή ποσού 250.000 € κατά το έτος 2006.
- Από κεφαλαιοποίηση εξόδων ανάπτυξης (κυρίως αμοιβές τρίτων – προγραμματιστών και κατά μικρότερο μέρος αμοιβές μισθοδοσίας προσωπικού), ύψους 390.713,05 € κατά τα έτη 2007 – 2009.

Τα ανωτέρω έξοδα κεφαλαιοποιήθηκαν κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 57 του ΔΛΠ 38. Η μέθοδος απόσβεσης που χρησιμοποιήθηκε είναι η σταθερή μέθοδος και η διάρκεια ωφέλιμης ζωής τα 10 έτη, καθώς η Διοίκηση της Εταιρείας εκτίμησε ότι με τις προσθήκες και αναβαθμίσεις θα μπορούσε να επιτύχει την ανωτέρω αναφερόμενη ωφέλιμη (εμπορικά) ζωή.

Κατά τη διάρκεια της τρέχουσας χρήσης αποσβέστηκε πλήρως το κόστος των εξόδων ανάπτυξης.

Δεν υπήρξαν ενδείξεις απομείωσης των λοιπών άυλων περιουσιακών στοιχείων που υπόκεινται σε απόσβεση ενώ από τον έλεγχο απομείωσης της υπεραξίας που διενεργήθηκε δεν προέκυψε απομείωση της αξίας της.

Το ανακτήσιμο ποσό της υπεραξίας που αφορά την εταιρεία Βέλλουμ Α.Ε., έχει προσδιορισθεί βάσει του υπολογισμού των καθαρών προεξοφλημένων ταμειακών χρηματορρών που αναμένεται να προκύψουν από τη δραστηριότητά της («value in use»).

Οι βασικές υποθέσεις που χρησιμοποιήθηκαν στον υπολογισμό της αξίας χρήσεως έχουν ως εξής:

WACC : Το μέσο σταθμισμένο κόστος κεφαλαίου (WACC) το οποίο χρησιμοποιήθηκε είναι 13,00%.

EBITDA : Τα προϋπολογιστικά ποσά του “EBITDA” υπολογίστηκαν βάση 5ετούς επιχειρηματικού σχεδίου εγκεκριμένου από τη Διοίκηση της Εταιρείας (ακολουθώντας παραδοχές συμβατές με την προσέγγιση «value in use»), τα οποία αντανακλούν προηγούμενη εμπειρία, προβλέψεις κλαδικών μελετών και λοιπές διαθέσιμες πληροφορίες από εσωτερικές και εξωτερικές πηγές.

Ρυθμός ανάπτυξης : Ο ρυθμός ανάπτυξης που χρησιμοποιήθηκε στο 5ετές επιχειρηματικό σχέδιο βασίζεται σε λογικές και βάσιμες παραδοχές, που αντιπροσωπεύουν την καλύτερη δυνατή εκτίμηση της Διοίκησης. Ο ρυθμός ανάπτυξης πέραν της 5ετίας είναι μηδενικός.

Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία της **Εταιρείας** αναλύονται ως ακολούθως:

Κίνηση 1.1. - 31.12.2016	
	Λογισμικά Προγράμματα
Αξίες κτήσης	
Υπόλοιπο έναρξης - 01.01.2016	1.005.210,10
Υπόλοιπο την 31.12.2016	1.005.210,10
Αποσβέσεις	
Υπόλοιπο έναρξης - 01.01.2016	982.098,18
Αποσβέσεις χρήσης	10.006,19
Σύνολο αποσβέσεων 31.12.2016	992.104,37
Αναπόσβεστη αξία την 31.12.2016	13.105,73

Κίνηση 1.1. - 31.12.2015	
	Λογισμικά Προγράμματα
Αξίες κτήσης	
Υπόλοιπο έναρξης - 01.01.2015	1.005.210,10
Υπόλοιπο την 31.12.2015	1.005.210,10
Αποσβέσεις	
Υπόλοιπο έναρξης - 01.01.2015	966.498,54
Αποσβέσεις χρήσης	15.599,64
Σύνολο αποσβέσεων 31.12.2015	982.098,18
Αναπόσβεστη αξία την 31.12.2015	23.111,92

17. Επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρείες

Οι επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρείες την 31^η Δεκεμβρίου 2016 παρουσιάζονται παρακάτω:

	Επωνυμία εταιρίας	Χώρα δραστηριοποίησης	Άμεσο ποσοστό συμμετοχής	Έμμεσο ποσοστό συμμετοχής	Συνολικό ποσοστό ελέγχου	Πραγματικό ποσοστό συμμετοχής μητρικής	Μέθοδος Ενοποίησης
1.	ChoiceXS Plc	Μεγάλη Βρετανία	73,64%	0,00%	73,64%	73,64%	Πλήρης ενοποίηση
2.	ICTV Hellas -Ευρυζωνικά Δίκτυα Επικοινωνίας Α.Ε.	Ελλάδα	19,58%	59,22%	78,80%	78,80%	Πλήρης ενοποίηση
3.	EUROCONSULTANS INTERNATIONAL S.A.	Λουξεμβούργο	100,00%	0,00%	100,00%	100,00%	Πλήρης ενοποίηση
4.	E.I. Ευρωσύμβουλοι Λτδ	Κύπρος	100,00%	0,00%	100,00%	100,00%	Πλήρης ενοποίηση
5.	First Element Euroconsultants Ltd	Κύπρος	0,00%	70,00%	70,00%	70,00%	Πλήρης ενοποίηση
6.	Euroconsultants Bulgaria J.S.C.	Βουλγαρία	0,00%	51,00%	51,00%	51,00%	Πλήρης ενοποίηση
7.	Euroconsultants D.O.O. Sarajevo	Βοσνία - Ερζεγοβίνη	0,00%	70,00%	70,00%	70,00%	Πλήρης ενοποίηση
8.	Euroconsultants HRVATSKA D.O.O.	Κροατία	0,00%	51,00%	51,00%	51,00%	Πλήρης ενοποίηση
9.	Γνώμων Πληροφορικής Α.Ε.	Ελλάδα	43,26%	0,00%	43,26%	43,26%	Πλήρης ενοποίηση
10.	Βέλλουμ Σύμβουλοι Επιχειρήσεων Α.Ε.	Ελλάδα	0,00%	98,00%	98,00%	56,61%	Πλήρης ενοποίηση
11.	Gnomon Cyprus Ltd	Κύπρος	0,00%	92,73%	92,73%	40,11%	Πλήρης ενοποίηση

Η Εταιρεία E.I. Ευρωσύμβουλοι Λτδ έχει τερματίσει την δραστηριότητα της και διόρισε εκκαθαριστή την 23^η Ιουνίου 2014. Μέχρι τη στιγμή της σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων δεν είχε ολοκληρωθεί η διαδικασία εκκαθάρισης.

Η μεταβολή του υπολοίπου των θυγατρικών εταιρειών κατά τη διάρκεια της χρήσης έχει ακολούθως:

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01 - 31.12.2016	01.01 - 31.12.2015
Υπόλοιπο έναρξης	524.691,07	877.943,34
Αύξηση κεφαλαίου / εξαγορά % σε θυγατρική	31.590,00	12.900,00
Προβλέψεις απομείωσης	(100.000,00)	(366.152,27)
Υπόλοιπο λήξης	456.281,07	524.691,07

Κατά την **τρέχουσα χρήση** 01.01 - 31.12.2016 υπήρξαν οι εξής μεταβολές :

1. Την 2.6.2016 η Μητρική Εταιρεία εξαγόρασε ποσοστό 4,85% της θυγατρικής εταιρίας «Euroconsultants International S.A.», έναντι τιμήματος €8.750,00, με αποτέλεσμα να κατέχει

πλέον το 100% της εν λόγω θυγατρικής. Λόγω της μεταβολής αυτής αυξήθηκε και το έμμεσο ποσοστό της Μητρικής στις θυγατρικές εταιρίες της Euroconsultants International S.A:

- First Elements Euroconsultants Ltd από 66,61% σε 70%
- Euroconsultants Bulgaria από 48,53% σε 51%
- Euroconsultants D.O.O. Sarajevo από 66,61% σε 70%
- Euroconsultants HRVATSKA D.O.O. από 48,53% σε 51%

Από την εξαγορά του 4,85% της «Euroconsultants International S.A.», προέκυψε ζημία ύψους 5.054,21 €, η οποία χρεώθηκε απευθείας στα Ίδια Κεφάλαια του Ομίλου:

Τίμημα εξαγοράς		8.750,00
Ίδια Κεφάλαια κατά την εξαγορά	76.201,96	
Αναλογία 4,85%	3.695,79	(3.695,79)
Ζημία κατά την εξαγορά		5.054,21

2. Την 2.11.2016 η «Γνώμων Πληροφορικής Α.Ε.» συμμετείχε στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της «Gnomon Cyprus Ltd» ποσού 30.000 € με παραίτηση των λοιπών μετόχων. Ως αποτέλεσμα της ανωτέρω αύξησης το ποσοστό συμμετοχής της «Γνώμων Πληροφορικής Α.Ε.» στην «Gnomon Cyprus Ltd» αυξήθηκε από 85% σε 92,73%. Το έμμεσο ποσοστό συμμετοχής της Μητρικής Εταιρίας αυξήθηκε από 36,77% σε 40,11%.
3. Η Μητρική Εταιρεία απομείωσε τη συμμετοχή της στη θυγατρική εταιρία «Euroconsultants International S.A.» κατά 100.000 €. Η ζημία απομείωσης καταχωρήθηκε στις «Προβλέψεις απομείωσης θυγατρικών & συγγενών» στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων. Το ανακτήσιμο ποσό προσδιορίστηκε βάσει του υπολογισμού των καθαρών προεξοφλημένων ταμειακών χρηματοροών που αναμένεται να προκύψουν από τη δραστηριότητα της εν λόγω συμμετοχής («value in use»). Για την εκτίμηση αυτή, οι εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές βασίστηκαν σε οικονομικές προβλέψεις εγκεκριμένες από τη Διοίκηση που καλύπτουν περίοδο πέντε ετών. Το προεξοφλητικό επιτόκιο στο οποίο βασίστηκε ο υπολογισμός των καθαρών προεξοφλημένων ταμειακών χρηματοροών είναι 13,00%, ενώ το ποσοστό ανάπτυξης στο διηνεκές, μετά την πενταετία, που λήφθηκε υπόψη είναι 0%.
4. Επίσης, κατά την τρέχουσα χρήση 1.1. – 31.12.2016 η Μητρική προέβη σε αύξηση κεφαλαίου στην θυγατρική εταιρία «Euroconsultants International S.A.», ποσού € 23.000,00.

Κατά την προηγούμενη χρήση 01.01 - 31.12.2015 υπήρξαν οι εξής μεταβολές :

1. Η Μητρική Εταιρεία απομείωσε τη συμμετοχή της στις θυγατρικές εταιρίες «Euroconsultants International S.A.» κατά 100.000€ και «ICTV Hellas A.E.» κατά το ποσό των 266.152,27€. Η

ζημία απομείωσης καταχωρήθηκε στις «Προβλέψεις απομείωσης θυγατρικών & συγγενών» στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων. Το ανακλήσιμο ποσό προσδιορίστηκε βάσει του υπολογισμού των καθαρών προεξοφλημένων ταμειακών χρηματοροών που αναμένεται να προκύψουν από τη δραστηριότητα των εν λόγω συμμετοχών («value in use»). Για την εκτίμηση αυτή, οι εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές βασίστηκαν σε οικονομικές προβλέψεις εγκεκριμένες από τη Διοίκηση που καλύπτουν περίοδο πέντε ετών. Το προεξοφλητικό επιτόκιο στο οποίο βασίστηκε ο υπολογισμός των καθαρών προεξοφλημένων ταμειακών χρηματοροών είναι 13,00%, ενώ το ποσοστό ανάπτυξης στο διηνεκές, μετά την πενταετία, που λήφθηκε υπόψη είναι 0%.

2. Η Εταιρεία προέβη σε αύξηση κεφαλαίου σε θυγατρική Εταιρεία εξωτερικού ύψους 12.900€.

Στις Οικονομικές Καταστάσεις της Μητρικής, οι θυγατρικές εταιρείες εμφανίζονται στο κόστος απόκτησής τους μείον τυχόν προβλέψεις απομείωσης της αξίας τους.

Δεν υπάρχουν σημαντικοί περιορισμοί στην ικανότητα του Ομίλου να έχει πρόσβαση και να χρησιμοποιεί τα περιουσιακά στοιχεία και να διακανονίζει τις υποχρεώσεις του Ομίλου.

Πληροφορίες για θυγατρικές που έχουν σημαντικά μη ελεγχόμενα δικαιώματα

Ο Όμιλος κατέχει το 43,26% των μετοχών της εταιρείας «Γνώμων Πληροφορικής Α.Ε.». Την 01.04.2012 η Εταιρεία σύναψε συμφωνία με βασικούς μετόχους της «Γνώμων Πληροφορικής Α.Ε.», οι οποίοι κατέχουν το 10,86% των μετοχών αυτής, προκειμένου να της παραχωρήσουν τα δικαιώματα ψήφου ώστε να μπορεί να κατευθύνει τις επιχειρηματικές δραστηριότητες της και να μπορέσει να εναρμονίσει τις δραστηριότητες της με αυτές της μητρικής Εταιρείας. Έτσι μαζί με το κατεχόμενο ποσοστό 43,26% των μετοχών που είχε στο χαρτοφυλάκιό της έλεγχε κατά την 31.12.2016 τα δικαιώματα ψήφου του 54,12% των μετοχών της εταιρείας. Ως εκ τούτου η Διοίκηση θεωρεί ότι ο Όμιλος έχει τον έλεγχο της εταιρείας και την ενοποιεί πλήρως στις παρούσες Οικονομικές Καταστάσεις.

% Μη ελεγχουσών συμμετοχών		Κέρδος / (ζημία) που αναλογεί στις μη ελέγχουσες συμμετοχές		Συσσωρευμένες μη ελέγχουσες συμμετοχές	
31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
56,74%	56,74%	(93.461,77)	96.606,72	514.340,40	607.802,17

Συνοπτικές οικονομικές πληροφορίες της «Γνώμων Πληροφορικής Α.Ε.» παρουσιάζονται παρακάτω. Οι συνοπτικές οικονομικές πληροφορίες παρουσιάζονται προ των απαλοιφών των ενδοεταιρικών υπολοίπων και συναλλαγών.

	31.12.2016	31.12.2015
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	1.020.293,88	1.569.350,93
Μη Κυκλοφορούντα Περιουσιακά Στοιχεία	518.332,92	524.606,02
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	458.997,10	744.529,21
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	173.143,27	278.221,94
Ίδια Κεφάλαια αποδιδόμενα στους μετόχους της Μητρικής	392.146,03	463.403,63
Μη ελέγχουσες συμμετοχές	514.340,40	607.802,17
	01.01 - 31.12.2016	01.01 - 31.12.2015
Έσοδα	470.475,43	1.335.337,83
Κέρδη χρήσης	(167.173,91)	157.024,01
Κέρδη αποδιδόμενα στους μετόχους της Μητρικής	(72.319,43)	67.928,59
Κέρδη αποδιδόμενα στις μη ελέγχουσες συμμετοχές	(94.854,48)	89.095,42
Κέρδη χρήσης	(167.173,91)	157.024,01
Λοιπά συνολικά έσοδα	2.454,54	13.238,10
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα	(164.719,37)	170.262,11
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα αποδιδόμενα στους μετόχους της Μητρικής	(71.257,60)	73.655,39
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα αποδιδόμενα στις μη ελέγχουσες συμμετοχές	(93.461,77)	96.606,72
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα	(164.719,37)	170.262,11
	01.01 - 31.12.2016	01.01 - 31.12.2015
Σύνολο (εκρών) / εισροών από λειτουργικές δραστηριότητες	(175.471,72)	333.551,42
Σύνολο (εκρών) από επενδυτικές δραστηριότητες	(7.009,68)	(36.506,87)
Σύνολο (εκρών) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	(48.708,39)	(109.755,51)
Καθαρή (μείωση) / αύξηση στα ταμιακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	(231.189,79)	187.289,04

18. Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες

Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες

Οι επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες περιλαμβάνουν τις συμμετοχές σε εταιρείες στις οποίες ο Όμιλος ασκεί σημαντική επιρροή χωρίς όμως να έχει τον έλεγχο ή από κοινού έλεγχο. Συνήθως, η συμμετοχή σε αυτές τις εταιρείες είναι της τάξεως του 20% έως 50% των δικαιωμάτων ψήφου. Οι εταιρείες αυτές στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης της Μητρικής εμφανίζονται στην αξία κτήσης τους μείον τις ζημίες απομείωσης και στην ενοποιημένη με τη Μέθοδο της Καθαρής Θέσης.

Παρακάτω παρουσιάζεται η κίνηση του κονδυλίου «Επενδύσεις σε συγγενείς» τόσο σε επίπεδο Ομίλου (λογιστικοποίηση με τη Μέθοδο της Καθαρής Θέσης) όσο και σε επίπεδο Εταιρείας (λογιστικοποίηση με τη μέθοδο της αξίας κτήσεως μείον τυχόν απομειώσεις) :

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01 - 31.12.2016	01.01 - 31.12.2015	01.01 - 31.12.2016	01.01 - 31.12.2015
Υπόλοιπο έναρξης	430.310,78	448.696,74	513.470,80	531.470,80
Απομείωση αξίας συγγενών	(88.770,00)	(5.621,29)	(88.770,00)	(17.999,00)
Πώληση συγγενών	(2,00)	(1,00)	(20.565,02)	(1,00)
Εξαγορά % σε συγγενή	-	-	12.250,00	-
(Ζημίες) από συγγενείς	(25.871,61)	(14.248,97)	-	-
Λοιπά Συνολικά Έσοδα από συγγενείς	(17.540,70)	1.485,30	-	-
Υπόλοιπο λήξης	298.126,47	430.310,78	416.385,78	513.470,80

Κατά την τρέχουσα χρήση 01.01 - 31.12.2016 υπήρξαν οι εξής κινήσεις :

1. Σχηματίστηκαν πρόσθετες προβλέψεις απομείωσης στις ατομικές Οικονομικές Καταστάσεις και στις ενοποιημένες όπως φαίνεται και στον πίνακα ανωτέρω. Το συνολικό ποσό της απομείωσης αφορά την εταιρία S.I.L.K. Capital Partners ΑΕΠΕΥ.
2. Την 26.1.2016 η Μητρική εταιρία πώλησε το συνολικό ποσοστό που κατείχε στην εταιρία «ΡΙΦΟΡΜ Πληροφοριακά Συστήματα – Ανώνυμος Εταιρία», ήτοι το 20%, έναντι €18.000. Από την πώληση προέκυψε κέρδος €17.999 για τον Όμιλο και ζημία € 2.564,02 για την Εταιρία τα οποία αναγνωρίστηκαν στο κονδύλιο «Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα» της Κατάστασης Αποτελεσμάτων (σημείωση 12).
3. Την 11.5.2016 η Μητρική εταιρία πώλησε το συνολικό ποσοστό που κατείχε στην εταιρία «ΙΑΤΡΟΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ Α.Ε.», ήτοι το 16%, έναντι €1. Δεν προέκυψε κέρδος ή ζημία από την πώληση καθώς η εν λόγω συγγενής εταιρία ήταν πλήρως απομειωμένη τόσο σε επίπεδο Μητρικής όσο και σε Ενοποιημένο επίπεδο.
4. Την 31.12.2016 η Μητρική εταιρία εξαγόρασε από την θυγατρική της «FIRST ELEMENTS EUROCONSULTANTS LTD» το ποσοστό (4,9%) που κατείχε αυτή στην «I 4G A.E.» έναντι 12.250,00€. Σημειώνεται, ότι η Μητρική κατείχε ήδη ποσοστό της τάξεως του 45% στην «I 4G A.E.». Μετά την εξαγορά του 4,9% το συνολικό άμεσο ποσοστό συμμετοχής της Μητρικής ανέρχεται σε 49,9%.
5. Πουλήθηκε το συνολικό ποσοστό της συγγενούς εταιρείας «AVRUPA ILISKILERI DANISMANLIK A.S.» με έδρα την Τουρκία στην οποία η Μητρική είχε έμμεση συμμετοχή μέσω της θυγατρικής της στο Λουξεμβούργο «Euroconsultants International S.A.». Το έμμεσο ποσοστό συμμετοχής της Μητρικής ήταν 46,62% (95,15% x 49%). Από την πώληση προέκυψαν κέρδη ποσού € 5.664,04 τα οποία αφορούν συναλλαγματικές διαφορές μετατροπής οι οποίες περιλαμβάνονταν στο «Αποθεματικό συναλλαγματικών διαφορών μετατροπής Ισολογισμού» και οι οποίες κατά την πώληση αναγνωρίστηκαν στο κονδύλιο «Λοιπά χρηματοοικονομικά

αποτελέσματα» της Κατάστασης Αποτελεσμάτων (σημείωση 12).

6. Τον Νοέμβριο του 2016 εκκαθαρίστηκε η εταιρεία «EUROCONSULTANTS EMIRATES MANAGEMENT CONSULTANCY L.L.C.», η οποία είχε συσταθεί στο Abu Dhabi των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων και η οποία ουσιαστικά ποτέ δεν άσκησε δραστηριότητα. Η εκκαθάριση της εν λόγω εταιρείας δεν είχε καμία επίδραση στα αποτελέσματα της Εταιρείας και του Ομίλου.

Κατά την προηγούμενη χρήση 01.01 - 31.12.2015 υπήρξαν οι εξής κινήσεις :

1. Σχηματίστηκαν πρόσθετες προβλέψεις απομείωσης στις ατομικές Οικονομικές Καταστάσεις και στις ενοποιημένες όπως φαίνεται και στον πίνακα ανωτέρω.
2. Ολοκληρώθηκε η εκκαθάριση της συγγενούς Εταιρείας «ΕΞΠΕΡΤΙΜ Α.Ε.» στην οποία η Μητρική εταιρεία συμμετείχε με ποσοστό 29,50%. Από την εκκαθάριση προέκυψε ζημία ύψους 1 € τόσο για τον Όμιλο όσο και για την Εταιρεία η οποία περιλαμβάνεται στο κονδύλιο «Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα» της Κατάστασης Αποτελεσμάτων (σημείωση 12).
3. Ολοκληρώθηκε η εκκαθάριση της συγγενούς εταιρείας «Euroconsultants D.T.M.» με έδρα το Μπαχρέιν στην οποία η Μητρική είχε έμμεση συμμετοχή μέσω της θυγατρικής της στο Λουξεμβούργο «Euroconsultants International S.A.». Το έμμεσο ποσοστό συμμετοχής της Μητρικής ήταν 45,20% (95,15% x 47,50%). Από την εκκαθάριση προέκυψαν ζημιές ποσού 33.307,57€ οι οποίες αφορούν συναλλαγματικές διαφορές μετατροπής οι οποίες περιλαμβάνονταν στο «Αποθεματικό συναλλαγματικών διαφορών μετατροπής Ισολογισμού» και οι οποίες κατά την εκκαθάριση αναγνωρίστηκαν στο κονδύλιο «Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα» της Κατάστασης Αποτελεσμάτων (σημείωση 12).
4. Τον Απρίλιο του 2015 συστάθηκε στο Abu Dhabi των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων η εταιρεία «EUROCONSULTANTS EMIRATES MANAGEMENT CONSULTANCY L.L.C.», στην οποία η Εταιρεία συμμετέχει με ποσοστό 25%. Το μετοχικό κεφάλαιο της νέας εταιρείας ανερχόταν σε 100.000 AED ή περίπου 25.000 € και δεν είχε καταβληθεί.

Στον επόμενο πίνακα παρατίθενται αναλυτικά στοιχεία ανά συγγενή εταιρεία – σε επίπεδο Εταιρείας και Ομίλου την 31^η Δεκεμβρίου 2016:

	Χώρα Έδρας	Αξία Μητρικής	Ενοποιημένη αξία	Ποσοστό Άμεσης Συμμετοχής	Ποσοστό Έμμεσης Συμμετοχής	Συνολικό Ποσοστό Συμμετοχής	Πραγματικό ποσοστό έμμεσης συμμετοχής
LOCUS Σύμβουλοι Ε.Π.Ε.	Ελλάδα	56.351,64	40.542,23	40,00%	-	40,00%	40,00%
Euroconsultants S.R.O.	Τσεχία	1,00	1,00	40,00%	-	40,00%	40,00%
Eucons Group Limited Liability Company	Σερβία	28.152,14	28.560,34	33,00%	-	33,00%	33,00%
I 4 G A.E.	Ελλάδα	124.750,00	84.285,85	49,90%	-	49,90%	49,90%
Έλιξ Α.Ε.	Ελλάδα	1,00	1,00	24,00%	-	24,00%	24,00%
S.I.L.K. Capital Partners ΑΕΠΕΥ	Ελλάδα	207.130,00	144.736,05	15,00%		15,00%	15,00%
ΣΥΝΟΛΑ άμεσων συμμετοχών		416.385,78	298.126,47				
ΚΜΕΣ Μονάδα Εργασιακών Συμβούλων	Κύπρος	3.805,00	-	-	25,00%	25,00%	16,65%
ΣΥΝΟΛΑ έμμεσων συμμετοχών		3.805,00	0,00				
ΣΥΝΟΛΑ άμεσων & έμμεσων συμμετοχών		420.190,78	298.126,47				

Θα πρέπει να επισημανθεί ότι η συμμετοχή της Εταιρείας κατά 15% στο μετοχικό κεφάλαιο της S.I.L.K. Capital Partners ΑΕΠΕΥ, η οποία αποκτήθηκε την 20.07.2012, με αντάλλαγμα ίδιες μετοχές της Εταιρείας, λογιστικοποιείται στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις με τη Μέθοδο της Καθαρής Θέσης (Συγγενής εταιρεία) λόγω του επηρεασμού των αποφάσεων της Διοίκησής της, δια της συμμετοχής του Προέδρου της μητρικής κ. Πάρι Κοκορότσικου, στο Διοικητικό Συμβούλιο της S.I.L.K. Capital Partners ΑΕΠΕΥ.

Τα αντίστοιχα συγκριτικά στοιχεία της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2015 παρουσιάζονται παρακάτω:

	Χώρα Έδρας	Αξία Μητρικής	Ενοποιημένη αξία	Ποσοστό Άμεσης Συμμετοχής	Ποσοστό Έμμεσης Συμμετοχής	Συνολικό Ποσοστό Συμμετοχής	Πραγματικό ποσοστό έμμεσης συμμετοχής
LOCUS Σύμβουλοι Ε.Π.Ε.	Ελλάδα	56.351,64	53.258,89	40,00%	-	40,00%	40,00%
Euroconsultants S.R.O.	Τσεχία	1,00	1,00	40,00%	-	40,00%	40,00%
Eucons Group Limited Liability Company	Σερβία	28.152,14	28.560,34	33,00%	-	33,00%	33,00%
ΙΑΤΡΟΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ Α.Ε. - Medical Technology S.A.	Ελλάδα	1,00	1,00	16,00%	-	16,00%	16,00%
REFORM Α.Ε. - Πληροφοριακά Συστήματα	Ελλάδα	20.564,02	1,00	20,00%	-	20,00%	20,00%
I 4 G Α.Ε.	Ελλάδα	112.500,00	87.443,46	45,00%	4,90%	49,90%	48,26%
Έλιξ Α.Ε.	Ελλάδα	1,00	1,00	24,00%	-	24,00%	24,00%
S.I.L.K. Capital Partners ΑΕΡΕΥ	Ελλάδα	295.900,00	252.771,23	15,00%		15,00%	15,00%
ΣΥΝΟΛΑ άμεσων συμμετοχών		513.470,80	422.037,92				
AVRUPA ILISKILERI DANISMANLIK A.S.	Τουρκία	5.075,95	-	-	49,00%	49,00%	46,62%
ΚΜΕΣ Μονάδα Εργασιακών Συμβούλων	Κύπρος	3.805,00	-	-	25,00%	25,00%	16,65%
I 4 G Α.Ε.	Ελλάδα	7.350,00	8.272,86	-	4,90%	4,90%	3,26%
ΣΥΝΟΛΑ έμμεσων συμμετοχών		16.230,95	8.272,86				
ΣΥΝΟΛΑ άμεσων & έμμεσων συμμετοχών		529.701,75	430.310,78				

Συγκεντρωτικές οικονομικές πληροφορίες για τις συγγενείς εταιρείες παρουσιάζονται παρακάτω:

	31.12.2016	31.12.2015
Περιουσιακά στοιχεία	646.785,52	2.121.121,45
Υποχρεώσεις	(354.409,05)	(1.395.776,71)
Έσοδα	543.764,78	1.029.866,90
Κέρδη μετά φόρων	(68.322,56)	(191.751,30)
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα	(184.601,62)	(190.813,76)

Ο Όμιλος, κατά την τρέχουσα χρήση 2016, δεν αναγνώρισε την αναλογία ζημιών συγγενών εταιρειών, ύψους 352,48 € καθώς έχει σταματήσει να αναγνωρίζει το μέρος των ζημιών που του αναλογεί με την εφαρμογή της μεθόδου της Καθαρής Θέσης. Κατά την προηγούμενη χρήση 2015 δεν αναγνωρίστηκε αναλογία ζημιών συγγενών ύψους 14.117,86€

Σημειώνεται, ότι δεν υπάρχουν περιορισμοί στην ικανότητα των συγγενών εταιρειών να μεταφέρουν κεφάλαια στη Μητρική με τη μορφή μερισμάτων ή να αποπληρώσουν τυχόν δάνεια ή προκαταβολές

που έχουν δοθεί από τη Μητρική. Επίσης, δεν υπάρχουν ενδεχόμενες υποχρεώσεις αναφορικά με τη συμμετοχή του Ομίλου σε συγγενείς εταιρείες.

Επενδύσεις σε Κοινοπραξίες

Ο Όμιλος συμμετέχει στην παρακάτω κοινοπραξία:

	Επωνυμία εταιρίας	Χώρα δραστηριοποίησης	Άμεσο ποσοστό συμμετοχής	Έμμεσο ποσοστό συμμετοχής	Συνολικό ποσοστό ελέγχου	Πραγματικό ποσοστό συμμετοχής μητρικής	Μέθοδος Ενοποίησης
1.	Κ/Ξ ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ-ΒΑΣ.ΣΥΣΜ Α.Ε. - Ε	Ελλάδα	23,75%	-	23,75%	23,75%	-

Οι παραπάνω Κοινοπραξία στην οποία ο Όμιλος συμμετέχει είναι ανενεργή και τα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις της είναι μη σημαντικά.

Κατά τη διάρκεια της τρέχουσας χρήσης 1.1.–31.12.2016 η κοινοπραξία «ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ – ΕΠΤΑ – ΕΚΕΤΑ» στην οποία συμμετείχε η Μητρική εκκαθαρίστηκε. Σημειώνεται, ότι η Κοινοπραξία ήταν ανενεργή και τα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις της ήταν μη σημαντικά. Από την εκκαθάριση προέκυψε ζημία 160,00€ για την Μητρική και 298,56€ για τον Όμιλο, η οποία περιλαμβάνεται στο κονδύλιο «Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα» της Κατάστασης Αποτελεσμάτων (σημείωση 12).

19. Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση, επανεκτιμούνται κάθε χρόνο σε εύλογες αξίες. Για επενδύσεις που εμπορεύονται σε αγορές με έντονη κίνηση, η εύλογη αξία καθορίζεται σύμφωνα με τις επίσημες τιμές προσφοράς του Χρηματιστηρίου. Για άλλες επενδύσεις, η εύλογη αξία υπολογίζεται σύμφωνα με τις τρέχουσες τιμές αγοράς παρόμοιων τίτλων ή σύμφωνα με την προεξόφληση των ταμειακών ροών που αναμένεται να προκύψουν από τη δραστηριότητα τους. Για μετοχές όπου η εύλογη αξία δεν μπορεί να υπολογιστεί με αξιοπιστία, αναγνωρίζονται σε κόστος μείον οποιαδήποτε απομείωση στην αξία.

Στα χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση περιλαμβάνονται συμμετοχές της Εταιρείας στο μετοχικό κεφάλαιο των ακόλουθων εταιρειών:

Επωνυμία εταιρίας	31.12.2016		31.12.2015		Χώρα δραστη- ριοποίησης	Ποσοστό συμμετοχής
	Ο ΟΜΙΛΟΣ	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Ο ΟΜΙΛΟΣ	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ		
Εταιρία Διαχείρισης & Ανάπτυξης Τεχνολογικού Πάρκου Θεσσαλονίκης Α.Ε.	1.347,77	1.347,77	1.347,77	1.347,77	Ελλάδα	2,67%
Εταιρία Επιχειρησιακών Σπουδών Βορείου Ελλάδος-Εργ.Ελ.Σπουδών (Αστ.μη κερδ.Εταιρία)	0,01	0,01	0,01	0,01	Ελλάδα	4,76%
ΔΙΕΡΓΩΝ Ε.Π.Ε (σε αδράνεια)	0,01	0,01	0,01	0,01	Ελλάδα	51,00%
Τεχνόπολη Θεσσαλονίκης Α.Ε.	149.288,00	-	149.288,00	-	Ελλάδα	4,85%
International Life Α.Ε.Γ.Α.	-	-	689.626,20	689.626,20	Ελλάδα	2,08%
International Life Α.Ε.Α.Ζ.	-	-	99.997,02	99.997,02	Ελλάδα	0,561%
Λοιπές	11.738,81	-	11.738,81	0,00		
ΣΥΝΟΛΟ	162.374,60	1.347,79	951.997,82	790.971,01		

Ειδικότερα, αναφορικά με την «International Life Α.Ε.Γ.Α.» η λογιστική αξία της αναλύεται ως ακολούθως:

31.12.2016			31.12.2015		
Κόστος κτήσης	Πρόβλεψη απομείωσης	Λογιστική αξία	Κόστος κτήσης	Επιμέτρηση σε εύλογη αξία	Λογιστική αξία
544.001,25	(544.001,25)	-	544.001,25	145.624,95	689.626,20

Κατά την τρέχουσα χρήση 01.01 - 31.12.2016 συνέβησαν τα παρακάτω γεγονότα :

1. Η Εταιρία προέβη σε πλήρη απομείωση της συμμετοχής της στην «INTERNATIONAL LIFE Α.Ε.Γ.Α.» καθώς η τίτλοι της εταιρίας διαγράφηκαν από το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου την 17^η Ιανουαρίου 2017. Εντός του 2016 η εταιρία «INTERNATIONAL LIFE Α.Ε.Γ.Α.» είχε σταματήσει την δραστηριότητάς της. Το συνολικό ποσό της απομείωσης ανέρχεται σε 689.626,20€ εκ των οποίων ποσό της τάξεως των 544.001,25 επιβάρυνε την Κατάσταση Αποτελεσμάτων και συγκεκριμένα το κονδύλιο «Προβλέψεις απομείωσης ΧΣΔΠ» και ποσό 145.624,95€ το οποίο μετά από αναβαλλόμενη φορολογία ποσού 42.231,24€, χρεώθηκε στο «Αποθεματικό εύλογης αξίας» δια μέσου των Λοιπών Συνολικών Εσόδων (σημείωση 25).
2. Την 8.3.2016 η Εταιρία εξαγόρασε 2.694 μετοχές της εταιρίας «INTERNATIONAL LIFE ΑΕΑΖ» έναντι €34.995,06. Σημειώνεται, ότι η Εταιρία ήδη κατείχε 7.698 μετοχές οι οποίες εκπροσωπούσαν το 0,561% των δικαιωμάτων ψήφου. Την 4.4.2016 η Εταιρία προέβη στην πώληση του συνόλου των μετοχών που κατείχε, ήτοι 10.392 μετοχών, έναντι τιμήματος € 135.000. Από την πώληση προέκυψε κέρδος της τάξεως των €7,92 το οποίο αναγνωρίστηκε στο κονδύλιο «Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα» της Κατάστασης Αποτελεσμάτων (σημείωση 12).

Κατά την **προηγούμενη χρήση** 01.01 - 31.12.2015 συνέβησαν τα παρακάτω γεγονότα :

1. Από την επιμέτρηση της «International Life A.E.Γ.Α.» σε εύλογη αξία (εισηγμένη στο χρηματιστήριο αξιών Κύπρου), προέκυψε κέρδος της τάξεως των 28.455,45€ το οποίο μετά από αναβαλλόμενη φορολογία ποσού 8.252,08€, πιστώθηκε στο «Αποθεματικό εύλογης αξίας» δια μέσου των Λοιπών Συνολικών Εσόδων (σημείωση 25).

20. Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις

Οι Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις που περιλαμβάνονται στις συνημμένες Οικονομικές Καταστάσεις αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Απαιτήσεις από θυγατρικές Εταιρείες	-	-	63.892,83	33.358,69
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	-	75.000,00	-	75.000,00
Εγγυήσεις	21.067,97	21.067,97	14.773,97	14.773,97
	21.067,97	96.067,97	78.666,80	123.132,66

Η κίνηση των λοιπών μακροπρόθεσμων απαιτήσεων παρουσιάζεται παρακάτω:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01 - 31.12.2016	01.01 - 31.12.2015	01.01 - 31.12.2016	01.01 - 31.12.2015
Υπόλοιπο έναρξης	96.067,97	20.696,85	123.132,66	14.724,54
Προσθήκες εγγυήσεων	-	6.000,00	-	6.000,00
Μειώσεις εγγυήσεων	-	(5.628,88)	-	(5.628,88)
Χορηγήσεις δανείων σε θυγατρικές	-	-	30.534,14	33.037,00
Αποπληρωμή δανείων θυγατρικών	-	-	-	-
Λοιπές μακρ/σμες απαιτήσεις	(75.000,00)	75.000,00	(75.000,00)	75.000,00
Υπόλοιπο λήξης	21.067,97	96.067,97	78.666,80	123.132,66

Στις Λοιπές Απαιτήσεις περιλαμβάνονται δοθείσες προκαταβολές & εγγυήσεις για τη σύνδεση με τα δίκτυα ηλεκτρισμού, τηλεπικοινωνιών, ύδρευσης όπως επίσης και εγγυήσεις μισθώσεων ακινήτων & λειτουργικής μίσθωσης μεταφορικών μέσων.

Επίσης, κατά την προηγούμενη χρήση 1.1.-31.12.2015 περιλαμβανόταν ποσό 75.000 € που αφορούσε μέρος του τιμήματος πώλησης της συγγενούς Εταιρείας «Stem-Health S.A.» το οποίο είχε μεταφερθεί από το κονδύλι «Λοιπές απαιτήσεις» των κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων.

21. Πελάτες

Το κονδύλι περιλαμβάνει μόνο τις εμπορικές απαιτήσεις της Εταιρείας και του Ομίλου κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2016. Οι απαιτήσεις από πελάτες είναι βραχυπρόθεσμες και δεν απαιτείται προεξόφληση κατά την ημερομηνία αναφοράς. Στον επόμενο πίνακα παρατίθεται ανάλυση των απαιτήσεων :

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Πελάτες - τιμολογημένες απαιτήσεις	1.556.940,56	1.860.883,63	734.196,23	1.208.782,86
Γραμμάτια Εισπρακτέα	42.000,00	10.555,39	42.000,00	10.555,39
Επιταγές εισπρακτέες	26.928,00	36.256,16	-	8.034,46
Δεδουλευμένες μη τιμολογημένες απαιτήσεις από πελάτες	1.812.798,45	2.622.544,93	1.557.725,19	1.966.466,23
	3.438.667,01	4.530.240,11	2.333.921,42	3.193.838,94
Μείον :				
Προβλέψεις Επισφαλών Απαιτήσεων από Πελάτες	(314.407,71)	(262.123,30)	(139.121,85)	(95.664,31)
	3.124.259,30	4.268.116,81	2.194.799,57	3.098.174,63

Στο κονδύλιο «Πελάτες» περιλαμβάνεται τόσο το τιμολογημένο τμήμα των έργων όσο και το δεδουλευμένο μη τιμολογημένο τμήμα αυτών. Οι λογιστικές αρχές που διέπουν το κονδύλιο αυτό προέρχονται από τα Πρότυπα ΔΛΠ 18-«Έσοδα» και περαιτέρω από το ΔΛΠ 11-«Κατασκευαστικές Συμβάσεις» αναφορικά με την εφαρμογή της ποσοστιαίας μεθόδου ολοκλήρωσης σύμφωνα με την οποία το έσοδο καταχωρείται στις λογιστικές περιόδους στις οποίες παρέχονται οι υπηρεσίες. Αντίστοιχα, καταχωρούνται και τα σχετικά έξοδα (δεδουλευμένα – μη τιμολογημένα από τους προμηθευτές) στις λογιστικές περιόδους στις οποίες λαμβάνονται οι υπηρεσίες (βλέπε σχετικό κονδύλι στη Σημείωση 32 «Προμηθευτές»).

Η αναγνώριση των εσόδων και των εξόδων γίνεται με τη μέθοδο του ποσοστού ολοκλήρωσης του έργου με βάση τις υπηρεσίες που παρασχέθηκαν μέχρι την ημερομηνία αναφοράς σε σχέση με τις συνολικές υπηρεσίες που πρόκειται να παρασχεθούν.

Η εκτίμηση της φάσης ολοκλήρωσης των αναληφθέντων έργων γίνεται από τους Υπεύθυνους Έργων οι οποίοι χρησιμοποιούν ως σταθερά το παραχθέν έργο (ανθρωποώρες και συμβατικά στάδια ολοκλήρωσης του έργου) σε σχέση με τις αναληφθείσες συμβατικές υποχρεώσεις.

Οι απαιτούμενες κατά το ΔΛΠ 11 γνωστοποιήσεις παρατίθενται στον παρακάτω πίνακα:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	1.1-31.12.2016	1.1-31.12.2015	1.1-31.12.2016	1.1-31.12.2015
Συμβατικό έσοδο που λογίσθηκε στην περίοδο / χρήση	1.599.271,77	4.122.878,55	1.026.475,87	2.599.050,71
Προκαταβολές εισπραχθείσες	29.688,63	24.648,91	14.091,04	18.260,13
Παρακρατήσεις πελατών καλής εκτέλεσης	0,00	0,00	0,00	0,00
Δεδουλευμένο - μη τιμολογημένο έσοδο	1.812.798,45	2.622.544,93	1.557.725,19	1.966.466,23
Τιμολογημένο - μη δεδουλευμένο έσοδο	(2.936,78)	(0,02)	-	(0,02)
Συσσωρευμένο κόστος έργων				
Πλέον: Συσσωρευμένα καταχωρημένα κέρδη				
Μείον: Συσσωρευμένες καταχωρημένες ζημίες	7.947.629,77	12.181.562,78	5.818.929,95	8.730.839,76
Εκ των οποίων τιμολογηθέντα	(6.137.768,10)	(9.559.017,87)	(4.261.204,76)	(6.764.373,55)
	1.809.861,67	2.622.544,91	1.557.725,19	1.966.466,21

Δεν αναγνωρίστηκαν ζημίες για τις υπό εκτέλεση συμβάσεις καθώς τα εκτιμώμενα έσοδα υπερβαίνουν τα αντίστοιχα εκτιμώμενα έξοδα.

Η χρονική ενηλικίωση του κονδυλίου «Πελάτες – τιμολογημένες απαιτήσεις» της Εταιρείας και του Ομίλου κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2016 και 31^η Δεκεμβρίου 2015 παρουσιάζεται παρακάτω:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
0 - 90 ημέρες	546.036,65	611.073,78	53.902,37	398.330,86
91 - 180 ημέρες	205.587,33	267.128,20	34.266,71	69.580,58
181 - 360 ημέρες	75.850,38	299.352,45	95.096,05	262.939,80
360 - 720 ημέρες	195.423,75	305.479,93	201.448,55	269.445,71
> 720 ημέρες	534.042,45	377.849,27	349.482,55	208.485,91
	1.556.940,56	1.860.883,63	734.196,23	1.208.782,86

Η κίνηση των Προβλέψεων επισφαλών απαιτήσεων από πελάτες παρουσιάζεται παρακάτω:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Υπόλοιπο έναρξης	262.123,30	241.521,36	95.664,31	114.886,90
Μείον: Χρησιμοποιηθείσα πρόβλεψη	(37.577,58)	(5.832,02)	(22.642,10)	(5.832,02)
Πλέον: Πρόσθετη πρόβλεψη στη χρήση	93.147,46	45.284,52	66.099,64	5.459,99
Μείον: Μη χρησιμοποιηθείσα πρόβλεψη	(3.285,47)	(18.850,56)	-	(18.850,56)
ΣΥΝΟΛΟ	314.407,71	262.123,30	139.121,85	95.664,31

Οι σωρευμένες προβλέψεις κρίνονται επαρκείς τόσο για την Εταιρεία όσο και για τον Όμιλο. Η Διοίκηση προβαίνει σε αξιολόγηση των σχετικών προβλέψεων λαμβάνοντας υπόψη τη φύση σημαντικού μέρους του πελατολογίου (κρατικοκεντρικό) και το χρόνο καθυστέρησης στην είσπραξη των απαιτήσεων. Να σημειωθεί επίσης ότι κατά την εκτίμηση του αξιόχρεου της απαίτησης λαμβάνεται υπόψη το γεγονός της επιστροφής των εγγυητικών επιστολών καλής εκτέλεσης των

έργων, γεγονός που συνιστά την αναγνώριση του υπολοίπου από την πλευρά του πελάτη και συνεπώς ενδυνάμωση της θέσης του Ομίλου σε τυχόν νομική διεκδίκηση του ποσού.

Ο Όμιλος σχηματίζει πρόβλεψη επισφαλών απαιτήσεων για τις απαιτήσεις που υπερβαίνουν τα δύο έτη καθυστέρησης εκτός των περιπτώσεων εκείνων που είτε υπάρχει θετική δικαστική απόφαση και ο πελάτης είναι σε θέση να τακτοποιήσει την οφειλή του, είτε έχουν περιέλθει σε γνώση της Διοίκησης πληροφορίες που αφορούν την εισπραξιμότητα αυτών.

Ο πιστωτικός κίνδυνος των πελατών αξιολογείται από κάθε εταιρεία του Ομίλου με βάση την καθιερωμένη πολιτική και τις σχετικές διαδικασίες. Η ενηλικίωση των υπολοίπων των πελατών και η χρηματοοικονομική κατάσταση των πελατών παρακολουθείται από τους Υπευθύνους Έργων και τη Διοίκηση / Νομικούς Συμβούλους, αντίστοιχα.

Η πρόβλεψη για επισφαλείς απαιτήσεις υπολογίζεται για κάθε περίοδο σύνταξης Οικονομικών Καταστάσεων ανά πελάτη. Για συγκεκριμένους πιστωτικούς κινδύνους γίνονται προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις. Κατά την εκτίμηση του μη εισπραξιμού ποσού λαμβάνονται υπόψη η πορεία τυχόν δικαστικών ενεργειών και η χρηματοοικονομική κατάσταση του πελάτη.

Δεν λαμβάνονται εμπράγματα εξασφαλίσεις από τους πελάτες με βάση την καθιερωμένη πρακτική της ελληνικής αγοράς.

Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου: Λόγω της ευρείας πελατειακής βάσης δεν υπάρχει σημαντική συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου για την Εταιρεία και τον Όμιλο. Η μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο κατά την ημερομηνία αναφοράς είναι η εύλογη αξία των εμπορικών απαιτήσεων όπως παρουσιάζεται ανωτέρω και των λοιπών απαιτήσεων όπως παρουσιάζεται στη σημείωση 22.

22. Λοιπές απαιτήσεις

Οι λοιπές απαιτήσεις που περιλαμβάνονται στις συνημμένες Οικονομικές Καταστάσεις αναλύονται ως εξής:

	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Χρεώστες Διάφοροι	258.353,50	326.427,42	224.246,62	285.143,67
Γραμμάτια Εισπρακτέα	225.000,00	-	225.000,00	-
Λογαριασμοί προκαταβολών & πιστώσεων	159.576,54	152.397,36	90.131,04	81.363,64
Έξοδα επομένων χρήσεων	8.396,01	837,68	2.539,55	-
Έσοδα χρήσεως εισπρακτέα	20.458,34	-	-	-
Προκαταβολές σε προμηθευτές / πιστωτές	118.667,42	233.836,13	64.886,76	82.747,76
Προκαταβλημένοι φόροι εισοδήματος	80.238,83	205.518,13	19.587,71	94.104,61
Φ.Π.Α. εισπρακτέο	99.963,89	63.548,99	12.012,08	-
	970.654,53	982.565,71	638.403,76	543.359,68
Μείον :				
Προβλέψεις Επισφαλών Απαιτήσεων	(363.597,97)	(180.656,44)	(345.648,49)	(103.394,61)
	607.056,56	801.909,27	292.755,27	439.965,07

Η κίνηση της πρόβλεψης για λοιπές απαιτήσεις παρουσιάζεται παρακάτω:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Υπόλοιπο έναρξης	180.656,44	209.485,14	103.394,61	134.491,01
Πλέον: Πρόσθετη πρόβλεψη στη χρήση	251.783,72	26.252,75	251.783,72	23.595,95
Μείον: Μη χρησιμοποιηθείσα πρόβλεψη	(4.016,27)	(2.042,71)	(3.650,84)	(1.653,61)
Μείον: Χρησιμοποιηθείσα πρόβλεψη	(64.825,92)	(53.038,74)	(5.879,00)	(53.038,74)
ΣΥΝΟΛΟ	363.597,97	180.656,44	345.648,49	103.394,61

23. Ταμιακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Τα ταμιακά διαθέσιμα και ισοδύναμα που περιλαμβάνονται στις συνημμένες Οικονομικές Καταστάσεις αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Ταμείο	3.841,57	12.744,52	436,72	5.751,55
Καταθέσεις όψεως	363.374,71	635.733,79	23.111,73	55.070,62
ΣΥΝΟΛΟ	367.216,28	648.478,31	23.548,45	60.822,17

24. Μετοχικό κεφάλαιο, υπέρ το άρτιο και ίδιες μετοχές

Το μετοχικό κεφάλαιο και το αποθεματικό υπέρ το άρτιο της Εταιρείας παρουσιάζονται κατωτέρω:

	Αριθμός μετοχών - τεμάχια	Μετοχικό Κεφάλαιο	Υπέρ το άρτιο
Υπόλοιπο 1.1.2016	7.959.900	4.775.940,00	390.593,39
Έκδοση νέων μετοχών	663.325	397.995,00	322.138,68
Υπόλοιπο 31.12.2016	8.623.225	5.173.935,00	712.732,07

Σημειώνεται, ότι η Εταιρία δεν κατέχει ίδιες μετοχές.

Μετοχικό κεφάλαιο

Η Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της 22.6.2015 αποφάσισε την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρίας κατά 397.995,00€ με την καταβολή μετρητών και την έκδοση 663.325 νέων κοινών ονομαστικών μετοχών, με δικαίωμα προτίμησης υπέρ των παλαιών μετόχων, ονομαστικής αξίας εξήντα λεπτών του ευρώ (0,60€) εκάστη, με αναλογία έκδοσης μίας (1) νέας μετοχής για κάθε

δώδεκα (12) παλιές, ενώ το Δ.Σ. σε συνέχεια σχετικής εξουσιοδότησης της Γ.Σ. της 22.6.2015, αποφάσισε την 11.4.2016 την τιμή διάθεσης των νέων μετοχών, την οποία όρισε στο ποσό του ενός ευρώ και δέκα λεπτών του ευρώ (1,10€) εκάστη. Επίσης είχε αποφασιστεί ότι η τιμή έκδοσης δύναται να είναι ανώτερη της χρηματιστηριακής τιμής κατά το χρόνο αποκοπής του δικαιώματος προτίμησης, ενώ το Δ.Σ. δικαιούται να διαθέσει τυχόν αδιάθετες μετοχές, σε παλαιούς ή και νέους μετόχους. Η πιστοποίηση της καταβολής θα πρέπει να πραγματοποιηθεί εντός προθεσμίας ενός (1) μήνα από την λήξη της προθεσμίας καταβολής. Αποφασίσθηκε δυνατότητα μερικής κάλυψης του κεφαλαίου.

Η ως άνω αύξηση πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με τις αποφάσεις της Τακτικής Γ.Σ. της 22.6.2015 κατά το χρονικό διάστημα από την 2.6.2016 μέχρι και την 16.6.2016 και υπήρξε πλήρης κάλυψη αυτής.

Έτσι το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας ανέρχεται σε πέντε εκατομμύρια εκατόν εβδομήντα τρεις χιλιάδες εννιακόσια τριάντα πέντε ευρώ (5.173.935,00€), διαιρούμενο σε οκτώ εκατομμύρια εξακόσιες είκοσι τρεις χιλιάδες διακόσιες είκοσι πέντε (8.623.225) κοινές ονομαστικές μετοχές, ονομαστικής αξίας εξήντα λεπτών του ευρώ (0,60€) εκάστης και είναι ολοσχερώς καταβεβλημένο.

Η διαφορά μεταξύ της τιμής έκδοσης κάθε μετοχής (1,10€) και της ονομαστικής αξίας (0,60€) κάθε μετοχής, συνολικού ύψους 331.662,50€ πιστώθηκε στο «Αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο». Τα άμεσα κόστη για την έκδοση των μετοχών ανήλθαν σε 13.413,83 € τα οποία, μετά την αφαίρεση του σχετικού φόρου εισοδήματος ύψους 3.890,01 €, χρεώθηκαν στο «Αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο». Συνεπώς, το καθαρό ποσό της πίστωσης στο «Αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο» ανέρχεται σε 322.138,68 €.

Πρόγραμμα διάθεσης μετοχών

Η Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της 22^{ης} Ιουνίου 2015, ενέκρινε ομόφωνα, τη θέσπιση προγράμματος διάθεσης μετοχών σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 13 παρ. 13 του κ.ν.2190/1920, προς τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και το προσωπικό της καθώς και των συνδεδεμένων με αυτή εταιριών, με την έκδοση νέων μετοχών ονομαστικής αξίας 0,60€, διάρκειας 5 ετών (από 30.6.2015 μέχρι 30.6.2020), με χορήγηση κατ' ανώτατο όριο συνολικά 795.500 δικαιωμάτων (κατ' ανώτατο όριο 159.100 δικαιώματα ανά έτος), με τιμή διάθεσης η οποία θα είναι η μέση χρηματιστηριακή τιμή του προηγούμενου έτους μειωμένη κατά 30% και με ελάχιστη επιτρεπόμενη τιμή διάθεσης το 1,50€ ανά μετοχή και με παροχή εξουσιοδότησης προς το Δ.Σ. για τον επακριβή καθορισμό των δικαιούχων ονομαστικά και τη ρύθμιση λοιπών λεπτομερειών.

Η Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της 22^{ης} Ιουνίου 2016 ενέκρινε την τροποποίηση του προγράμματος διάθεσης μετοχών (Stock Option Plan) το οποίο θεσπίστηκε από την Τακτική Γ.Σ. της 22.6.2015, και το οποίο δεν είχε υλοποιηθεί. Το τροποποιημένο Πρόγραμμα Διάθεσης Μετοχών (Stock Option Plan) έχει ως ακολούθως:

Για την ικανοποίηση του δικαιώματος προαίρεσης, η εταιρία θα προβεί σε **αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου εκδίδοντας νέες μετοχές** κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 13 παρ. 13 του κ.ν.2190/1920.

Η διάρκεια του Προγράμματος θα είναι **πενταετής**. Το ως άνω χρονικό διάστημα άρχεται την 30.6.2016 και λήγει την 30.6.2021. Ο **συνολικός αριθμός των δικαιωμάτων** που δύναται να χορηγηθούν θα είναι **κατ' ανώτατο όριο μέχρι 795.500 δικαιώματα**. Το κάθε δικαίωμα θα αντιστοιχεί σε μία κοινή ονομαστική μετοχή με δικαίωμα ψήφου, **ονομαστικής αξίας 0,60€**, η οποία θα εκδίδεται εφόσον ασκηθεί το κάθε δικαίωμα, με **τιμή διάθεσης ανά μετοχή, η οποία θα είναι η μέση χρηματιστηριακή τιμή των είκοσι εργασίμων ημερών, που θα προηγούνται της ημερομηνίας κατά την οποία θα χορηγηθούν τα δικαιώματα στους δικαιούχους**. Η ονομαστική αξία των μετοχών που δύναται να διατεθούν καθ' όλη την διάρκεια του προγράμματος, δεν θα υπερβεί το 1/10 του κεφαλαίου που είναι σήμερα καταβεβλημένο. **Δεν θα χορηγούνται περισσότερα από 159.100 δικαιώματα ανά έτος διάρκειας του Προγράμματος. Δικαιούχοι** του ως άνω προγράμματος ορίζονται τα **μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου** της εταιρίας, το **προσωπικό** της καθώς και των συνδεδεμένων με αυτή εταιριών κατά την έννοια της παρ. 5 του άρθρ. 42ε του κ.ν.2190/1920 καθώς επίσης και **πρόσωπα τα οποία παρέχουν τις υπηρεσίες τους προς την εταιρία σε σταθερή βάση**.

Η Γενική Συνέλευση της 22^{ης} Ιουνίου 2016 παρέιχε εξουσιοδότηση στο Δ.Σ. της εταιρίας να εξειδικεύσει και να ρυθμίσει ειδικότερα θέματα και λεπτομέρειες που δεν ρυθμίζονται από την Γ.Σ., πάντα όμως εντός των ορίων που αυτή θέτει, να αποφασίσει για τον τρόπο άσκησης των δικαιωμάτων καθώς επίσης και να διαθέσει σύμφωνα με το άρθρο 13 παρ. 13 του κ.ν.2190/1920 συγκεκριμένα δικαιώματα προαίρεσης, στους δικαιούχους που αυτό θα κρίνει και θα ορίσει ανάλογα με την θέση και την απόδοση τους. Κατά τα λοιπά για οποιοδήποτε άλλο ζήτημα ισχύουν όσα προβλέπονται στο άρθρο 13 παρ. 13 του κ.ν.2190/1920.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας στη συνεδρίαση του την 20^η Ιουλίου 2016 προχώρησε στην κατανομή και διάθεση του συνόλου των 159.100 δικαιωμάτων προαίρεσης του πρώτου έτους του Προγράμματος (30.6.2016 μέχρι 1.7.2017). Ως ημερομηνία διάθεσης των δικαιωμάτων προς τους δικαιούχους, ορίστηκε η 20.7.2016. Ως τιμή εξάσκησης εκάστου δικαιώματος (το οποίο ενσωματώνει δικαίωμα για την απόκτηση μιας κοινής ονομαστικής μετοχής της εταιρίας), ορίστηκε η τιμή των 0,938 € (δηλαδή η μέση χρηματιστηριακή τιμή των τελευταίων 20 εργασίμων ημερών οι οποίες προηγήθηκαν της ημερομηνίας διάθεσης των δικαιωμάτων προαίρεσης στους δικαιούχους, ήτοι από 22.6.2016 μέχρι και 19.7.2016). Ως εκ τούτου εφόσον, οποτεδήποτε εντός της πενταετούς διάρκειας ισχύος του Προγράμματος, ασκηθούν τα ανωτέρω δικαιώματα από τους δικαιούχους, αυτοί για να λάβουν τις αντίστοιχες νέες μετοχές, πρέπει να καταβάλουν στην εταιρία ως τιμή εξάσκησης εκάστου δικαιώματος, το ποσό των **0,938 €**. Επίσης, εξειδικεύτηκαν οι δικαιούχοι του προγράμματος και ο αριθμός των δικαιωμάτων προαίρεσης σε αυτούς.

Στις παρούσες οικονομικές καταστάσεις δεν έχει συμπεριληφθεί οποιαδήποτε πρόβλεψη αναφορικά με το εκτιμώμενο κόστος διάθεσης των μετοχών αυτών καθώς η τρέχουσα αξία της μετοχής την 31^η Δεκεμβρίου 2016 ήταν 0,476€ κατά πολύ χαμηλότερη της τιμής εξάσκησης των δικαιωμάτων προαίρεσης 0,938€ και ως εκ τούτου η Διοίκηση της Εταιρείας εκτιμά ότι τα 159.100 δικαιώματα της τρέχουσας χρήσης δεν θα εξασκηθούν από τους δικαιούχους.

Ίδιες Μετοχές

Στη χρήση 2012, η Εταιρεία μεταβίβασε 110.000 τεμάχια ιδίων μετοχών, ως αντάλλαγμα για τη συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο της συγγενούς εταιρείας «S.I.L.K. Capital Partners A.E.Π.Ε.Υ.». Κατά την 31/12/2016 η συγγενής εταιρεία κατείχε 99.280 μετοχές της Εταιρείας, κόστους κτήσης 267.063,20 € και τρέχουσας αξίας 47.257,28 €.

Η Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της 22ης Ιουνίου 2016, ενέκρινε την αγορά από την εταιρία μέχρι επτακοσίων ενενήντα χιλιάδων (790.000) ιδίων μετοχών (οι οποίες σε κάθε περίπτωση αποτελούν ποσοστό μικρότερο του 10% του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της εταιρίας), με κατώτατη τιμή απόκτησης το ένα ευρώ (1,00€) ανά μετοχή και ανώτατη τιμή απόκτησης τα πέντε ευρώ (5,00€) ανά μετοχή. Η χρονική περίοδος εντός της οποίας επιτρέπεται η αγορά των ως άνω ιδίων μετοχών άρχεται από την 1η Ιουλίου 2016 και λήγει την 30η Ιουνίου 2018 ήτοι συνολικό χρονικό διάστημα 24 μηνών.

Οι ως άνω ίδιες μετοχές θα αποκτηθούν από την εταιρία με σκοπό την ελεύθερη και χωρίς χρονικό όριο διακράτηση τους και την μελλοντική ανταλλαγή τους με μετοχές άλλης ή άλλων εταιριών, στα πλαίσια της επιχειρηματικής στρατηγικής της εταιρίας. Εάν η διακράτηση αυτών των μετοχών αποδειχθεί στο μέλλον μη αναγκαία ή μη χρήσιμη για την εταιρία, τότε αυτή μπορεί να τις χρησιμοποιήσει για τους σκοπούς που αναφέρονται στο άρθρο 3 του Κανονισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 2273/2003 ή να τις πουλήσει μετά από απόφαση της Γ.Σ.. Οι αποκτήσεις των ως άνω ιδίων μετοχών καθώς επίσης και η χρήση τους, θα γίνουν εντός των ως άνω ορίων και προϋποθέσεων με πρωτοβουλία και ευθύνη του Διοικητικού Συμβουλίου.

25. Αποθεματικά εύλογης αξίας

Τα αποθεματικά εύλογης αξίας περιλαμβάνουν το αποθεματικό από αναπροσαρμογή των οικοπέδων & κτιρίων στην εύλογη αξία και το αποθεματικό από την επιμέτρηση των «Διαθέσιμων προς πώληση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων - ΧΣΔΠ».

Αναλυτικά η κίνηση του εν λόγω κονδυλίου του **Ομίλου** παρουσιάζεται παρακάτω :

	ΟΜΙΛΟΣ		
	Οικόπεδα - Κτίρια	ΧΣΔΠ	Σύνολο
Υπόλοιπο 01.01.2016	1.834.865,41	(49.571,05)	1.785.294,36
Επανεκτίμηση αξίας οικοπέδων και κτιρίων μετά από αναβαλλόμενο φόρο	(238.525,20)	-	(238.525,20)
Επιμέτρηση ΧΣΔΠ σε εύλογη αξία (Μητρικής)	-	(103.393,71)	(103.393,71)
Επιμέτρηση ΧΣΔΠ σε εύλογη αξία συγγενών εταιριών	-	(17.405,29)	(17.405,29)
Υπόλοιπο 31.12.2016	1.596.340,21	(170.370,05)	1.425.970,16

	ΟΜΙΛΟΣ		
	Οικόπεδα - Κτίρια	ΧΣΔΠ	Σύνολο
Υπόλοιπο 01.01.2015	2.024.924,86	(65.687,27)	1.959.237,59
Μεταβολή φορολογικού συντελεστή από 26% σε 29%	(23.698,99)	(3.515,09)	(27.214,08)
Επανεκτίμηση αξίας οικοπέδων και κτιρίων μετά από αναβαλλόμενο φόρο (Σημείωση 15)	(166.360,46)	-	(166.360,46)
Επιμέτρηση ΧΣΔΠ σε εύλογη αξία (Μητρικής) (Σημείωση 19)	-	20.203,37	20.203,37
Επιμέτρηση ΧΣΔΠ σε εύλογη αξία συγγενών εταιριών	-	(572,06)	(572,06)
Υπόλοιπο 31.12.2015	1.834.865,41	(49.571,05)	1.785.294,36

Αντίστοιχα, η κίνηση του εν λόγω κονδυλίου της **Εταιρείας** παρουσιάζεται παρακάτω :

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ		
	Οικόπεδα - Κτίρια	ΧΣΔΠ	Σύνολο
Υπόλοιπο 01.01.2016	1.834.865,41	103.393,71	1.938.259,12
Επιμέτρηση ΧΣΔΠ σε εύλογη αξία	-	(103.393,71)	(103.393,71)
Επανεκτίμηση αξίας οικοπέδων και κτιρίων μετά από αναβαλλόμενο φόρο (Σημείωση 15)	(238.525,20)	-	(238.525,20)
Υπόλοιπο 31.12.2016	1.596.340,21	-	1.596.340,21

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ		
	Οικόπεδα - Κτίρια	ΧΣΔΠ	Σύνολο
Υπόλοιπο 01.01.2015	2.024.924,86	86.705,43	2.111.630,29
Μεταβολή φορολογικού συντελεστή από 26% σε 29%	(23.698,99)	(3.515,09)	(27.214,08)
Επιμέτρηση ΧΣΔΠ σε εύλογη αξία (Σημείωση 19)	-	20.203,37	20.203,37
Επανεκτίμηση αξίας οικοπέδων και κτιρίων μετά από αναβαλλόμενο φόρο (Σημείωση 15)	(166.360,46)	-	(166.360,46)
Υπόλοιπο 31.12.2015	1.834.865,41	103.393,71	1.938.259,12

Κατά την **τρέχουσα χρήση** 01.01 - 31.12.2016 :

1. Την 31^η Δεκεμβρίου 2016 η Εταιρεία προέβη σε αναπροσαρμογή της αξίας των οικοπέδων και κτιρίων της σε εύλογη αξία. Μέρος της ζημίας που προέκυψε από την αναπροσαρμογή, ύψους 335.950,98€, μετά από αναβαλλόμενη φορολογία ποσού 97.425,78€, χρεώθηκε στο Αποθεματικό εύλογης αξίας (μέσω των Λοιπών Συνολικών Εσόδων) – Σημείωση 15.
2. Η Εταιρεία την 31^η Δεκεμβρίου 2016 προέβη σε πλήρη απομείωση της συμμετοχής της στην «INTERNATIONAL LIFE Α.Ε.Γ.Α.». Τα συσσωρευμένα κέρδη που κατά τις προηγούμενες χρήσεις είχαν πιστωθεί στο Αποθεματικό εύλογης αξίας, ύψους 145.624,95€ μετά από αναβαλλόμενη φορολογία ποσού 42.231,24€, μεταφέρθηκαν στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων της χρήσης 1.1-31.12.2016 - Σημείωση 19.

Κατά την **προηγούμενη χρήση** 01.01 - 31.12.2015 :

1. Με τη ψήφιση του Ν. 4334 / 2015, ο φορολογικός συντελεστής αυξήθηκε από 26% σε 29%. Η μεταβολή του φορολογικού συντελεστή από 26% σε 29%, οδήγησε σε μεταβολή των αναβαλλόμενων φορολογικών υποχρεώσεων που προέκυψαν από τις κατά καιρούς αναπροσαρμογές της εύλογης αξίας των ενσώματων περιουσιακών στοιχείων (οικόπεδων και κτιρίων), συνολικού ποσού 23.698,99 €, η οποία μείωσε ισόποσα το Αποθεματικό εύλογης αξίας (μέσω των Λοιπών Συνολικών Εσόδων) – Σημείωση 13.

Αντίστοιχα, η μεταβολή του φορολογικού συντελεστή από 26% σε 29%, οδήγησε σε μεταβολή των αναβαλλόμενων φορολογικών υποχρεώσεων που προέκυψαν από την επιμέτρηση των ΧΣΔΠ σε εύλογη αξία, συνολικού ποσού 3.515,09 €, η οποία μείωσε ισόποσα το Αποθεματικό εύλογης αξίας (μέσω των Λοιπών Συνολικών Εσόδων) – Σημείωση 13.

2. Η Εταιρεία την 31^η Δεκεμβρίου 2015 προέβη σε αναπροσαρμογή της αξίας των οικοπέδων και κτιρίων της σε εύλογη αξία. Το σύνολο της ζημίας που προέκυψε από την αναπροσαρμογή, ποσού 234.310,50 €, μετά από αναβαλλόμενη φορολογία ύψους 67.950,04 €, χρεώθηκε στο Αποθεματικό εύλογης αξίας (μέσω των Λοιπών Συνολικών Εσόδων) – Σημείωση 15.
3. Από την επιμέτρηση των Χρηματοοικονομικών Στοιχείων Διαθέσιμων προς Πώληση της Μητρικής προέκυψε κέρδος της τάξεως των 28.455,45€ το οποίο, μετά από αναβαλλόμενη φορολογία 8.252,08 €, πιστώθηκε στο Αποθεματικό εύλογης αξίας - Σημείωση 19.

26. Λοιπά αποθεματικά

Τα λοιπά αποθεματικά της Εταιρείας και του Ομίλου αναλύονται ως ακολούθως:

	Νόμος	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Τακτικό αποθεματικό	2190 / 1920	365.219,76	360.885,22	356.326,06	356.326,06
Ειδικά αποθεματικά επενδύσεων	ICT4GROWTH	84.789,60	84.789,60	-	-
Αποθεματικά από μερίσματα συμμετοχών	3697 / 2008	22.283,72	22.283,72	22.283,72	22.283,72
Λοιπά αποθεματικά		541,39	541,39	-	-
ΣΥΝΟΛΟ		472.834,47	468.499,93	378.609,78	378.609,78

Κατά την χρήση 1.1-31.12.2014 με βάση απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, η θυγατρική εταιρεία «Γνώμων Πληροφορικής Α.Ε.» προέβη στη δέσμευση για μια επταετία, ποσού 196.000,00 €, για την κάλυψη της ίδιας συμμετοχής της στο πλαίσιο της διενεργούμενης δράσης «Ενίσχυση επιχειρήσεων για την υλοποίηση επενδυτικών σχεδίων ανάπτυξης-παροχής καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας (ICT4GROWTH)». Η αναλογία του Ομίλου ανέρχεται στο ποσό των 84.789,60€.

27. Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις

Οι μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις παρουσιάζονται στις συνημμένες Οικονομικές Καταστάσεις ως ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	723.942,03	722.668,86	509.159,69	368.998,65
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις πληρωτέες στην επόμενη χρήση	494.497,70	337.353,51	270.302,87	174.289,58
	1.218.439,73	1.060.022,37	779.462,56	543.288,23

Οι μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις του **Ομίλου** είναι πληρωτέες ως ακολούθως:

Ο ΟΜΙΛΟΣ - 31.12.2016					
	Έως 1 έτος	Από 2-5 έτη	> 5 έτη	Σύνολο ανεξόφλητου δανείου	Λήξη
Δάνειο Α	145.418,25	226.430,56	-	371.848,81	24/12/2018
Δάνειο Β	116.164,67	282.350,13	-	398.514,80	22/7/2020
Δάνειο Γ	51.161,79	53.721,95	-	104.883,74	30/10/2018
Δάνειο Δ	5.842,66	1.979,34	-	7.822,00	18/4/2018
Δάνειο Ε	42.369,02	133.000,00	-	175.369,02	1/9/2019
Δάνειο ΣΤ	124.821,36	26.081,04	-	150.902,40	30/6/2018
Δάνειο Ζ	4.860,04	379,01	-	5.239,05	31/1/2018
Δάνειο Η	3.859,91	-	-	3.859,91	30/4/2017
	494.497,70	723.942,03	-	1.218.439,73	

Ο ΟΜΙΛΟΣ - 31.12.2015					
	Έως 1 έτος	Από 2-5 έτη	> 5 έτη	Σύνολο ανεξόφλητου δανείου	Λήξη
Δάνειο Α	99.163,91	298.430,56	-	397.594,47	24/12/2018
Δάνειο Β	62.763,92	62.754,87	-	125.518,79	17/1/2018
Δάνειο Γ	48.708,39	104.883,75	-	153.592,14	30/10/2018
Δάνειο Δ	5.314,90	7.639,10	-	12.954,00	18/4/2018
Δάνειο Ε	27.804,00	160.000,00	-	187.804,00	1/9/2019
Δάνειο ΣΤ	81.236,64	81.147,36	-	162.384,00	30/6/2018
Δάνειο Ζ	4.068,02	4.751,34	-	8.819,36	31/1/2018
Δάνειο Η	8.293,73	3.061,88	-	11.355,61	30/4/2017
	337.353,51	722.668,86	-	1.060.022,37	

Οι μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις της Εταιρείας είναι πληρωτέες ως ακολούθως:

Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ - 31.12.2016					
	Έως 1 έτος	Από 2-5 έτη	> 5 έτη	Σύνολο ανεξόφλητου δανείου	Λήξη
Δάνειο Α	145.418,25	226.430,56	-	371.848,81	24/12/2018
Δάνειο Β	116.164,67	282.350,13	-	398.514,80	22/7/2020
Δάνειο Γ	4.860,04	379,00	-	5.239,04	31/1/2018
Δάνειο Δ	3.859,91	-	-	3.859,91	30/4/2017
	270.302,87	509.159,69	-	779.462,56	

Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ - 31.12.2015					
	Έως 1 έτος	Από 2-5 έτη	> 5 έτη	Σύνολο ανεξόφλητου δανείου	Λήξη
Δάνειο Α	99.163,91	298.430,56	-	397.594,47	24/12/2018
Δάνειο Β	62.763,92	62.754,87	-	125.518,79	17/1/2018
Δάνειο Γ	4.068,02	4.751,34	-	8.819,36	31/1/2018
Δάνειο Δ	8.293,73	3.061,88	-	11.355,61	30/4/2017
	174.289,58	368.998,65	-	543.288,23	

Το μεσοσταθμικό επιτόκιο των μακροπρόθεσμων δανείων του Ομίλου ανέρχεται σε 6,06% (2015: 6,36%) και της Εταιρείας σε 6,34% (2015: 7,17%).

Κατά τη διάρκεια της χρήσης 1.1.-31.12.2016 η Μητρική προέβη σε αναδιάρθρωση του Δανείου Α. Η αναδιάρθρωση πραγματοποιήθηκε την 28^η Απριλίου 2016 ημερομηνία κατά την οποία το υπόλοιπο του δανείου ανερχόταν σε 373.430,56 €. Σύμφωνα με την αναδιάρθρωση η Εταιρία θα καταβάλει μηνιαία δόση της τάξεως των 3.000 € μέχρι την 27/12/2016 ενώ από την ημερομηνία αυτή και ως τη λήξη του στις 24/12/2018 η δόση διαφοροποιείται. Κατά τη λήξη του δανείου στις 24/12/2018 η Εταιρία θα καταβάλει το ποσό των 160.430,56 €. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τον προηγούμενο διακανονισμό η μηνιαία δόση ανερχόταν σε 6.000€.

Τον Ιούλιο του 2016 η Μητρική αποπλήρωσε δάνειο το υπόλοιπο του οποίου ανερχόταν σε 85.514,50€ (αρχικό ύψος δανείου 250.000€). Κατά την ίδια ημερομηνία λήφθηκε νέο δάνειο ύψους 420.000 € το οποίο θα αποπληρωθεί σε 48 μηνιαίες δόσεις έως την 22/7/2020.

Σε προηγούμενη χρήση (01.01-31.12.2010) η θυγατρική εταιρεία, ICTV Hellas A.E., σύναψε μετατρέψιμο έντοκο ομολογιακό δάνειο αξίας 500.000,00€. Η μετατροπή του δανείου σε μετοχές ήταν στην ευχέρεια του δανειοδότη και μπορούσε να ενεργοποιηθεί μόνο μετά την ολοκλήρωση της χορήγησης του δανείου. Με μεταγενέστερη πρόσθετη πράξη περιορίστηκε το ποσό του Ομολογιακού δανείου, στο ήδη εισπραχθέν ποσό, των 300.000€ .

Για το δάνειο αυτό η Μητρική εταιρεία έχει παράσχει πλήρη εγγύηση στον δανειοδότη υπέρ της θυγατρικής της. Με την προαναφερθείσα πρόσθετη πράξη και λόγω αδυναμίας της θυγατρικής να αποπληρώσει το δάνειο, η εγγυήτρια Μητρική εταιρεία εκχωρεί συμβάσεις ενοικίου έναντι της οφειλής αυτής, ποσού 4.588,86€ / μήνα. Το δάνειο θα αποπληρωθεί πλήρως έως τον Ιούνιο του 2018. Κατά τη χρήση 1.1.-31.12.2016 η Μητρική έχει αποπληρώσει συνολικό ποσό 11.481,60 €. Η Μητρική εταιρεία, κατά τα προηγούμενα έτη, έχει σχηματίσει ισόποση πρόβλεψη για την κάλυψη από μέρους της του ποσού αυτού (Σημείωση 30).

Κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2016 και την 31^η Δεκεμβρίου 2015 δεν υπήρχαν μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις του Ομίλου και της Εταιρείας σε ξένο νόμισμα.

Η εύλογη αξία του δανεισμού προσεγγίζει τη λογιστική του αξία.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2016 και την 31^η Δεκεμβρίου 2015 έχουν χρησιμοποιήσει το σύνολο των εγκεκριμένων διαθέσιμων πιστωτικών ορίων.

28. Υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις

Οι υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις παρουσιάζονται στις συνημμένες Οικονομικές Καταστάσεις ως ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2016	31.12.2015
Μακροπρόθεσμα χρηματοδοτικά μισθώματα	1.319.074,45	1.599.913,97
Βραχυπρόθεσμα χρηματοδοτικά μισθώματα	458.779,42	128.272,11
	1.777.853,87	1.728.186,08

Η Εταιρεία τον Μάιο του 2007 προέβη στη σύναψη σύμβασης πώλησης και επαναμίσθωσης, με δικαίωμα επαναγοράς έναντι 50€, του 50% των κτιριακών της εγκαταστάσεων (με αναλογία στο οικοπέδο 46%). Το τίμημα το οποίο εισέπραξε η Εταιρεία από την πώληση ήταν 2.668.596,76 €. Η διάρκεια της σύμβασης μίσθωσης είναι 15ετής με μηνιαία μισθώματα τα οποία, έως την 31^η Δεκεμβρίου 2013, υπολογιζόταν με Euribor 1 μήνα + περιθώριο 2%.

Την 31^η Δεκεμβρίου 2013 η Εταιρεία προέβη σε συμφωνία με την εταιρεία χρηματοδοτικών μισθώσεων για μεταφορά των ληξιπρόθεσμων οφειλών της Εταιρείας σε μακροπρόθεσμο δανεισμό (18 μηνιαία μισθώματα λήξης 27/6/2015). Αναφορικά με τις μη ληξιπρόθεσμες οφειλές δόθηκε περίοδος χάριτος 18 μηνών για την αποπληρωμή του κεφαλαίου με πληρωμή μόνο των τόκων για το εν λόγω διάστημα. Το επιτόκιο διαμορφώθηκε σε Euribor 3 μηνών + περιθώριο 3%.

Στις 9 Σεπτεμβρίου 2015 η Εταιρεία προέβη εκ νέου σε συμφωνία με την εταιρεία χρηματοδοτικών μισθώσεων για τον διακανονισμό των ληξιπρόθεσμων οφειλών της, ποσού 246.881,55 €, για αποπληρωμή αυτών έως της 9 Ιουνίου 2016. Αναφορικά με τις μη ληξιπρόθεσμες οφειλές δόθηκε περίοδος χάριτος έως το Δεκέμβριο του 2016 για την αποπληρωμή του κεφαλαίου με πληρωμή μόνο των τόκων για το εν λόγω διάστημα. Το επιτόκιο παρέμεινε σε Euribor 3 μηνών + περιθώριο 3%.

Μετά την περίοδο χάριτος, ήτοι από 1 Ιανουαρίου 2017, το μηνιαίο μίσθωμα (κεφάλαιο + τόκοι) υπολογίζεται σε 27.083,02 € περίπου.

Τα ελάχιστα μελλοντικά χρηματοδοτικά μισθώματα καθώς και η παρούσα αξία των καθαρών ελάχιστων μισθωμάτων της Εταιρείας και του Ομίλου την 31^η Δεκεμβρίου 2016 και την 31^η Δεκεμβρίου 2015 έχουν ως εξής:

31.12.2016	Μήνες			Σύνολο
	1-12	13-60	61-τέλος	
Τοκοχρεωλυτική Δόση	324.996,30	1.299.985,23	108.332,10	1.733.313,63
Μείον : Τόκοι	(44.156,78)	(88.569,17)	(673,71)	(133.399,66)
Δόση κεφαλαίου	280.839,52	1.211.416,06	107.658,39	1.599.913,97
Συν : Ληξιπρόθεσμη οφειλή	177.939,90	-	-	177.939,90
Υπόλοιπο 31.12.2016	458.779,42	1.211.416,06	107.658,39	1.777.853,87

31.12.2015	Μήνες			Σύνολο
	1-12	13-60	61-τέλος	
Τοκοχρεωλυτική Δόση	154.694,05	1.295.509,87	431.836,64	1.882.040,57
Μείον : Τόκοι	(47.273,50)	(118.781,19)	(8.651,35)	(174.706,04)
Δόση κεφαλαίου	107.420,55	1.176.728,68	423.185,29	1.707.334,53
Συν : Ληξιπρόθεσμη οφειλή	20.851,55	-	-	20.851,55
Υπόλοιπο 31.12.2015	128.272,10	1.176.728,68	423.185,29	1.728.186,08

29. Προβλέψεις για παροχές στους εργαζομένους

Η σχηματισμένη πρόβλεψη, σε Όμιλο 138.814,32 € και Εταιρεία 92.952,67 €, για αποζημίωση του προσωπικού λόγω εξόδου του από την υπηρεσία είναι αυτή που προκύπτει με βάση την αντίστοιχη αναλογιστική μελέτη. Η Εταιρεία και ο Όμιλος δεν έχουν κάποιο πρόγραμμα αμοιβών για τους εργαζόμενους πέραν των προβλέψεων της νομοθεσίας για αποζημιώσεις απόλυσης και αποζημιώσεις λόγω εξόδου για συνταξιοδότηση.

Η κίνηση της καθαρής υποχρέωσης στις συνημμένες Οικονομικές Καταστάσεις παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα :

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01 - 31.12.2016	01.01 - 31.12.2015	01.01 - 31.12.2016	01.01 - 31.12.2015
Υπόλοιπο έναρξης	143.938,31	258.972,31	98.656,91	197.283,82
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	13.981,89	32.468,46	8.438,89	24.268,16
Τόκος στην υποχρέωση	3.162,10	6.474,31	2.141,92	4.932,10
Αναλογιστικά (κέρδη) / ζημίες	(21.301,51)	(92.921,18)	(15.318,58)	(66.771,58)
Καταβληθείσες αποζημιώσεις	(966,47)	(61.055,59)	(966,47)	(61.055,59)
Υπόλοιπο λήξης	138.814,32	143.938,31	92.952,67	98.656,91

Τα αναλογιστικά κέρδη αφορούν κατά κύριο λόγο την αποχώρηση μεγάλου αριθμού υπαλλήλων οικειοθελώς χωρίς την καταβολή αποζημίωσης.

Οι αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν έχουν ως ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01 - 31.12.2016	01.01 - 31.12.2015	01.01 - 31.12.2016	01.01 - 31.12.2015
Προεξοφλητικό επιτόκιο	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	0% έως 2018 2% μετά	0% έως 2017 2% μετά	0% έως 2018 2% μετά	0% έως 2017 2% μετά
Αύξηση δείκτη τιμών καταναλωτή	1,75%	1,75%	1,75%	1,75%
Μέσος όρος μελλοντικής εργασιακής ζωής	24,03	25,03	21,63	22,63

Η ευαισθησία της υποχρέωσης σε μεταβολές των βασικών αναλογιστικών παραδοχών παρουσιάζεται ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		
	Επίδραση στην υποχρέωση		
	Μεταβολή στην υπόθεση	Αύξηση στην υπόθεση	Μείωση στην υπόθεση
Προεξοφλητικό επιτόκιο	0,50%	-9,0%	10,0%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	0,50%	8,9%	-8,1%

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ		
	Επίδραση στην υποχρέωση		
	Μεταβολή στην υπόθεση	Αύξηση στην υπόθεση	Μείωση στην υπόθεση
Προεξοφλητικό επιτόκιο	0,50%	-8,3%	9,3%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	0,50%	8,2%	-7,5%

30. Λοιπές προβλέψεις

Στις Λοιπές Προβλέψεις περιλαμβάνονται οι προβλέψεις της Εταιρείας και του Ομίλου για τους πιθανούς πρόσθετους φόρους που θα προκύψουν από τον οριστικό φορολογικό έλεγχο των ανέλεγκτων χρήσεων (Σημείωση 13) καθώς και από την πιθανότητα κατάπτωσης εγγύησης που έχει δοθεί από την Εταιρεία υπέρ της θυγατρικής ICTV Hellas A.E.

Κατά την τρέχουσα χρήση 1.1.-31.12.2016 η Εταιρεία χρησιμοποίησε μέρος της πρόβλεψης που είχε κάνει κατά τις προηγούμενες χρήσεις για κάλυψη κινδύνου από δοθείσα εγγύηση στη θυγατρική Εταιρεία ICTV Hellas A.E. λόγω της κατάπτωσης της εγγύησης (σημείωση 27).

Η κίνηση του υπολοίπου «Λοιπές Προβλέψεις» του **Ομίλου** παρατίθεται στον επόμενο πίνακα :

	Ο ΟΜΙΛΟΣ			
	31.12.2016		31.12.2015	
	Κατάπτωσης Εγγυήσεων	Φόρων	Κατάπτωσης Εγγυήσεων	Φόρων
Υπόλοιπο έναρξης	-	189.643,80	-	189.643,80
Προσθήκες χρήσης για πιθανούς φόρους	-	-	-	-
Υπόλοιπο λήξης	-	189.643,80	-	189.643,80
	189.643,80		189.643,80	

Η κίνηση του υπολοίπου «Λοιπές Προβλέψεις» της **Εταιρείας** παρατίθεται στον επόμενο πίνακα :

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
	31.12.2016		31.12.2015	
	Κατάπτωσης Εγγυήσεων	Φόρων	Κατάπτωσης Εγγυήσεων	Φόρων
Υπόλοιπο έναρξης	162.384,00	124.103,43	278.134,00	124.103,43
Κατάπτωση εγγύησης	(11.481,60)	-	(115.750,00)	-
Προσθήκες χρήσης για πιθανούς φόρους	-	-	-	-
Υπόλοιπο λήξης	150.902,40	124.103,43	162.384,00	124.103,43
	275.005,83		286.487,43	

31. Επιχορηγήσεις περιουσιακών στοιχείων

Στο κονδύλιο αυτό περιλαμβάνεται το αναπόσβεστο υπόλοιπο των επιχορηγήσεων που έχει λάβει η Εταιρεία από την Γ.Γ.Ε.Τ. για το πρόγραμμα «ΕΛΕΥΘΩ». Το συγκεκριμένο πρόγραμμα αφορά τη λειτουργία θερμοκοιτίδας νέων επιχειρήσεων – εντάσεως γνώσης – για την οποία επιχορηγήθηκε η κατασκευή εγκαταστάσεων, οι δαπάνες λειτουργίας της, οι συμβουλευτικές υπηρεσίες προς τις θερμοκοιτιζόμενες επιχειρήσεις καθώς και η συμμετοχή στο κεφάλαιο ορισμένων από αυτές. Το σύνολο των εν λόγω επιχορηγήσεων έχει εισπραχθεί.

Σημειώνεται, ότι κατά την προηγούμενη χρήση 1.1-31.12.2015 το μέρος των επιχορηγήσεων που αφορά το κόστος συμμετοχής σε ορισμένες από τις θερμοκοιτιζόμενες επιχειρήσεις έχει αποσβεστεί πλήρως.

Οι επιχορηγήσεις παρουσιάζονται στις συνημμένες Οικονομικές Καταστάσεις ως ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Μακροπρόθεσμες επιχορηγήσεις	344.348,07	346.367,15	344.348,07	346.367,15
Βραχυπρόθεσμες επιχορηγήσεις	24.897,15	27.940,59	24.897,15	27.940,59
	369.245,22	374.307,74	369.245,22	374.307,74

Αναλυτικά η κίνηση του κονδυλίου στον **Όμιλο** παρουσιάζεται παρακάτω :

	Ο ΟΜΙΛΟΣ					
	1.1 - 31.12.2016			1.1 - 31.12.2015		
	Εξόδων	Συμμετοχών	Παγίων	Εξόδων	Συμμετοχών	Παγίων
Υπόλοιπο έναρξης	-	-	374.307,74	37.019,96	10.156,25	402.248,33
Αποσβέσεις χρήσης	-	-	(24.897,15)	(37.019,96)	(10.156,25)	(27.940,59)
Προσθήκες χρήσης	-	-	19.834,63	-	-	-
Υπόλοιπο λήξης	-	-	369.245,22	-	-	374.307,74
ΣΥΝΟΛΟ			369.245,22			374.307,74

Αντίστοιχα, η κίνηση του κονδυλίου στην **Εταιρεία** παρουσιάζεται παρακάτω :

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
	1.1 - 31.12.2016		1.1 - 31.12.2015	
	Συμμετοχών	Παγίων	Συμμετοχών	Παγίων
Υπόλοιπο έναρξης	-	374.307,74	10.156,25	402.248,33
Αποσβέσεις χρήσης	-	(24.897,15)	(10.156,25)	(27.940,59)
Προσθήκες χρήσης	-	19.834,63	-	-
Υπόλοιπο λήξης	-	369.245,22	-	374.307,74
ΣΥΝΟΛΟ		369.245,22		374.307,74

32. Προμηθευτές

Το υπόλοιπο των προμηθευτών αναλύεται ως ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Προμηθευτές	671.012,68	1.126.325,26	407.877,08	754.988,95
Συναλλαγματικές πληρωτέες	114.700,77	58.470,73	114.700,77	56.070,73
Επιταγές πληρωτέες	140.776,07	125.243,96	140.776,07	112.943,96
Έξοδα χρήσεως δουλευμένα μη τιμολογημένα	513.979,25	320.532,21	455.672,23	192.314,79
	1.440.468,77	1.630.572,16	1.119.026,15	1.116.318,43

Το κονδύλιο αυτό περιέχει τις εμπορικές υποχρεώσεις της Εταιρείας και του Ομίλου. Κατά την εκτίμηση της Διοίκησης της Εταιρείας η λογιστική αξία των υποχρεώσεων συμπίπτει με την εύλογη αξία αυτών.

33. Λοιπές υποχρεώσεις

Οι λοιπές υποχρεώσεις που περιλαμβάνονται στις συνημμένες Οικονομικές Καταστάσεις αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Προκαταβολές πελατών	29.688,63	24.648,91	14.091,04	18.260,13
Τιμολογημένο μη δουλεμένο τμήμα έργων	2.936,78	0,02	-	0,02
Μερίσματα Πληρωτέα	185.709,53	185.709,53	185.709,53	185.709,53
Πιστωτές διάφοροι	745.767,09	608.724,37	586.962,94	446.163,09
Υποχρεώσεις από φόρους τέλη (εκτός εισοδήματος)	344.991,66	581.259,88	269.509,89	426.870,45
Ασφαλιστικοί οργανισμοί	298.899,08	279.101,50	258.203,23	235.012,17
Έσοδα επομένων χρήσεων	22.690,69	46.029,87	7.060,69	-
Έξοδα χρήσεως δεδουλευμένα	28.000,00	20.957,41	9.000,00	7.037,37
ΣΥΝΟΛΑ	1.658.683,46	1.746.431,49	1.330.537,32	1.319.052,76

Στο κονδύλιο «Πιστωτές διάφοροι» της 31.12.2016 περιλαμβάνεται ποσό της τάξεως των 365.400€ που αφορά ταμειακή διευκόλυνση της Εταιρείας από τους βασικούς μετόχους της. Αντίστοιχα, την 31.12.2015 περιλαμβανόταν ποσό της τάξεως των 282.100,00€ που αφορούσε την καταβολή από τους βασικούς μετόχους της Εταιρείας μέρους της επικείμενης αύξησης Μετοχικού Κεφαλαίου που τους αναλογούσε και η οποία ολοκληρώθηκε εντός του 2016 (σημείωση 24).

Οι υποχρεώσεις προς ασφαλιστικούς οργανισμούς και μέρος των υποχρεώσεων από φόρους – τέλη έχουν υπαχθεί σε ρυθμίσεις οι οποίες αποπληρώνονται κανονικά.

Κατά την εκτίμηση της Διοίκησης της Εταιρείας η λογιστική αξία των υποχρεώσεων συμπίπτει με την εύλογη αξία αυτών.

34. Βραχυπρόθεσμα δάνεια

Οι βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις, ύψους 1.450.381,22€ (31/12/2015 1.708.191,92€) και 1.254.142,27€ (31/12/2015: 1.513.541,82€) για τον Όμιλο και την Εταιρεία αντίστοιχα, χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για κεφάλαια κίνησης. Η εύλογη αξία των δανειακών υποχρεώσεων προσεγγίζει τα λογιστικά υπόλοιπα λόγω των κυμαινόμενων επιτοκίων και της βραχυπρόθεσμης λήξης τους.

Το μέσο σταθμικό επιτόκιο των βραχυπροθέσμων δανείων του Ομίλου την 31^η Δεκεμβρίου 2016 ήταν 5,94% (6,69% την 31^η Δεκεμβρίου 2015) και της Εταιρείας 5,97% (6,36% την 31^η Δεκεμβρίου 2015).

35. Χρηματοοικονομικά στοιχεία - Εύλογη αξία

Οι μέθοδοι αποτίμησης της εύλογης αξίας ιεραρχούνται σε τρία επίπεδα:

Επίπεδο 1: Διαπραγματεύσιμες αξίες από ενεργές αγορές για όμοια περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις,

Επίπεδο 2: Λοιπές τεχνικές για τις οποίες όλες οι εισροές που έχουν σημαντική επίδραση στην καταγεγραμμένη εύλογη αξία είναι παρατηρήσιμες, είτε άμεσα είτε έμμεσα,

Επίπεδο 3: Τεχνικές που χρησιμοποιούν εισροές που έχουν σημαντική επίδραση στην καταγεγραμμένη εύλογη αξία και δεν βασίζονται σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς.

Οι λογιστικές αξίες των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού προσεγγίζουν τις εύλογες αξίες τους καθώς:

- Οι εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις, τα ταμειακά διαθέσιμα, οι προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις έχουν βραχυπρόθεσμη λήξη.
- Οι δανειακές υποχρεώσεις και οι υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης είναι σε ευρώ και έντοκες με κυμαινόμενο επιτόκιο.

Ο τρόπος προσδιορισμού της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών στοιχείων διαθέσιμων προς πώληση παρουσιάζεται παρακάτω:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Επίπεδο 1	-	689.626,20	-	689.626,20
Επίπεδο 3	162.374,60	262.371,62	1.347,79	101.344,81
	162.374,60	951.997,82	1.347,79	790.971,01

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων των Οικονομικών Καταστάσεων της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2016 προσδιορίστηκε με την καλύτερη δυνατή εκτίμηση της Διοίκησης.

36. Γνωστοποιήσεις συνδεδεμένων μερών

Τα ποσά των πωλήσεων και αγορών σωρευτικά από την έναρξη της οικονομικής χρήσεως και τα υπόλοιπα των απαιτήσεων και υποχρεώσεων της Εταιρείας και του Ομίλου στη λήξη της χρήσης, που έχουν προκύψει από συναλλαγές τους με τα συνδεδεμένα, κατά την έννοια του Δ.Λ.Π. 24, προς αυτά μέρη παρουσιάζονται παρακάτω :

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	1.1-31.12.2016	1.1-31.12.2015	1.1-31.12.2016	1.1-31.12.2015
Συναλλαγές με λοιπά συνδεδεμένα μέρη				
- Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών	61.665,34	68.810,44	177.745,04	134.696,98
- Αγορές αγαθών και υπηρεσιών	11.860,00	28.277,29	50.765,14	62.236,80
- Συναλλαγές και αμοιβές διευθυντικών στελεχών και μελών Διοίκησης	337.533,79	369.040,82	191.133,79	188.307,49
	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	1.1-31.12.2016	1.1-31.12.2015	1.1-31.12.2016	1.1-31.12.2015
Υπόλοιπα με συνδεδεμένα μέρη				
- Απαιτήσεις	34.401,91	58.084,18	323.008,95	282.824,79
- Υποχρεώσεις	27.361,70	39.471,26	62.438,87	77.005,89
- Απαιτήσεις από διευθυντικά στελέχη και μέλη Διοίκησης	32.033,40	39.543,05	949,00	307,50
- Υποχρεώσεις προς διευθυντικά στελέχη και μέλη Διοίκησης	64.285,42	64.002,72	32.000,46	23.132,76

Οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα της Εταιρείας με τις συνδεδεμένες με αυτήν εταιρείες, για τη χρήση 1.1 – 31.12.2016, παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

31/12/2016	Πωλήσεις / Έσοδα	Αγορές / Έξοδα	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις
Θυγατρικές				
EUROCONSULTANTS BULGARIA S.A. G.S.C.	18.000,00	-	2.515,00	13.050,00
ICTV HELLAS - ΕΥΡΥΖΩΝΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ Α.Ε.	34.320,00	3.500,00	236.471,65	4.340,00
FIRST ELEMENTS EUROCONSULTANTS L.t.d.	10.453,00	32.456,52	31.696,09	5.608,23
EUROCONSULTANTS HRVATSKA D.O.O. Croatia	-	-	6.500,00	-
ΓΝΩΜΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ Α.Ε.	53.640,03	2.948,62	9.878,78	-
	116.413,03	38.905,14	287.061,52	22.998,23
Συγγενείς				
ΘΕΡΜΟΚΟΙΤΙΔΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Α.Ε.	59.059,59	4.210,00	13.958,71	260,40
LOCUS ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ Ε.Π.Ε.	-	7.650,00	10.283,20	11.679,00
EUCONS GROUP L.L.C.	-	-	-	15.422,30
ΕΛΙΕΙΣ Α.Ε.	2.272,42	-	10.160,00	-
	61.332,01	11.860,00	34.401,91	27.361,70
Κοινοπραξίες				
Κ/Ξ ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ - ΒΑΣ. ΣΥΣΜ. Α.Ε.	-	-	1.545,52	12.078,94
	-	-	1.545,52	12.078,94
ΣΥΝΟΛΟ	177.745,04	50.765,14	323.008,95	62.438,87

Οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα της Εταιρείας με τις συνδεδεμένες με αυτήν εταιρείες, για τη συγκριτική χρήση 1.1 – 31.12.2015, παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

31/12/2015	Πωλήσεις / Έσοδα	Αγορές / Έξοδα	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις
Θυγατρικές				
EUROCONSULTANTS BULGARIA S.A. G.S.C.	-	625,00	2.515,00	13.050,00
ICTV HELLAS - ΕΥΡΥΖΩΝΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ Α.Ε.	1.200,00	-	155.235,31	-
FIRST ELEMENTS EUROCONSULTANTS L.t.d.	9.804,80	18.818,84	43.946,09	10.818,84
EUROCONSULTANTS HRVATSKA D.O.O. Croatia	-	-	6.500,00	-
ΓΝΩΜΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ Α.Ε.	55.067,02	14.515,67	19.457,44	-
	66.071,82	33.959,51	227.653,84	23.868,84
Συγγενείς				
ΘΕΡΜΟΚΟΙΤΙΔΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Α.Ε.	68.625,16	7.777,29	26.887,23	-
LOCUS ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ Ε.Π.Ε.	-	14.500,00	10.283,20	18.993,00
EUCONS GROUP L.L.C.	-	6.000,00	-	18.422,30
ΕΛΙΕΙΣ Α.Ε.	-	-	10.330,00	2.055,96
ΙΑΤΡΟΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ Α.Ε.	-	-	236,00	-
REFORM Α.Ε. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ	-	-	5.643,00	-
SILK CAPITAL ΑΕΠΕΥ	-	-	246,00	-
	68.625,16	28.277,29	53.625,43	39.471,26
Κοινοπραξίες				
Κ/Ξ ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ - ΕΠΤΑ - ΕΚΕΤΑ	-	-	-	1.586,85
Κ/Ξ ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ - ΒΑΣ. ΣΥΣΜ. Α.Ε.	-	-	1.545,52	12.078,94
	-	-	1.545,52	13.665,79
ΣΥΝΟΛΟ	134.696,98	62.236,80	282.824,79	77.005,89

Τα ανοιχτά υπόλοιπα τέλους χρήσεως είναι χωρίς εξασφαλίσεις. Δεν έχουν παρασχεθεί ή ληφθεί εγγυήσεις για τις παραπάνω απαιτήσεις.

Οι πωλήσεις και αγορές που εμφανίζονται στους ανωτέρω πίνακες αφορούν την παροχή υπηρεσιών από και προς τις θυγατρικές και λοιπές εταιρείες του Ομίλου. Οι συναλλαγές της Εταιρείας με τα συνδεδεμένα με αυτήν πρόσωπα έχουν πραγματοποιηθεί υπό τους συνήθεις όρους της αγοράς και δεν υφίστανται μεταξύ της Μητρικής Εταιρείας και των θυγατρικών εταιριών ειδικές συμφωνίες ή συνεργασίες.

37. Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου

Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου

Ο Όμιλος εκτίθεται σε χρηματοοικονομικούς κινδύνους, όπως κινδύνους αγοράς (μεταβολές σε συναλλαγματικές ισοτιμίες, επιτόκια, τιμές αγοράς), πιστωτικό κίνδυνο και κίνδυνο ρευστότητας. Το γενικό πρόγραμμα διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου εστιάζεται στη μη προβλεψιμότητα των χρηματοπιστωτικών αγορών και επιδιώκει να ελαχιστοποιήσει την ενδεχόμενη αρνητική τους επίδραση στη χρηματοοικονομική απόδοση του Ομίλου.

(α) Κίνδυνος αγοράς

Ο κίνδυνος αγοράς δημιουργείται από το ενδεχόμενο οι αλλαγές στις τιμές της αγοράς, όπως σε συναλλαγματικές ισοτιμίες, επιτόκια και τιμές μετοχών, να επηρεάσουν την αξία των χρηματοοικονομικών μέσων που κατέχει η Εταιρεία.

(i) Συναλλαγματικός κίνδυνος

Συναλλαγματικός είναι ο κίνδυνος διακύμανσης της αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων, των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων εξαιτίας των αλλαγών στις συναλλαγματικές ισοτιμίες. Δεδομένου ότι η πλειοψηφία των συναλλαγών, των υπολοίπων αλλά και των δανειακών υποχρεώσεων του Ομίλου είναι σε ευρώ, η έκθεση σε συναλλαγματικούς κινδύνους κρίνεται ασήμαντη.

(ii) Κίνδυνος επιτοκίου

Ο Όμιλος επιδιώκει την επίτευξη της βέλτιστης σχέσης μεταξύ του κόστους δανεισμού και των πιθανών επιπτώσεων στα κέρδη και τις ταμειακές ροές που μπορεί να επιφέρουν οι μεταβολές των επιτοκίων. Πολιτική του Ομίλου είναι να παρακολουθεί διαρκώς τις τάσεις των επιτοκίων καθώς και τις χρηματοδοτικές του ανάγκες. Όλες οι συμβάσεις των δανειακών υποχρεώσεων της Εταιρείας έχουν συναφθεί σε Ευρώ και υπόκεινται σε κυμαινόμενο επιτόκιο. Σε κάθε περίπτωση ενόψει του ότι ο δανεισμός της Εταιρείας είναι συνδεδεμένος με το Euribor, η μείωση ή αύξησή του έχει άμεσο θετικό ή αρνητικό αντίκτυπο στις χρηματοοικονομικές δαπάνες της Εταιρείας και του Ομίλου. Αύξηση ή μείωση κατά 1% του Euribor αυξάνει ή μειώνει το χρηματοοικονομικό κόστος του Ομίλου και της Εταιρείας ως ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2016	2015	2016	2015
Επίδραση στα αποτελέσματα προ φόρων	44.466,75	44.964,00	38.114,59	37.850,16

(β) Πιστωτικός Κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος συνίσταται στην πιθανότητα κάποιος αντισυμβαλλόμενος να προκαλέσει στην Εταιρεία οικονομική ζημία εξαιτίας της αθέτησης των συμβατικών του υποχρεώσεων.

Η μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο, κατά την ημερομηνία αναφοράς, είναι η λογιστική αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων της Εταιρείας.

Ο Όμιλος δεν έχει σημαντική συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου έναντι των συμβαλλόμενων μερών λόγω της ευρείας πελατειακής βάσης. Ο πιστωτικός κίνδυνος των πελατών αξιολογείται από κάθε Εταιρεία του Ομίλου με βάση την καθιερωμένη πολιτική και τις σχετικές διαδικασίες. Η ενηλικίωση των υπολοίπων των πελατών και η χρηματοοικονομική τους κατάσταση παρακολουθείται από τους Υπευθύνους των έργων και τη Διοίκηση / Νομικούς Συμβούλους αντίστοιχα. Στην παρούσα φάση ο Πιστωτικός κίνδυνος έχει ελαχιστοποιηθεί. Η συντριπτική πλειοψηφία των έργων που υλοποιούνται είναι ενταγμένα στο ΕΣΠΑ, με απολύτως διασφαλισμένους πόρους, και ο όποιος κίνδυνος δημιουργείται από την καθυστέρηση στην υλοποίηση, παραλαβή και πληρωμή τους λόγω της γραφειοκρατίας του Ελληνικού Δημοσίου. Και στον τομέα όμως αυτό η ανάγκη για ταχύτερη

απορρόφηση των σχετικών κονδυλίων του ΕΣΠΑ λόγω της επικείμενης λήξης του προγράμματος έχει οδηγήσει στην ελαχιστοποίηση των προαναφερθέντων καθυστερήσεων.

(γ) Κίνδυνος ρευστότητας

Η παρατεταμένη οικονομική κρίση που οδήγησε σε σημαντική μείωση του κύκλου εργασιών και η δύσκολη θέση που έχουν βρεθεί τα τραπεζικά ιδρύματα στην Ελλάδα έχει ως αποτέλεσμα τη δυσκολία πρόσβασης σε νέες πιστώσεις για τον Όμιλο.

Η Εταιρεία παρακολουθεί τις ανάγκες ρευστότητας σε καθημερινή βάση και σε κυλιόμενη περίοδο ενός, δυο και τριών μηνών. Η Διοίκηση του Ομίλου αναγνωρίζοντας την ύπαρξη του κινδύνου ρευστότητας έλαβε και λαμβάνει πρόσθετα μέτρα για την ελαχιστοποίηση του. Συγκεκριμένα:

α) Αναδιοργάνωση τμημάτων, μείωση προσωπικού και εξόδων.

β) Η Εταιρεία μετά από διαπραγματεύσεις με τις συνεργαζόμενες τράπεζες αναδιάρθρωσε υφιστάμενα δάνεια μειώνοντας σημαντικά το μηνιαίο χρεολύσιο και τα περιθώρια επιτοκίων καθώς και τις προμήθειες με στόχο την βελτίωση της ταμειακής της ρευστότητας.

γ) Η Εταιρεία στα πλαίσια της στρατηγικής της να απεμπλακεί από συμμετοχές σε εταιρείες που δεν συνάδουν με το βασικό αντικείμενο της, θα αξιοποιήσει αυτά τα στοιχεία του ενεργητικού της για την αντιμετώπιση και βελτίωση της ταμειακής της ρευστότητας.

δ) Αν και τα ανωτέρω επαρκούν για την κάλυψη των κινδύνων ρευστότητας, η μητρική Εταιρεία δύναται περαιτέρω να προβεί σε κάλυψη ρευστότητας με την εκχώρηση σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, συμβάσεων πελατών της.

ε) Η Διοίκηση της Εταιρείας στα πλαίσια της ενίσχυσης της ρευστότητάς της σκοπεύει να προτείνει στην επόμενη Τακτική Γενική Συνέλευση νέα αύξηση μετοχικού με καταβολή μετρητών.

Αναφορικά με τη ρευστότητα, αξίζει να σημειωθεί ότι οι περισσότεροι πελάτες εξυπηρετούν τα υπόλοιπά τους με ρυθμό πολύ καλύτερο από αυτόν του παρελθόντος λόγω της ανάγκης για αυξημένη απορρόφηση στο ΕΣΠΑ.

Τέλος, θα πρέπει να σημειωθεί ότι με βάση την ιστορική πορεία του στην ελληνική και εξωτερική αγορά, ο Όμιλος χαίρει μεγάλης αξιοπιστίας έναντι των τραπεζών, συνεργατών και προμηθευτών.

Ο παρακάτω πίνακας αναλύει τις δανειακές υποχρεώσεις του Ομίλου, ταξινομημένες σε ομαδοποιημένες ημερομηνίες λήξης, με βάση την υπολειπόμενη περίοδο από την ημερομηνία του ισολογισμού μέχρι τη συμβατική ημερομηνία λήξης. Τα ποσά που εμφανίζονται στον πίνακα είναι οι μη προεξοφλημένες ταμειακές ροές.

ΟΜΙΛΟΣ

31/12/2016	Έως 3 μήνες	4-12 μήνες	1-2 έτη	3-5 έτη	> 5 έτη	Σύνολο
Χρηματοδοτικές μισθώσεις	259.188,97	243.747,22	324.996,30	974.988,92	108.332,10	1.911.253,53
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	237.562,43	316.626,96	488.236,89	288.253,43	-	1.330.679,70
Προμηθευτές	534.591,52	846.349,13	59.528,12	-	-	1.440.468,77
Λοιπές Υποχρεώσεις	420.124,45	300.642,64	238.709,53	-	-	959.476,62
Λοιπές Μακ/σμες Υποχ/σεις	-	-	14.708,84	-	-	14.708,84
ΣΥΝΟΛΟ	1.451.467,37	1.707.365,95	1.126.179,68	1.263.242,35	108.332,10	5.656.587,46

31/12/2015	Έως 3 μήνες	4-12 μήνες	1-2 έτη	3-5 έτη	> 5 έτη	Σύνολο
Χρηματοδοτικές μισθώσεις	33.976,05	120.718,00	323.877,47	971.632,41	431.836,64	1.882.040,57
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	149.766,45	246.889,80	318.188,65	475.722,68	-	1.190.567,58
Προμηθευτές	598.114,63	924.902,21	107.555,32	-	-	1.630.572,16
Λοιπές Υποχρεώσεις	19.038,83	284.144,86	512.207,62	-	-	815.391,31
Λοιπές Μακ/σμες Υποχ/σεις	-	-	14.708,84	-	-	14.708,84
ΣΥΝΟΛΟ	800.895,96	1.576.654,87	1.276.537,90	1.447.355,08	431.836,64	5.533.280,45

ΕΤΑΙΡΕΙΑ

31/12/2016	Έως 3 μήνες	4-12 μήνες	1-2 έτη	3-5 έτη	> 5 έτη	Σύνολο
Χρηματοδοτικές μισθώσεις	259.188,97	243.747,22	324.996,30	974.988,92	108.332,10	1.911.253,53
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	112.642,67	196.081,30	357.855,68	186.727,18	-	853.306,82
Προμηθευτές	369.617,46	524.559,25	224.849,44	-	-	1.119.026,15
Λοιπές Υποχρεώσεις	242.320,30	300.642,64	238.709,53	-	-	781.672,47
Λοιπές Μακ/σμες Υποχ/σεις	-	-	14.708,84	-	-	14.708,84
ΣΥΝΟΛΟ	983.769,40	1.265.030,41	1.161.119,79	1.161.716,10	108.332,10	4.679.967,81

31/12/2015	Έως 3 μήνες	4-12 μήνες	1-2 έτη	3-5 έτη	> 5 έτη	Σύνολο
Χρηματοδοτικές μισθώσεις	33.976,05	120.718,00	323.877,47	971.632,41	431.836,64	1.882.040,57
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	79.200,55	126.457,68	158.030,19	243.815,23	-	607.503,65
Προμηθευτές	533.404,89	475.358,22	107.555,32	-	-	1.116.318,43
Λοιπές Υποχρεώσεις	213.929,37	234.337,98	190.642,64	-	-	638.909,99
Λοιπές Μακ/σμες Υποχ/σεις	-	-	14.708,84	-	-	14.708,84
ΣΥΝΟΛΟ	860.510,86	956.871,88	794.814,46	1.215.447,64	431.836,64	4.259.481,48

Σημειώνεται, ότι λόγω αναταξιομήσεων κάποιων κονδυλίων των λοιπών υποχρεώσεων η παραπάνω ανάλυση των Λοιπών υποχρεώσεων της χρήσης 2015 διαφοροποιείται σε σχέση με τη δημοσίευση της 31/12/2015 τόσο στον Όμιλο όσο και στην Εταιρία.

38. Δεσμεύσεις και ενδεχόμενες απαιτήσεις – υποχρεώσεις

Η Διοίκηση εκτιμά ότι δεν αναμένονται ουσιώδεις επιβαρύνσεις από τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις σε σχέση με τράπεζες και λοιπές εγγυήσεις.

Κίνδυνος από έκδοση εγγυητικών επιστολών

Η Διοίκηση εκτιμά ότι δεν υπάρχει κίνδυνος από τις εγγυητικές επιστολές που έχουν εκδοθεί υπέρ τρίτων ή υπέρ της ίδιας. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι στην πολυετή λειτουργία της υλοποιεί έργα με την έκδοση εγγυητικών επιστολών χωρίς να έχει εκπέσει καμία μέχρι σήμερα. Όσον αφορά τις εγγυητικές υπέρ τρίτων που έχουν εκδοθεί από τα πιστωτικά όρια της ίδιας, η Εταιρεία εκτιμά ότι δεν συντρέχει ο παραμικρός κίνδυνος διότι ελέγχει άμεσα την υλοποίηση των έργων και αρκετές φορές συμμετέχει υπεργολαβικά. Άλλωστε πρόκειται για οικονομικά εύρωστες εταιρείες με χαμηλό δανεισμό.

Οι εγγυητικές επιστολές που υφίστανται κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2016 παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

		Μητρική			
		Υπέρ της Μητρικής	Υπέρ Συνδεδεμένων Επιχειρήσεων	Υπέρ τρίτων επιχειρήσεων	Σύνολο Μητρικής
31.12.2016	Όμιλος				
Αλλου τύπου	155.000,00	0,00	155.000,00	0,00	155.000,00
Καλής Εκτέλεσης	398.925,84	322.867,22	0,00	4.000,00	326.867,22
Καλής Πληρωμής	10.000,00	0,00	10.000,00	0,00	10.000,00
Προκαταβολής	181.000,00	8.000,00	0,00	0,00	8.000,00
Συμμετοχής	15.331,06	13.718,16	0,00	0,00	13.718,16
	760.256,90	344.585,38	165.000,00	4.000,00	513.585,38

Αντίστοιχα, οι εγγυητικές επιστολές που υφίστανται κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2015 παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

		Μητρική			
		Υπέρ της Μητρικής	Υπέρ Συνδεδεμένων Επιχειρήσεων	Υπέρ τρίτων επιχειρήσεων	Σύνολο Μητρικής
31.12.2015	Όμιλος				
Αλλου τύπου	170.000,00	0,00	170.000,00	0,00	170.000,00
Καλής Εκτέλεσης	488.507,01	343.097,27	0,00	16.210,00	359.307,27
Καλής Πληρωμής	76.800,00	0,00	76.800,00	0,00	76.800,00
Προκαταβολής	520.343,61	159.098,12	0,00	49.956,39	209.054,51
Συμμετοχής	18.283,60	17.283,60	0,00	0,00	17.283,60
	1.273.934,22	519.478,99	246.800,00	66.166,39	832.445,38

Υποχρεώσεις σε σχέση με θυγατρικές και συγγενείς εταιρίες

Η μητρική Εταιρεία έχει εγγυηθεί το ομολογιακό δάνειο, ύψους 300.000 €, της θυγατρικής Εταιρείας «ICTV Hellas A.E.». Αναλυτικές πληροφορίες παρέχονται στη σημείωση 27.

Επίδικες διαφορές

Κατά της Εταιρείας υπάρχουν δύο επίδικες απαιτήσεις, συνολικού ύψους 197.845 €. Η Διοίκηση της Εταιρείας εκτιμά ότι η έκβαση τους θα είναι θετική για την Εταιρεία.

Επίσης, η Εταιρεία έχει προσεπικληθεί από συνεργαζόμενη Τράπεζα σε δυο αστικές δίκες οι οποίες εκκρεμούν, κατόπιν αγωγών οι οποίες έχουν ασκηθεί από πελάτες της Τράπεζας κατά της Τράπεζας. Η προσεπίκληση της Εταιρείας από την Τράπεζα, οφείλεται στο γεγονός ότι η Εταιρεία προσέφερε υπηρεσίες προς την Τράπεζα, υπηρεσίες οι οποίες συνδέονται με τις υπηρεσίες της Τράπεζας προς τους πελάτες της. Η Τράπεζα θεωρεί ότι εφόσον χάσει, πρέπει να αποζημιωθεί από την Εταιρεία. Το συνολικό διεκδικούμενο ποσό είναι 559.500 €. Βάσιμα εκτιμάται ότι οι αγωγές κατά της Τράπεζας θα απορριφτούν από τα αρμόδια Δικαστήρια ως νόμω και ουσία αβάσιμες και σε κάθε περίπτωση ως αόριστες.

Η Εταιρεία έχει επίδικες απαιτήσεις από πελάτες της, ύψους 234.495 €. Για το μέρος των απαιτήσεων αυτών για το οποίο η Εταιρεία εκτιμά ότι δεν είναι ανακτήσιμο έχει σχηματίσει πρόβλεψη επισφάλειας.

Πέραν των παραπάνω, δεν υπάρχουν επίδικες ή υπό διαιτησία διαφορές δικαστικού ή διαιτητικών οργάνων που να έχουν σημαντική επίπτωση στην οικονομική κατάσταση ή λειτουργία της Εταιρείας και του Ομίλου.

39. Μερίσματα

Στην Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της 22^{ης} Ιουνίου 2016 δεν τέθηκε θέμα διανομής μερίσματος λόγω των ζημιών της χρήσης 2015.

Στην επερχόμενη ετήσια Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας δεν αναμένεται να προταθεί μέρισμα για τη χρήση του 2016 λόγω των ζημιών της τρέχουσας χρήσης.

40. Γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς

Δεν υπήρξαν γεγονότα μεταγενέστερα των Οικονομικών Καταστάσεων που να αφορούν είτε τον Όμιλο είτε την Εταιρεία, για τα οποία να επιβάλλεται από τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς είτε αναφορά είτε διαφοροποίηση στα κονδύλια των δημοσιευμένων Οικονομικών Καταστάσεων.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, 27 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2017

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.
& ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ**

**Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.
& ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ**

ΠΑΡΙΣ Σ. ΚΟΚΟΡΟΤΣΙΚΟΣ
Α.Δ.Τ. ΑΚ 880014

ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ Γ. ΤΑΥΡΙΔΗΣ
Α.Δ.Τ. ΑΗ 177920

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Γ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ
Α.Δ.Τ. ΑΚ 946758
Αριθμός Αδείας Λογιστή Α΄ Τάξης 50316

Ε. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 10 ΤΟΥ Ν. 3401/2005

Κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου (α) του άρθρου 1 της απόφασης 7/448/11.10.2007 της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, παραθέτουμε παρακάτω τις πληροφορίες του άρθρου 10 του Ν.3401/2005 τις οποίες η εταιρία μας, «ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ Α.Ε.», δημοσίευσε και κατέστησε διαθέσιμες στο κοινό, στο διαδικτυακό της τόπο (www.euroconsultants.gr) και στο διαδικτυακό τόπο του Ομίλου Ελληνικά Χρηματιστήρια (www.helex.gr), κατά τη διάρκεια της χρήσης του 2016.

Οι εν λόγω πληροφορίες αποτελούν μέρος της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης, η οποία προβλέπεται από το άρθρο 4 του Ν.3556/2007.

	Ημερομηνία Δημοσίευσης	Θέμα	Χώρος Διαδικτύου
1	15/1/2016	ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΛΛΑΓΗΣ ΣΥΝΘΕΣΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	www.euroconsultants.gr >Ενημέρωση Επενδυτών>Ανακοινώσεις
2	3/3/2016	ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΛΛΑΓΗΣ ΣΥΝΘΕΣΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	www.euroconsultants.gr >Ενημέρωση Επενδυτών>Ανακοινώσεις
3	28/3/2016	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ	www.euroconsultants.gr >Ενημέρωση Επενδυτών>Ανακοινώσεις
4	31/3/2016	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΕΤΟΥΣ 2015	www.euroconsultants.gr >Ενημέρωση Επενδυτών>Οικονομικά Στοιχεία
5	31/3/2016	ΕΤΗΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ 2015	www.euroconsultants.gr >Ενημέρωση Επενδυτών>Οικονομικά Στοιχεία
6	11/4/2016	ΤΙΜΗ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΚΟΙΝΩΝ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ	www.euroconsultants.gr >Ενημέρωση Επενδυτών>Ανακοινώσεις
7	11/4/2016	ΤΙΜΗ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΚΟΙΝΩΝ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ (ΟΡΘΗ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ)	www.euroconsultants.gr >Ενημέρωση Επενδυτών>Ανακοινώσεις
8	19/4/2016	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΡΥΘΜΙΖΟΜΕΝΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΤΟΥ Ν. 3556/2007: Γνωστοποίηση συναλλαγών	www.euroconsultants.gr >Ενημέρωση Επενδυτών>Ανακοινώσεις
9	22/4/2016	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΑΛΛΩΝ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ (ΔΕΝ ΠΡΟΒΛΕΠΟΝΤΑΙ ΣΕ ΑΛΛΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ)	www.euroconsultants.gr >Ενημέρωση Επενδυτών>Ανακοινώσεις
10	26/5/2016	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ	www.euroconsultants.gr >Ενημέρωση Επενδυτών>Ανακοινώσεις
11	26/5/2016	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΓΙΑ Α.Μ.Κ. ΜΕ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΜΕΤΡΗΤΩΝ ΜΕ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΠΡΟΤΙΜΗΣΗΣ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΑΛΑΙΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ: ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΑΠΟΚΟΠΗΣ & ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΠΡΟΤΙΜΗΣΗΣ	www.euroconsultants.gr >Ενημέρωση Επενδυτών>Ανακοινώσεις

	Ημερομηνία Δημοσίευσης	Θέμα	Χώρος Διαδικτύου
12	30/5/2016	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΑΝΑΓΓΕΛΙΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ	www.euroconsultants.gr >Ενημέρωση Επενδυτών>Ανακοινώσεις
13	1/6/2016	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ (Ορθή Επανάληψη)	www.euroconsultants.gr >Ενημέρωση Επενδυτών>Ανακοινώσεις
14	17/6/2016	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ Α.Μ.Κ. ΜΕ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΜΕΤΡΗΤΩΝ	www.euroconsultants.gr >Ενημέρωση Επενδυτών>Ανακοινώσεις
15	22/6/2016	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ ΚΑΛΥΨΗ: Α.Μ.Κ. ΜΕ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΜΕΤΡΗΤΩΝ ΜΕ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΠΡΟΤΙΜΗΣΗΣ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΑΛΑΙΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ / ΠΛΗΡΗ Ή ΜΕΡΙΚΗ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ	www.euroconsultants.gr >Ενημέρωση Επενδυτών>Ανακοινώσεις
16	22/6/2016	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ	www.euroconsultants.gr >Ενημέρωση Επενδυτών>Ανακοινώσεις
17	1/7/2016	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΓΙΑ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΜΕΤΟΧΩΝ ΑΠΟ ΑΥΞΗΣΗ ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΜΕ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΜΕΤΡΗΤΩΝ	www.euroconsultants.gr >Ενημέρωση Επενδυτών>Ανακοινώσεις
18	5/7/2016	ΝΕΟ ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	www.euroconsultants.gr >Ενημέρωση Επενδυτών>Ανακοινώσεις
19	8/7/2016	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΡΥΘΜΙΖΟΜΕΝΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΤΟΥ Ν. 3556/2007: Γνωστοποίηση συναλλαγών	www.euroconsultants.gr >Ενημέρωση Επενδυτών>Ανακοινώσεις
20	11/7/2016	ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΛΛΑΓΗΣ ΑΝΩΤΑΤΩΝ ΔΙΕΥΘΥΝΤΙΚΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ	www.euroconsultants.gr >Ενημέρωση Επενδυτών>Ανακοινώσεις
21	21/7/2016	Ενημέρωση του επενδυτικού κοινού για το πρόγραμμα παροχής δικαιωμάτων προαίρεσης (Stock Option Plan) της Ευρωσύμβουλοι Α.Ε., σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ.1 περ. ε του Ν.3401/2005	www.euroconsultants.gr >Ενημέρωση Επενδυτών>Ανακοινώσεις
22	30/9/2016	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΜΕΧΡΙ 30 ΙΟΥΝΙΟΥ 2016	www.euroconsultants.gr >Ενημέρωση Επενδυτών>Οικονομικά Στοιχεία
23	30/9/2016	ΕΞΑΜΗΝΙΑΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ – 30 ΙΟΥΝΙΟΥ 2016	www.euroconsultants.gr >Ενημέρωση Επενδυτών>Οικονομικά Στοιχεία
24	6/10/2016	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΓΙΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ	www.euroconsultants.gr >Ενημέρωση Επενδυτών>Ανακοινώσεις
25	14/12/2016	ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΛΛΑΓΗΣ ΣΥΝΘΕΣΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	www.euroconsultants.gr >Ενημέρωση Επενδυτών>Ανακοινώσεις
26	27/12/2016	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΡΥΘΜΙΖΟΜΕΝΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΤΟΥ Ν. 3556/2007: Γνωστοποίηση συναλλαγών	www.euroconsultants.gr >Ενημέρωση Επενδυτών>Ανακοινώσεις

	Ημερομηνία Δημοσίευσης	Θέμα	Χώρος Διαδικτύου
27	30/12/2016	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΡΥΘΜΙΖΟΜΕΝΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΤΟΥ Ν. 3556/2007: Γνωστοποίηση συναλλαγών (Ορθή Επανάληψη)	www.euroconsultants.gr >Ενημέρωση Επενδυτών>Ανακοινώσεις